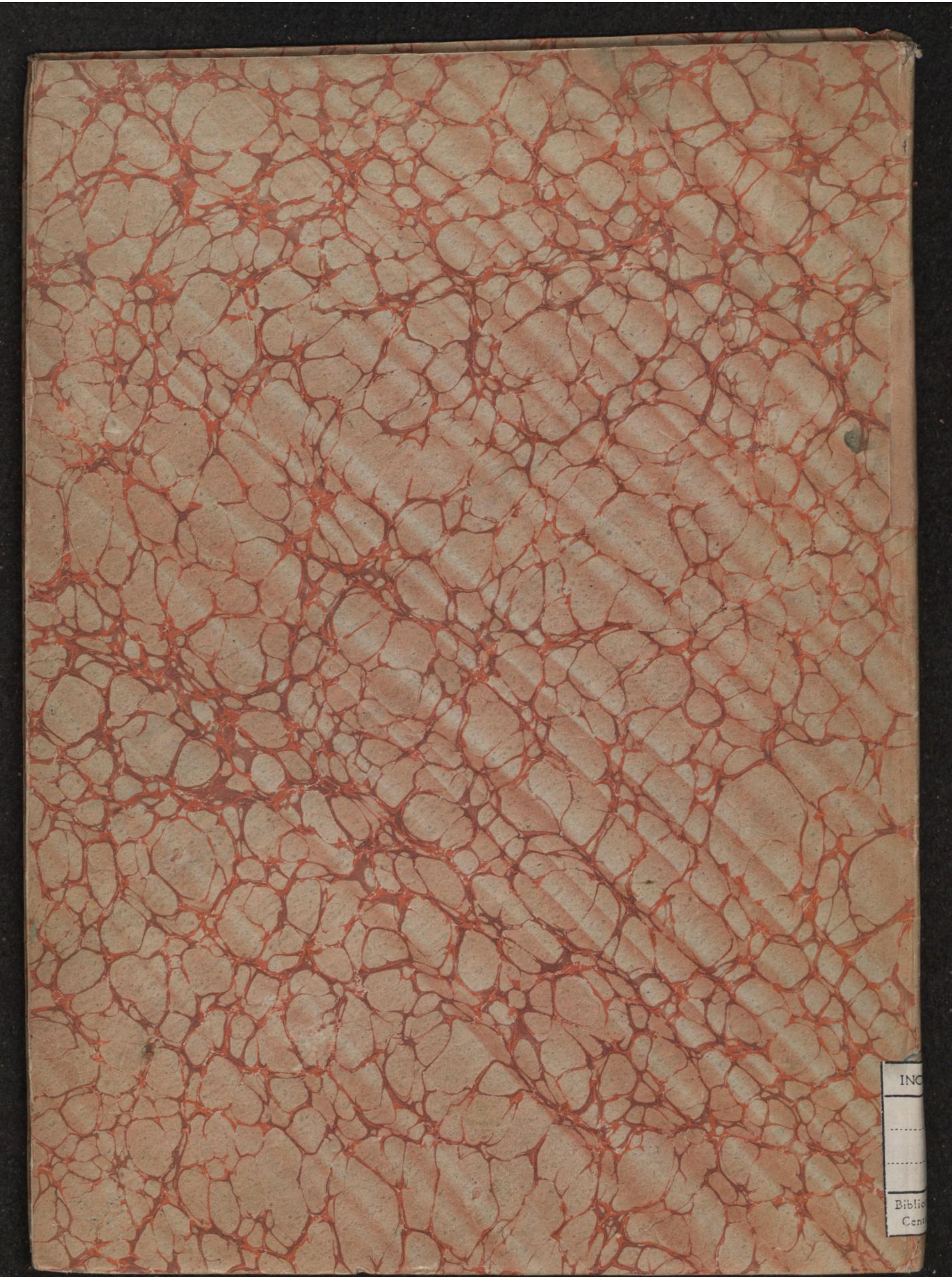

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Mogl. C.7.7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.7.7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. C.7.7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze
Magl. C.7.7

BIBLIOTECA NAZIONALE
CENTRALE - FIRENZE

C 7-7

Catullus una cū commentariis Erudití Viri
Palladii Fusci Patauni.

Erenissime ac excellentissime Princeps: & Illustrissimum dominium supplicat uestrae sublimitati noīe fidelissimi subditū Palladii Fuscī patauini. Ut cum idem Palladius non sine maximo studio ac labore nuper cōmentatus sit Catullum poetam latinum: & opus eximium fecerit: ipsumq; ad cōmunem studiolog; utilitatē imprimi uelit. Eadem sublimitas uestra ei clementer concedere dignetur. Ne quis præter Ioānem Tacuīnum huic negoio depūtatum: supradictum opus in terris Illustrissime Do. V. intra decēnum imprimere: aut in alienis terris impresum uendere possit: ut plerisq; aliis dignata est concedere. sub pena contrafaciēbus amittēdi libros: & decem pīo uno quoq; libro aureolos. Sic ut tertia mulctā pars sit accusatoris. Tertia domus Pietatis: & tertia pro damno eiusdē Ioannis: Qui præfatæ sublimitati uestræ humiliter se commendat.

Quod Suprascripto supplicantí concedatur: ut petít.

Marinus Leonus Consi.

Andreas Gabriel Consi.

Antonius Tronus Consi.

Ioannes Franciscus Bragadenus Caput loco Consiliarii.

PALDIVS FVSCVS IUVENI CLARISSIMO LAVENTIO
BRAGADENO PATRITIO VENETO FELICITATEM.

Vper ab amicis exoratus Laureti Iuuenis optime & in nostris studiis eminentissime ut cōmētarios quos in Catullū pridem scripsi: lá emittere: diu multū cogitauit: cui eos potissimum de cōcaren. Verum cū mihi multi occurserēt: qui hoc munere quātulum cunq; sit: dignissimi vide diderent: nemo tamen oblat⁹ est: qui te dignior uisus sit. Meminerā. n. te nostras litterulas semper plūrīmū fecisse: ex quo p̄stantiae tuae mea q; omnia libentissime dedicauit: ut ego quoq; iis 'annumerar: qui te ob generis splendorē eximia q; eruditio admirati: amant: colit: & ueneratur. Occurrebat præterea alium neminē Catulli poetaꝝ proculdubio elegantissimi lectōe adeo delectari. Ut qui i hoc scribēdi genere eū unum secutus carminis argutia atq; lepore ipsum nobis mirifice effingas. Sed laudes tuas tunc pro ingenii mei mediocritate recensere destinaui: cum alios quos in Pliniū Lunioris epistles scribere coepit: cōmentarios tibi perfecero. Inter ea hos per leges ita tamē ut in ipsis priusq; im pressoribus tradantur: si quid decēs uisum fuerit: id continuo addas: fin superesse detrahias nec minus audacter deelas: si quid perperam uel somniculoſe a nobis dicatur: ut tua diligentia quam etiam rebus minimis adhibere soles. in manus hoium q; emendatissimi ueniant. Vale. Partiae ornamentum.

Virū clarissimi Donati Ciualelli in Palladiū
Fusci Cōmentarios Endecasyllabon.

Si quis per tenebras Catullianas
Securos cupit explicare gressus:
Hic mox Palladium meum sequatur
Claras lampadas & faces ferentem
Non sic semita claruit per orbem
Quarenti cereri abditam rapinam:
Vt docti tenebrae nitent Catulli
Claras Palladio faces ferente.

VITA CATVLLI.

Eusebi⁹ Alerius Catullus quem ob eximiam eruditionē posteriores poetæ doctū appellariunt: Verō & in tem⁹ natus: ut Eusebius scribit in temporibus circiter cētesimam septuagesimam olympiadē mortu⁹ poribus us ē anno uitæ. xxx. nō sine magna rei litterariae iactura. Quippe si longioris aetatis benefi⁹ Suetos. i. cīo usus esset: & plura & meliora haud par⁹ profutura proculdubio scribere potuisset uoluis Cæsare setq;. Valeriu⁹ aut ipsius patrem. C. Iulio Cæsari gratissimū fuisse indicat his uebris Suetonius: Vale⁹ Opus a ri⁹ Catullū a quo sibi uerificulis de mamurra perpetua stigma imposita nō dissimulauerat satisfaciē⁹ Catullo tem eadē die adhibuit cenae hospitio⁹ patris eis sicut consueuerat: uti pseuerauit. Hæc ille. Sed Ca⁹ Corne⁹ tullus amicos coplures habuit. & in iis Veranniu⁹ Fabullū: Calu⁹ Furium & Aurelium quorum ad llo nepo omnē occasione perlubenter mentionem facit. Reuerentissime uero coluit. M. Tulliu⁹ & Cornelium ti dicatu⁹ Nepotem: cui etiā opus suum dedicauit. Sunt tamen qui mallint Cornelio Gallo. Q uod minime p⁹ Quam batmus: is. n. nondū tantū erat: ut ipsius nomini libri ab auctoribus dicarētur. Amauit hic noster Clo⁹ amauē diam quam ipse habita ueneratione quasi ad ingenium Sapph⁹ alludēs leſbiām appellat. Hæc autem rit catul animi moderationem ut ueris nominibus parcerēt: cæteri quoq; sunt secuti. Tycidas. n. ut Apulei⁹ lus testatur pro metella scriptis perillam. Propertius pro Hostia cynthiam: Tibullus pro planis deliam: & avolei⁹ quidem. C. Lucullus q̄q; Ianibicus fuerit improbatum quod gentium & macedonem ueris nominibus Catull⁹ proſtituerit. Sed ego ad Catullum redeo: qui a nonnullis ueterum inter iambicos annumeratus ut posſiblēs steris declaratiq; uarium q̄ multiplex q̄q; flexible ingenium habuisset non contentus scripsisse Ep̹ an̹ me⁹ grāmata. Elegias quoq; & heroica conscripsit. Neq; illis repugnamus imo eorū accedimus sententiae ratus qui hunc multo plura q̄ hic habeantur scripsisse dictitant. Sed quæ tempore⁹ iniuria & n̹rōrum maiorē Liber a negligentiā prorsus perierint. uerum cum omnia scripta sua in unū opus contraxisset. Illudq; iā emis⁹ Catullo surus esset a deploratione mortui passeruli qui in defiliis Clodiæ erat passerem appellauit. Neq; enī Passer i⁹ illorum sequimur opinionem: qui hanc uocem occultiorem quendam intellectum habere cōtendūt. scriptus

PALLADIVS AD LECTOREM.

Pigramma quod genus poematis a nobis dīci potest inscriptio latini magis q̄ græcis familia⁹ e re fuisse comporio. Quippe cū apud illos pauci uix singulis epigrammatis claruerint: apd nos uero multi non exiguo epigrammaton libros scripserint ut Marfus: pedo: Getulicus: Catull⁹ Lucanus: Ausonius: ac etiam Cæsar Augustus. Quoq; post Catullum hīc enim uerborū tū elegan‐ tia suauitateq;: tuni lepore & eruditione cæteros longe excessit: maxime laudatur Valerius Martialis. Epigrammatis autem licet rex ea sit: ut nudis prope uerbis locandi: cauillandi: deridendiq; licentia: la‐ sciuiat: nōnunq; tamē laudat. atq; ad aliquid agendum quod peractū laudē sit allatū: etiā ipm: ad quē scribitur uehementer hortatur. Hoc. n. a satyris differunt: qui scribunt epigrammatā. Q uod illi uitia tantum acrius carpunt: hīc etiam honesta laudant: & nos ad uitutem amplexandā plerūq; adhortātur Præterea satyrarū scriptores aspera oratione & uerborū copia: hīc leni nonnunq; breuiq; sermone fere semper utuntur: sed de hoc satis: iam Catullum interpretari incipiamus.

PALLADII FVSCI IN CATULLVM COMMENTARII.

VOYDONO. Versus est endecasyllabus. Idē phalectus ab inuentore dictus constat. **s**pondeo dactilo & tribus trocheis. Catullus hoc primo epigrammate alloquitur Cornelius Nepotem: cui opus suū dedicat simulq; optat ut musa fauente opus ipsum plus uno duret saeculo. **C** Quo:casus est datū: de quo in primo institutionū ita scribit Quintilianus. Ille nunc melius quod cui tribus quas proposui sit teris enotamus: in quo pueris nobis ad pingue mē sane sonū quoī utebātur tātu ut ab illo qui distingueret. **C** Lepidū: uerborū acumine uenustum. **N**ouū: nuper cōpositū. **A**rido: aridū ut Nonius asserit dicitur siccū: & est propriū pumicis epithetū. Plau? in aulularia. **Q**uid negocii sit rogas pumex nō æque aridus atq; hic est senex. **P**umice expolitū q; oli ēt ut nunc pumices leuigādis libris adhibentur: præter poetas indicat etiā Plinius his quidē uerbis. Sed li pumices qui sunt i usu corporū leuigandorū scemini iam quidē & uiris atq; ut ai Catullus libris laudatissimi sunt in melo scyros & Aeolitis iūlūs. **C** Cornelius fuerunt eodē tēpore plures hoc noīe utri illustres & quorū auctores meminerūt: Cornelius phagita: cuius nocturnas insidias Cæsar æger ac latens ne pudiceret ad Scyllā: uix premio dato euaserat. Cornelius Cinna: qui pridie q; idē Cæsar occideref de eo grauitate concionatus erat. Cornelius balbus eiusdē Cæstis in bello ciuili legatus opīi collega. Cornelius Gallus quāuis alliquāto iūnior qui elegiāq; poeta ab Augusto Aegypto pfectus cū i suspitionē uenisset q; cōtra principē cōiurasset propria manu se interfecit. & Cornelius Nepos padi ut Plinius i quīt accola: q; scriptis editisq; aliquot uoluminibus diui Augusti p̄cipiatu obiit. Hūc proculdubio al loquif Catullus. **C** Nāq; tu solebas: ratio dedicatiōis. **C** Putare nugas: poetæ cū suos uerū extēuare uolūt eos uel lusus uel nugas uocāt. Martialis. **Q** uí meruit nugas primus habere meas: & alibi a Valentiano polio petes quito: per quē perire nō licet meis nugis. **C** lā tū: ex quo scilicet tu unus Italorum Martialis ausus es explicare onine æuum tribus carthīs hoc est memorias uirorum illustrium scriptis tuis com̄ lis prehendere. **Q** d autem de temporib; scriperit nepos testatur Gellius libro. xvi. noctium atticarū. **C** Vnus: solus. **C** Oē æuum: oē tempus præteritū orsus enim idē Cornelius ab urbis uel ut alii uolunt orbis primordio uiros omnes memoria dignos breui libello complexus erat. Dictum est autem æuum ut placet Varroni ab ætate omnium annorum: & ab eo a ueritatem quod factum ē eternum. **C** Iuppiter: exclamatio emissa p admirationē. **C** Doctis: ad sensa. **C** Laboriosis: ad uerba: studuerat Aeuū. **n.** Nepos breuitati simul & eruditōi. **C** Quare habe: cōclusio. **C** Q uicqd est libelli: q; cqd ad magni M. Varū tūdine. **C** Sicut: qualecūq; ad bonitatē. **C** Patrona uirgo. Musam iuocat uel melpomenē uel talia uel ro quancung; aliam. Musæ enim sunt patrōæ poetarum eorūq; carmina aduersus omnes iniurias sollicite defendunt. **C** Maneat: penne duret. **C** Plus uno sāclo: plus centum annis. ad id autē alludit Catullus q; malorum poetarum carmina non diu leguntur. Quidam non musam ut nos sed dianā intellegunt: quæ ut Horatius aperte indicat sāculo præter una cum Apolline. Alii palladem quā dicunt ideo a Catullo iuocari: quia eius ut Liviū ostendit: est numerus. Nonnulli pro patrona lesbiam accipiunt. Sed quoniam modo ad lesbiam apostrophat. Cum serio Nepotem alloquitur. Cæterum pōta nus scriba regius uir impense doctus & qui Romæ profitentur uerba mutantes uersum hunc ita scribit qualecūq; per ora quod uirorum.

ASSER DELITIAE. Versus ē ei generis cui superior. Catullū hic amoī idē ira æstuās p ab amica exclusus foret: passerem alloquitur demiratus tum eius lufus: tum uoluptatem quā ex eo irritando lesbia capiebat. Quare inquit si cum hic ardor qui nunc me tenet quiescat: ego itē ut puella solet tecum ludere ludendoq; curas animi leuare possem: tam gratū mihi tuū ēēt beneficium quam gratum ferunt fuisse malum aureū. At talantæ puellæ quod ab Hippomene in cursu certamine iactum ut assequeretur: pudicitia famam cōtempsit: & patris spreuit impiatum. **C** Delitiae: oblectamenta, uirgilius. Formosum pastor Corydō ardebat alexin Delitias domi Delitiae ni. **C** Qui cum: cum quo. **C** Primum digitū primam digitū partem.

Quintilianus

Aridū
Nonius
Plautus

Plinius

Plures
eodē tpe
cornelii

Martas

Gellius

Aeuū

M. Varū

ro

Virgil.

a iii

Et acris solet incitare morsus. acriter mordentem irritare. **C**ū desiderio meo nitenti. huius & duorum qui subsequunt uersum. Sēsus & ordo est. Cū libet meo desiderio nitenti iocari nescio quid carum & solatiolum sui doloris. appellat aut amicā desideriū. quæ mærore aliquo affecta si cū passere luderer: eius lusibus exhilarabatur. Dixit aut iocari pro ludere. **V**t cū grauis acquiescat ardor. credo inquit ut si possem ludere tecum. Sicut ipsa & ludendo leuare curas animi: cum grauis ardor acquiescat: tam gratum est mihi & reliqua. **G**rauis ardor: molestus ignis. **C**uras: solicitudines. **E**st: pro eēt tempus p tpe. av rhk poviā. **P**ernici. ueloci: acriter currenti: ut pote quæ cū procis cursu certabat. Fala āt talis ē. Ex scheno ciuitate fuit uirgo Atalata curru p̄potens sic ut sp̄tos puocatos & uictos occideret. Postea hippomenes uenerem ut sibi ad esset rogauit: a qua cū accepisset de horto hesperiā dum uel damasceno cypri agro tria mala aurea puellā puocauit. Et singula capit acere. Tū atalata cupidine colligendoꝝ maloꝝ retenta supata est. Sed hippomenes potitus uictoria in luco Matris deum Amoris impatientia cū uicta cōcubuit. unde trata dea i leones eos mutauit & currui suo sub didit. **A**ureoli. amat hic poeta iserere suis uersibus nomina diminutiva: quia haec ad aurē legentis dulcissim sonant. **Q**uod zonā soluit diu ligata quod malū cauſa fuit: ut Atalata uirginitate amitteret. **S**oluit. diaresis. nam nisi soluit trisyllabus sit uersus stare non potest. **Z**onam cingulum quod ex lana ouis siebat: eo uirginalis uenter præ cingebatur. uerū cum puella nupfisset: illud prima nocte uir lecto soluebat. Verrius est auctor. Quidam uero p tecu legunt secum: & pro ipsa leguit ipse. quae lectio si placet dicendum est. Catullū nō cum passere sed cū les bīa ludere exoptasse.

Zona

Verrius

Statius

Pinsus

Plautus

Verg.

Pipo

Iuuenca.

Et acris solet incitare morsus. acriter mordentem irritare. **C**ū desiderio meo nitenti. huius & duo rum qui subsequunt uersum. Sēsus & ordo est. Cū libet meo desiderio nitenti iocari nescio quid carum & solatiolum sui doloris. appellat aut amicā desideriū. quæ mærore aliquo affecta si cū passere luderer: eius lusibus exhilarabatur. Dixit aut iocari pro ludere. **V**t cū grauis acquiescat ardor. credo inquit ut si possem ludere tecum. Sicut ipsa & ludendo leuare curas animi: cum grauis ardor acquiescat: tam gratum est mihi & reliqua. **G**rauis ardor: molestus ignis. **C**uras: solicitudines. **E**st: pro eēt tempus p tpe. av rhk poviā. **P**ernici. ueloci: acriter currenti: ut pote quæ cū procis cursu certabat. Fala āt talis ē. Ex scheno ciuitate fuit uirgo Atalata curru p̄potens sic ut sp̄tos puocatos & uictos occideret. Postea hippomenes uenerem ut sibi ad esset rogauit: a qua cū accepisset de horto hesperiā dum uel damasceno cypri agro tria mala aurea puellā puocauit. Et singula capit acere. Tū atalata cupidine colligendoꝝ maloꝝ retenta supata est. Sed hippomenes potitus uictoria in luco Matris deum Amoris impatientia cū uicta cōcubuit. unde trata dea i leones eos mutauit & currui suo sub didit. **A**ureoli. amat hic poeta iserere suis uersibus nomina diminutiva: quia haec ad aurē legentis dulcissim sonant. **Q**uod zonā soluit diu ligata quod malū cauſa fuit: ut Atalata uirginitate amitteret. **S**oluit. diaresis. nam nisi soluit trisyllabus sit uersus stare non potest. **Z**onam cingulum quod ex lana ouis siebat: eo uirginalis uenter præ cingebatur. uerū cum puella nupfisset: illud prima nocte uir lecto soluebat. Verrius est auctor. Quidam uero p tecu legunt secum: & pro ipsa leguit ipse. quae lectio si placet dicendum est. Catullū nō cum passere sed cū les bīa ludere exoptasse.

Et acris solet incitare morsus
Cum desiderio meo nitenti
Charum nescio quid libet iocari
Et solatiolum sui doloris.
Credo ut cum grauis acquiescat ardor
Tecum ludere: si cut ipsa possem:
Et tristis animi leuare curas:
Tam gratum est mihi: q̄ ferunt pueræ
Pernici aureolum fuisse in alium:
Quod zonam soluit diu ligata.

Vgete o ueneres cupidinesq;
Et quātū est hominū uenustiog;
Passer mortuus est mea pueræ:
Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat: suamq; norat
Ipsam tam bene q̄ puella matrem:
Nec sese a gremio illius mouebat:
Sed circunliliens modo huc modo illuc:
Ad solam dominam usq; pipillabat:
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc unde negant redire quēquam.
At uobis male sit mala tenebrae
Orci: quæ omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi passerē abstulisti:
O factum male. o miselle passer
Vesta nunc opera mea pueræ
Flendo turgiduli rubet ocelli.

De phasello.
p Hasellus ille quem uidetis hospites
Ait fuisse nauium celerrimū.

Hasellus ille quem uidetis hospites
Est aut pipere minorū pulchritudinē emittere. **R**edire quēq; cōmuni sententia neminē ab inferis reuertit. **A**t uobis male sit. iritat? poeta morte passeris male imprecat tenebris inferni. **D**e uoratis. in morte trahitis. **T**ā bellū mihi passerē abstulisti. tam pulchritudinē auiuā ademisti. qua merito pulchritudinē suā longiori uita digna erat. **T**ua emēdo uīa. ut hoc referat ad tenebras inferni. & sit sensus. uīo hoc male facinore ocelli mea pueræ rubent. **T**urgiduli. tumiduli qd solet euenire in longiore fletu. hinc est illud apud Iuuenale. cuius turbauit nūtidos extinetus passer ocellos.

HASELLVS ILLE. Versus est iambicus trimeter: Cui? inuentor Archiloch? ex sex Lambis eū primū cōstituit. Sed paulatim in cūtis sedib? secūda & q̄rta exceptis spondei recipit. Hoc epigrāmate Catullus laudat & primū quidē a celeritate phasellū. **Q**uid in paphlagonia sumptib? poetae aedificat? eundē firmionē usq; in patriā feliciter reportauerat. Carminis aut ḡfa ex locoꝝ cōmemoratione plurimū augeat. **Ph**asellus ille: phasellus antiquus erat genus nauigii quod in utroq; genere

Inuenit frequetus tñ in masculino. **C** Neq; negasse. potuisse. duæ enim negatiæ facit unâ affirmatiuâ tres uero negative. p una negatiua accipiunt neq; est necesse in re manifesta inculcare exépla. **C** Præterire. curſu uincere. **C** Palmulis. remis pars p toto. Plinius scribit lib. vii. hist. Nat. copas inues- nisse remū: latitudinem uero eius quæ proprie palmula dicif plateas. **C** Opus fore iopoteret. **C** Liteo uelo. **C** Negat negare. aut affirmare. **C** Adriatici. quod atē adriacū dicebat ab Adria thuscorū urbe. Pli. lib. iii. Nobili portu oppidi thuscorū Adriae. a quo adriacū antea mare appellati: quod nunc Adria

Neq; ullius natantis impetum trabis
Nequissime præterire: siue palmulis
Opus fore tuolare siue linteo.
Et hoc negat minacis adriatic.
Negare litus insulæ cycladas.
Rhodūq; nobilē horridāue thraciam
Propontidem trucēue ponticū sinum.
Vbi iste post phasellus: antea fuit
Comata silua. nam cytorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma
Amastrī pontica: & cytore buxifer
Tibi hæc fuisse & esse cognitissima
Ait phasellus. ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine:
Tuo imbuuisse palmulas in æquore.
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse: leua siue dextera
Vocaret aura: siue utrūq; iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem;
Neq; ulla uota littoralibus diis
Sibi esse facta: cum ueniret a mari
Nouissime hunc ad usq; limpidū lacum.
Sed hæc prius fuere: nunc recondita
Senet quiete: leq; dedicat tibi
Gemelle castor & gemelle castoris.

C Amastrī. Amastris ut scribit Strabo oppidum est in eadem paphlagonia ante sisamon appellati. **C** Cythore buxifer: qui buxo abuidas. **C** Hæc q; de celeritate sua dixit phasellus. **C** Ultima: ultima dixit pro prima: sic Quintilianus. Sed opus est modo ut neq; crebra sint hæc nec manifesta quia nihil est odiosius affectatione: nec utiq; ab ultimis etiam obliterata temporibus: qualia sunt toppe & Antegerio. **C** Tu æquore: poto euxino. **C** Imbuuisse: madefecisse. Vergilius. Sæpe tener nostris ab ouibus imbuet agnus. imbuet madefaciet aram scilicet suo sanguine. **C** Inde: ex ponto. **C** Importeta. tepestuosa & quæ in una facie persistete nequeunt. **C** Herum tulisse. Catullū uexisse. **C** Leua siue dextera uocatur aura. Siue a dextera siue a sinistra uetus flaret. **C** Siue utrūq; iuppiter simul secundus incidisset in pede: Siue uentus a pupi uenies inter utrūq; pedem uelum impelleret. Est enim pes iter nauicula instrumenta pars ueli inferior uel potius funis. quo ipsum uelum foris aut træstris alligatur. Vergilius. Omnes una fecere pedem. & Plinius. li. ii. iisdem aut uentis in contrariū navigatur prolatis pedibus. ut noctu plerunq; aduersa uela concurrant. **C** Iuppiter. aer in quo quidem uectorum est regnum itaq; præcipua eorum ibi natura. **C** Littoralib; diis. Glauco nereo & Meliceratæ. quib; templi in littoribus erigebatur. Vergilius. Votaq; seruati soluēt in littore nautæ Glauco panopeæq; & inoo me licetæ. **C** Nouissime: ad postremum. **C** Limpidū. perspicuū. **C** Lacum. itelligit Benacum qui hodie gardæ uocatus mintium amnem uergili preconio isignè transmittit. **C** Senet: senescēs quiescit. Priscianus senesco inchoatiū est. Nā politiuū eius seneo inuenit in usu. Atius in telepho. iam iā stupido thessala sōno pecora lagueret senetq;. **C** Gemelle castor: pollux. castor & pollucē frēs fuisse nemo est uel semidoct; q; nesciat. Cur at iude nautis olim pessent. Diodor; i. qnto. & i. ii. Pli. plurib; declarat.

ticū. **C** Cycladas. quas attigit Phasellus inter na- Cyclas
vigandū. Sunt aut̄ insulae in mari ægeo circa delū des
in orbē Sitæ: unde nomen traixerūt. **C** Rhodum.
Rhodus insula est in mari lycio. cui ut Diodorus Rhodū
ait. Rhodos neptni filia nomen dedit. **C** Nobile ubi solis
scilicet solis colosso. quæ fecerat chates lyndi? lisip Coloss
pi discipulus is. lxx. Cubitog; fuisse dicif tātæ qdē Vnde
admiratiōis: ut ab eo Rhodū colossenses sint ap̄ Rhodū
pellati. **C** Horrida. Frigidā aut̄ incolaz feritate a colosse
sperā. **C** Thraciā. pars est europæ ad septentrionē les ap̄
olim in strategas. L. diuisa cuius termini sunt a se pellati
pētrionē ister: ab ortu pontus: ac ppontis: a meri Thracia
die Aegeū mare. In ea aut̄ præter alias celebratas in qua
ab Auctoriū urbes est Bizantū. ubi nunc sedes Bizantū
habet thuræ imperator uiris egs. & armis haud
dubie potentissimus. **C** Propontida. sic habet exē
plaria. Ego aut̄ emēdo ppontidē. Nā si alter lagas
uersus nō stat cū in secūda sede nō ponat nisi iam
bus. Propontis aut̄ mare est iter hellespōtū & Bos Propon
phorū thraciū. de quo Plinius. lib. iiiii. ita disserit. In tis
de expatia æquor: rursusq; in arcū eot. laxitas p̄ Plinius'
pontis appellat. Angustiæ thraciū bosphorus la
titidine quingētor: passuū. quia datius xerxis pa
ter copias ponte transuerit. **C** Ponticū finū. potū Mella
euxinū. quæ ideo trucē uocat q; ut Mella pompo pompo
nius asserit brevis est atrox nebulosus raris statio
nibus: nō molli atq; harenoso circūdatus littore ui
cinus aquilonib; & q; nō pfundus est fluctuo
sus atq; feruens. **C** Vbi. in cuius ora. **C** Antea q
ædificaref. **C** Comata silua. frondosa arborez
ex qbus phasellus ipse cōstructus est: nō enī una
arbor tm̄ materia h̄c potuit: ut ex ea sola nauis Cytho
fieret. **C** Cythorio in iugo. Cythorū mons est pa
phlagoniae olim buxo uirens de quo uirgilius. Et Virgi
liuunt undantē buxo spectare cythorū. & plinius. Plinius.
lib. xv. Buxū p̄ renescat cythoro mōte. plurima
Strabo.
Quinti
lianu
Imbu
re
Virgi
Prisia.

IVAMVS MEA LESBIA. Versus est endecasyllab. Hortat leſbiā Catullus: ut ipsa spretis ſenſu ſuſurris ſecū idulgeat uoluptati memineritq; nullū unquā poſt obitū ad uitā reuocari. **C** Viamu: uifere apud hunc & alios laetiores poetas idem eſt q; genio indulgere. Martialis. Non eſt crede mihi ſapienſis dicere uitā. Sera nimirū uita eſt craſtina: uiue uio. **C** Rumores: ſuſurros eū eni leſbia ſenes quodā de ſua & Catulli libidine ſuſurare cognouiffet

Martia-
lis
Virgilii?

As-
Plintus

Vulg-
opinio
de ſole.
Ouidi?

Scorta
Sex. Pō-
peius

Plinius
Malaba-
thros

Horati?
Apus
leius
Argu-
tatio

hodie. & Virgilius pone merum & talos: pereat qui craſtina curat. Mors aurem uelleſs uitute ait ue-
nio. **C** Rumores: ſuſurros eū eni leſbia ſenes quodā de ſua & Catulli libidine ſuſurare cognouiffet
ipsa in amore reſtrixiſſe uidebatur. Q uare poeta
eā hortat: ut illos delpiciat. **C** Vni⁹ affis. Vili mo-
neta ex ære ſciliſt: quippe decēm affibus & non
nunquā ſexdecī denarius pmutabat. Plinius lib.
xxxiii. hiſt. natu. poſte annibale urgente. Q. Fa-
bio Maximo dicitore affes unciales facti: placuit
q; denariū. xvi. affibus permutari. Quinariū octo
nis. Seſterciū quaternis. ita respū. diſmidū lucratā
eſt. In militari tamen ſtipendio ſemp denariū p
x. affibus datus. **C** Soles occidere & redire poſſit
Secundū uulgi opinione. credunt enim uuglareſ
ſolem mori cū tēdit ad occaſum & rufus emerget
tēnaſci. **C** Breuis lux: uitæ diffiniſio. **C** Nox ē
petpua una dormiſēda. Ouidius Stulte qd̄ ſom-
nus gelidæ niſi mortis imago Lōga quiescendi tē-
pora fata dabunt. **C** Da mi baſia: hortatus amicā
ad uoluptatē petit ab ea oſcula. **C** Dein cū milia
multa fecerimus conturb: b. muſ illa. Sensus eſt
ubi dederis mihi plurima baſia numero custodito
alia dabis eodē numero cōfuso: ut uerū numerū
baſiorū ignoremus: aut ne quis per inuidiā noce-
re poſſit facinando. Negant enim quibus cu-
ræ fuit talia ſectari facinū habere uitā nocendi.
Si nomen uel numerus rei: cui per facinū exitū
paratur a iueneriſ ſignogetur.

LAVI DELITIAS. Versus eſt eius ge-
neris. Cuius ſuperior. Rogat Flauiu ſoda-
le: ut ſuos amores ſibi aperiat: quos ſe car-
mine celebratur ſi pollicetur. Veg cū ad id Flauiu
u tardus ſit: poeta hoc ide accidere ſuſcipatur q;
ſcottū illud ſit inlegās atq; macilentiū. **C** Tuas
delitias: tua oblectamēta. **C** Illepidæ: fine lepo-
re. **C** Inelegantæ: fine ornatu. **C** Scorti diligis ſcor-
ta appellantr meretrices q; ut pelliculae ſubi-
gantur omnia namque ex pelliſbus facta ſcorta
uocantur. Auctor eſt Sex. Pompeius. **C** Fe-
briculosi: maclēti quales ſunt qui febre laborant.
C Nā te nō uideas: ſensus eſt: multa eē qua indi-
cant. Flauiu nō ſolum cubeat. **C** ſerris ac ſyrio
fragrans oliuo: pro ſyrio oliuo nō amomū ut alii
ſed malabathron accipio: de qua ita ſcribit Plinius
dat & malabathro ſyria arborē folio cōvoluto ari-
do colore ex quo exprimitur oleum ad unguenta
& Horatius in ſecundo carminū ad Pompeiū
ſodalem. Cum quo morantem ſaþe diem mero fregi coronatus nitentes malabathro ſyria capillos.
Hoc addimus quod ad rem hāc maxime facere uideſt. Veteres ſciliſt ante coitū ungū ſolitos: quia ue-
nerem unguentis ſtimulari facile credebat. Quod affirmat Apuleius his quidē uerbis uino pulcher
ſimo atq; copioſo niemēt madefeceram & unguento fragrantissimo proluuum ueneris uſcitarām.

C Peræque ſimiliter. **C** Attritus uehemēti flauiu & ei? ſcorti uolutatiō. **C** Argutatio: ſonoritas. Ar-
gutum enim præter breue & callidum ſignificat etiam ſonorū: unde eſt Argutatio pro ſonoritate
C Inambulatio: mobilitas: illis namq; coeuntibus lectus cum quodam ſtreptu ambulare uidebatur
C Nec tu quid facias ineptiarum: ordo eſt cur tu nec pandas quid ineptiarum facias. **C** Q uare quic-
quid habes: cōclusio. **C** Boni maliq; honesti uel ihonesti ſcorti. Sic alibi: pueris bonis malisq;. **C** Ad
cœlum lepido uocare uerſu. Volo inquit donare te atq; tuam amicam immortalitatē.

Ad leſbiā.

I Iuamus mea leſbiā atq; amemus
Rumoresq; ſenum ſeueriorum

Omnis unius aſtimetmus affis
Soles occidere: & redire poſſunt:
Nobis cum ſemel occidit breuis lux
Nox eſt perpetua una dormienda.
Da mi baſia mille: deinde centum:
Dein mille altera: da ſecunda centum.
Dein uſq; altera mille: dein centum:
Dein cum milia multa fecerimus:
Conturbabitmus illa ne ſciamus:
Aut ne quis malus inuidere poſſit:
Cum tantum ſciat eſſe baſiorum.

Ad Flauium.

f Lau delitias tuas catullo
Ni ſint illepidæ: atq; inelegantæ

Velles dicere: nec tacere poſſes:
Verum neſcio quid febriculoiſ
Scorti diligis: hoc pudet fateri.
Nam te non uidas iacere noctes
Nequicq; tacitum cubile clamar:
Sertiſq; ac ſyrio fragrans oliuo
Puluinusq; peræque & hic & illuc
Attritus: temuliq; quaffa lecti
Argutatio: inambulatioq;
Nam n̄ p̄eualet iſta: nil taceres:
Cur non tam latera exſututa pandas:
Nec tu quid facias ineptiarum:
Q uare quicquid habes boni malisq;
Dic nobis: uolo te ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uerſu

Q VERIS Q VOT MIHI. Versus est endecasyllabus. Respondet Catullus amicæ de his interroganti. **C**lybissæ. Africa est tertia Orbis pars: quæ a græcis libya. Appellata de se facit noia libycus: libyssus & libyssanus. **L**asserpiceris. serpibus lasserpiciū. Quod apio simile græci filphion vocant in cyrenaica prouincia reperti ferunt autem natum imbre piceo repente macta. **L**asser & piciuna etæ tellure circa Hesperidum ortos syringæ majorē annis septē ante oppidum cyrenæ vīni uero illā per quatuor stadiorum spaciū inualuisce. succus ei⁹ lasser appellatus est magnificus in usu medicamē

tisq; & ad pondus argentei denarii pensus. auctor est plinius. **C**yrenis. cyrenas a Battō conditas perhibent: quē Callimach⁹ dixit progenitorē suū fuisse. unde is ab Ouidio battades est appellatus.

Plinius
Cyrenæ

Oraclum iouis inter æstuosi templum amon proculdubio intelligit. quod celeberrimum si Plinio & aliis item auctoriis de eo scribentibus credimus. aberat a Cyrenis quadringentis milib⁹ passuum. **E**t batti ueteris sacrum sepulchrum. Battum cyrenis sepultum fuisse indicat Catullus simul uastas harenas esse inter iouis ammonis oraculum & oppidum cyrenæ. **A**estuosi fluctus agentis. illis enī in locis ut Mella Pomponi⁹ est auctor rupes est austro sacra. Quæ cū manu hominum attigitur: ille immodicus exurgit: harenasq; q̄si maria agens sic fœuit ut fluctibus æquor. Scribit p̄terea Trogus Pompeius in primo historiarū: exercitum a Cambise rege persarū ad spoliandū templum ammonis in africam missum tempestatisbus & harenasq; molibus oppressum interiisse. **F**urtiuos hoīum. amatores ut plurimi noctu uagantes accedunt ad amicas. Propertius. Me mediæ noctes me sydera plena tuētur. Frigidaq; eoo me uidet aura gelu. **T**ā te basia multa basiare. q̄ mul tæ scilicet harenas sunt in Africa inter cyrenas & ammonis oraculum. aut q̄ multa sydera sunt ī cœ o. **V**esa no. ob amoris incendiū furent. **C**uriosi. curiosi sunt: qui nīmis anxie omnia p̄quirunt ea etiam quæ ad ipsos non pertinent. **F**ascinare lingua. fascinare est aliquo ueneficio nocere ut re pote verbis uel uisu uel etiam tactu.

Proper
tius

Curiosi

Fascina
re

ISER CA TULLE. Versus est iambic⁹ trimeter. de quo ante dictum ē. Catullus cum nullo pacto amicam sibi reconciliare possit: hortatur seipsum ad illam penitus deserendam: ita tamē: ut doceat se de eius scelere postmodum poenas sumpturum. **I**nepitre. facere iepit as. inepiti autem proprietatem luculententer declarat Cicero in libris de Oratore. **C**andidi soles. feliciter. Cicero dies per quod ostēdit se olim multum uoluptatis habuisse. Scribit namq; Plutarchus perfictem in Plutarcho cū uideret Atheniēs moræ pertesos ad chus prælīu maxime spectare: nec eos a se facile cōtineri posse: diuiso in octo partes omni exercitu: rem ad sortē traduxisse. ut cui parti alba faba obuenisset: ei epulari atq; in ocio ē liceret. cæteris pugnabitib⁹. Iccirco inquit idem Plutarehus dicitur posteros cum uoluptatibus operam darent album illum Candide ab alba faba nūncupare solitos. uel ad id alludit Catullus q̄ maiores nostri dies omnes lapillis nobis dies tabant felices albis infelices nigris. cuius mortis meminit Plinius lib. vii. histio. Natu. eumq; improbat. Plinius.

Ad lesbiam.

q Veris quot mihi basiationes
Tuæ lesbia; sint satis superq;
Quam magnus numerus libyssæ arenae
Lasserpiceris iacet cyrenis
Oraculum iouis inter æstuosi:
Et batti ueteris sacrum sepulchrum:
Aut q̄ sydera multa cum tacet nox
Furtiuos hominum uident amores
Tā te basia multa basiare
Vesano satis & super catullo est:
Quæ nec pernumerare curiosi
Possint: nec mala fascinare lingua:

Ad seipsum

m Iser Catulle destinatas inepitre
Et quod uides pisse perditum ducas
Fulgere quondam tibi candidi soles.
Cum uentitabas quo puella ducebat
Amata nobis: quantum amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocola siebant
Quæ tu uolebas nec puella nolebat
Fulgere uere candidi tibi soles:
Iā nunc illa non uult: tu quoq; impotēs es:
Nec quæ fugit lectare: nec miser uiue
Sed obstinata mente perfer: obdura:
Vale puella: iam catullus obdurat:
Nec te requiriēt: nec rogabit inuitam
At tu dolebis cum rogaberis nulli
Scelesta te ne: quæ tibi manet uita:
Quis nunc te adibit: cui uideberis bellas:
Quem nunc amabis: cuius esse diceris:
Quæ basiabis: cui labella mordebis
At tu Catulle destinatus obdura

tibus. Iccirco inquit idem Plutarehus dicitur posteros cum uoluptatibus operam darent album illum Candide ab alba faba nūncupare solitos. uel ad id alludit Catullus q̄ maiores nostri dies omnes lapillis nobis dies tabant felices albis infelices nigris. cuius mortis meminit Plinius lib. vii. histio. Natu. eumq; improbat. Plinius. **C**Ventitabas. frequenter ueniebas. **F**ulgere uere. recordatus præteritæ uoluptatis ait se uere felicē fuisse. **I**mpotens. impatiens: uel indicat sanguinem non ita sibi feruere ut ante. **O**bdura. fac te dum in les biā. cum illa contra te respuat. **V**ale puella. coactus necessitate exit in hac uerba. **A**t tu dolebis. iſultans futuris puellæ malis ait fore. ut ipsa a nullo amplius ametur.

ERANNI OMNIBVS. Versus est endecasyllabus. Nmio gaudio exultat Catullus: quia
audiuit ueraniū sodalem suum: de quo alibi mentionē facit: ex hispania ad urbē salutē rediſſe.

¶ Antistes. caput sive princeps: sunt qui legant antistans. Quæ lectio mihi nō displiceret. ¶ In
Donat? columem: salutē. In columnes dicunt: qui sunt citra calamitatē. Calamitas uero a rusticis ut ait Donat?
Hiber? dicitur grando. q̄ cōminuat calamitā hoc, est culmum & segetem. ¶ Hiberum. pro hiberorum. Hibe-
Pinius rus autē teste Plinio fluuius est Hispaniae citerioris. propter quē graci uniuerſam Hispaniā hiberiam
& hispanos hiberos dixerunt. ¶ Ut mos est tuus.

Verannius ubi ex aliqua prouincia domum redi-
erat: Quæ ipse uidisset: ea amicis narrare cōsueve-
rat. ¶ Applicansq̄ collum. collo innixus. ¶ Ocu-
Plinius d oculis losq̄ suauabor. Plinius. li. xi. hos cum osculum
animum ipsum uidemur attingere.

ARRVS ME MEVS. Versus est En-
decasyllabus. Varr? forte perduxerat Ca-
tullum ad meretriculam: quam ipse tunc
amabat: illa autem cum audiuisset poetā e Bythi-
nia nuper esse reuersum: continuo oravit: ut ser-
uos quos rumor erat eum in prouincia emisse: sibi
cōmodaret. at Catullus ut aliquid lucri in eadē by
thinnia fecisset uideretur: nō negauit se seruos mer-
catum esse: sed cum puella magis instaret non se
sed. C. Cinnam seruos habere dixit: & ita meretri-
culæ eluſit petulantiam. ¶ Ad suos amorez: ad su-
am amicam. ¶ Scortillum: paruum scortū. Quid
autem sint scorta: iam diximus. ¶ Neq; illepidū:
leporis expers. ¶ Neq; inuenustum. neq; defor-
me. ¶ Varii: uariis de rebus. ¶ Iam bythinia: q̄
ab elleſponto ad thracium Bosphororum iuxta p-
ontidem se protendit. ¶ Et quonam mihi pro-
fuisseſt ære. Qua pecunia me iuuisset. Seruus rex
Bythinia

Plinius ut tradit Pli. p̄m? as signauit: tudi uos romæ
tymeus est auctor. signatum est nota pecudū un-
de & pecunia appellata. ¶ Neq; ipſis: ſcilicet bythi-
nis. ¶ Nec cohorti: neq; familiæ & comitib? ipſo-
rum prætorum. ¶ Caput unctius: censum ditio-
rem caput enī est uera summa quam vulgo ca-
pitale appellamus: eadem fors quoq; uocat. Hora-
tius. Quīnas hic capit mercedes exigit. ¶ Præfer-
tim quibus effet irrumator prætor. poeta hoc in lo-
co taxat Memiūm prætorem qui in Bythiniā mis-
sus cum illuc ab urbe egregios iuuenes iter quos
fuit etiam catullus: secum duxisset; eos irrumabat
Rumam ueteres uocabant Māmam a qua rum-

irrumat re pro lactare diectum. unde & irrumare deductū
ſedē significationis uerbum q̄ mentula in os al-
terius quasi ſugēda immittatur. ¶ Nec faceret pī
li cohortem. familiā uel comites negligerer. ¶ At
certe ramen: loquitur scortum. ¶ Inquiuit illic na-
tum dicitur effe comparasti ad lecticam homines.
ordo & sensus est: inquiunt tamen te comparasse
quod dicitur natum effe illic: homines ſcilicet ad le-
cticam. ¶ Beatorem: magis beatum. ¶ Parare:
cōpare. simplex uerbum pro cōposito. ¶ Rectos
quia serui lecticæ gestantes recti incedebant. octo
autem dixit alludens ad octophorum quod gen?
lecticæ octo hominū ceruicib? gestabatur. ¶ Ve-
teris pedem grabati. annosae lecticæ ſuſtantaculū.
¶ Cynediorem: procatiorem hoc est cynedicis ar-
tibus bene instructam.

Octo,
phogr.

Ad Verannium.

Eranni omnibus e meis amicis
Antistes mihi milibus trecentis

Venisti ne domū ad tuos penates
Fratreſq; unanimes: tuamq; matrem
Venisti: o mihi nunciī beatī.
Viſam te in columnem audiamq; iberum
Narrantem loca: facta: nationes:
Ut mos est tuus: applicansq; collum
Iucundum os oculosq; suauabor:
O quantum est hominum beatiorum
Quid me latius est: beatius uer-

De Varro.

Arrus meus ad suos amores
Viſum duxerat e foro oſiosum
Scortillum ut mihi tum repente uia-
sum est
Non ſane illepidum: neq; inuenustum:
Huc ut uenimus incide nobis
Sermones uarii: in quibus quid eſſet
Iam bythinia: quomodo ſe haberet:
Et quonam mihi profuſiſſet ære:
Respondi id quod erat nihil nec ipſis.
Nec prætoribus effe nec cohorti
Cur quisq; caput unctius referret;
Præſertim quibus effet irrumator
Prætor: nec faceret pili cohortem:
At certe tamen inquiunt: quod illic
Natūm dicitur effe comparasti
Ad lecticam homines. ego ut puellæ
Vnum me facerem beatiorem:
Nō inq; mihi tam fuit maligne
Ut prouincia q̄ mala incidiſſet
Nō possem octo homines parare rectos:
At mi nullus erat neq; hic neq; illic
Fractū qui ueteris pedem grabat
In collo ſibi collocare posſet
Hic illa ut decuit cinadiorem

Cōmoda: cōmodantur quae eadem restituunt: ut libri & uestes mutuantur quae non eadem reddūt. **C**ōmo-
tur: ut pecunia triticū & oleū. **C**erapi. Serapis de' erat Aegyptiorū qui romæ etiā templum habuit. **C**omo-
do
Quanta autem virorum foeminarū lasciuia idem in Aegypto coleretur. Strabo indicat lib. ultimo mutuo.
geographia. **C** Mane in quo: ne corripitur cū natura longa sitiqua sequit uocalis. **C**inna ē caius Serapis
ita est legendum: sed tamen in dubium uenit hic ne fuerit cinna qui annis. ix. ut auctor est Quintilias
nus. Smyrna scripsit & emendauit. an alias eodem nomine. **C** Is sibi parauit: erit sibi seruos. **C** In
sulsa: sine sale. **C** Negligentem: in loquendo uel
promittendo.

Q uælo inquit mīhi mi catulle paulum
Istos cōmoda: nam uolo ad serapin
Deferrī: mane in quo puellæ.
Istud quod modo dixeram me habere
Fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est Caius: is sibi parauit.
Ve: utrum illius: an mei: quid ad me
Vt or tā bene: q̄ mīhi parassem:
Sed tu insulsa male & molesta uiuis
Per quā non licet esse negligentem.

Ad Furium & Aurelium.

F Vrī & aureli com̄tes Catulli
Sive in extre mos penetrabit in-
dos
Longe ubi littus resonante eo a
Tunditur unda.
Sive in hircanos: arabasq; molles:
Seu sacas: sagittiferosq; parthos:
Sive qua septemgeminus co lora
Aequora nilus:
Sive trans altas gradietur alpes
Cæsaris uisens monumenta magni
Gallicum rhenum: horribiles & ulti-
mosq; britannos:
Omnia hæc quæcunq; feret uoluntas
Cælitum tentare simul parati
Pauca nunciate mea: puellæ
Non bona dicta:

appellata est: cum omnes quæ ibi sunt insulæ britanæ uocaretur ambitu colligit ut auctor est Diodo-
rus: quadraginta duo milia stadiorum. ea postea a Seuero principe acto euripo in duas partes diuisa
est. cuius incolæ ideo a Catullo horribiles dicuntur quia ipsi olim succo herbae quæ glustum uocatur:
Incertum ut Mella Pöponius tradit: ob decorum an quid aliud corpora sibi inf. ciebant. **C** Et ultimos
q; britanos: lyrid ut scribit Seruius etiam incompositam partem orationis in duos nonnunq; diuidit
uersus. sic Horatius. Neq; purpuraue nale neq; auro. **C** Cælitum: deorum. **C** Pauca nunciate abulus
est pede secundo in loco: nam pro spondeo posuit Trocheum. **C** Non bona dicta: uerba minime pla-
citata.

VRI ET AVRELI. Metrum est Ende
casyllabū sapphicū: cuius iuētio Sappho
puella assignatur pedes eius sūt Trochei.
us. Spondeus. Dactylus: & duo Trochei. Tres at
versus sunt æquales. **C** uartus uero quisq; ex Da-
ctylo & Spōdeo costat & Adonius uocat. Poeta
per Futiū & Aureliū quos fore ubiq; sibi fidos cō-
fudit: mittit amicæ suæ repudiū: quia audiuit eā plu-
ribus sui copiam facere. **C** Comites Catulli: non
qui eritis: Sed qui eritis si ita opus sit. Sic Dido apd
Vergi. in quarto aeneidos. **C** Quos ego sum toties Virgili.
fam dedit maritos. **C** Indos: suntindi ultimi Indi.
asiae populi ad orientē. quoq; regioni indus amnis
nomen dedit. **C** Longe ubi littus resonante eo a tū
ditur unda: ubi aquis oceanī orientalis resonanti
bus tellus uehementer pulsatur. **C** Siue in hirca Hircanī
nos: hircani sunt populi ad mare caspiū tygribus
noti. Pli. lib. viii. Histo. natu. Tygrim hircani & i
di ferut animal tremenda uelocitat. **C** Arabesq; Arabes
molles. Triplex est Arabia felix petrea & deserta
cuius incolæ a poetis molles dicunt: quoniā thu-
re & aliis abundant odoribus: uel quia pars uirilis
loquunt: aut qd est uerisimilitu: qm̄ sunt sub aere
clemētiore. **C** Sacas: populi sunt Asiae qui uergut Sacæ
ad septētrionē. **C** Parthos: pthi medis uicini olim Parthi
bella magna ex parte sagittis conficiebant. Ideo a
Catullo sagittiferi diuntur. **C** Septemgeminus
septē hñs ostia, nam licet plura sint ut plinius de-
monstrat: septē tñ tantummodo celebrant. **C** Colo-
rat. limo insicit exprefit fluminis naturā. **C** Gra-
dier alpes. Alpes mōtes sunt altissimi: qui ut Mel-
la Pomponius ait. a Genua liguræ appido ichoā Alpes
Mella in thraciā usq; penetrat. **C** Cæsaris uisens mo pōponi
numēta magna. Qua cæsar in gallia fecit: dum us
aduersus Barbaros bellum gerit. **C** Galicū rhe- Rhen⁹
num. Rhenus fluuius est qui in alpibus ortus ex-
onerat se in oceanum Britannicum galliā coma-
tam a germania disternans: adiecit autem galli
cum ad differentiam alterius Rheni qui Bononiē
sem agrum irrigat. **C** Horribiles ultimosq; bri-
tannos. Britannia insularum maxima in oceano
inter septentriōnem & occidentem ante Albion

Seruius
Horatii

Cum suis uiuat: uerba irascentis poetæ. **V**a
leatq; mœchis: Græci appellat mœchos: quos la-
tinū adulteros. **T**recētos. numerus finitus pro-
inſinito. **O**ium illa rumpens. oēs exhaustiēs nī-
mia palestra. **Q**ui illius culpa cecidit uelut prati
ulti flos. pulcherrima comparatio a flore ad
amorē poetæ. **Q**ui amor lāsus culpa puellæ elan-
guit non aliter: q; flos. ubi ab arato prætereunte
tractus est.

m A T R U C I N E A S I N I . Versus ē endea-
casyllabus. Monet matrucinū. A sinū. Af-
nī Polliois fratrē: q; mappas fur erat: ut sibi remit-
tat linteū qd nuper in cōuiūo surripuit: uel trecen-
tos expecter endecasyllabos q; in ipm scribentur.
Matrucine. Quidā eruditog; legūt nō Matruci-
ne sed int̄ coenā quod mihi ualde placet. **M**anu
sinistra. dextra. n. uescendo occupata leua iuola-
bat. **N**ō belle. ergo male. **I**n ioco atq; ui-
dum socii tocantes bibūt. **N**egligentioz. qui si-
bi cauere nesciūt. **H**oc. surripe scilicet mappas.
Salsum esse putas. hois salsi. i. faceti. **Q**uid sal-
sus significet in. vi. exactissime docet Quītilian?
Fugit te inepit: sensus est. Si putas hoc esse sal-
sum: non recte sentis. **Q**uāuis sordida: quātū-
uis turpis. **C**Nō credis mihi: querit sibi fidē ex
uerbis Afiniū fratrī ipsius Matrucini. **E**st. n. le-
p̄g: ad id alludere uidet q; Matrucinū in quem
ē epigrāma: ifulsus erat. **Q**uare aut: ponit ma-
trucino optionē. **A**estimatiōe: p̄tio sui. **C**ave
moīnov: monimētū siue memoriale. est at græ-
cum uerbū. Nā qui apud nos faciunt epigrāmata
ip̄i plerūq; inserūt suis uerib⁹ græcas dicitōes.
Sethaba. sethabis urbs ē hispaniæ citerioris ubi
olim telæ pulcherrimæ texebant: Silius Italicus.
sethabis & telas arabū spreuissæ superbas: & infra
Catullus. Sudariūq; sethabū: cathagraphoq; līnō.

Quinti
hanus

Silius.
Italicus!

Cicero

Sales

Cicero
Ouidi.

Martia-
lis
Plinius
Olfacēf
Martia.

Cum suis uiuat: ualeatq; mœchis
Q uos simul complexa tenet trecentos

Nullum amans uere: led identidem oīum

Hia rumpens:

Nec meum spectet uelut ante amorem

Q uī illius culpa cecidit: uelut pratī

Vltimī flos: prætereunte postq;

Tractus arato est.

Ad Matrucinū Afinū?

m Atrucine alini manu sinistra

Nō belle ueris: in ioco atq; uiuno

Tollis linteā negligenterum;

Hoc salsum esse putas: fugitte inepit

Q uāuis sordida res: & inuenita est:

Non credis mihi: crede polloni

Fratri: qui tua furta uel talento

Mutari uelit: est enim leporum

Disertus pater: ac facetiārum

Q uare aut endecasyllabos trecentos

Expecta aut mihi linteum remitte

Q uod me non mouet aestimatione:

Verum est uerannī sodalis

Nam sudaria sethaba ex iberis

Miserunt mihi muneri fabullus

Et uerannius: hoc amem necesse est

Vt ueranniolum meum & fabullum.

Ad Fabullum.

c Oenabis bene mi fabulle apud me
Paucis sit tibi dī fauent diebus:

Si tecum attuleris bonam atq; magnam

Cœnam non sine candida puebla.

Et uiño: & sale: & omnibus cachinis:

Hæc si unq; attuleris uenuste noster

Cœnabis bene: nam tui catulli

Plenus sacculus est aranearum.

Sed contra accipies meos amores:

Sed quid suauius: elegantiusue est?

Nam unguentum dabo quod meæ puebla

Donatunt ueneres cupidinesq;

Q uod tu cum olfacies deos rogabis

Totum uite faciant fabulle naſum.

I TE PLVS OCVLIS, Versus est endecasyllabus. Minatur se parem gratiam caluo relata
turum. Quia in saturnalibus in quibus uoluptati indulgebatur misericordia amico impia carmina
legenda. Cuiundissime calue legimus duos caluos eodem tempore fuisse unum poetam & Duo cal
alterum Oratorem ad quem proculdubio nunc scribit Catullus licet multi hoc pernegerint. ¶ M. ne ui
re isto, quod mihi misisti. ¶ Odio uatiniano, quo Cicero prosecutus est Vatinium, extat Ciceronis Ora
tio: in qua uatinium infectatur flagitia. ¶ Nam quid feci ego, quasi dicat neque re neque verbo te laesi. ¶ Ma Oratio
lis: emendo male. ¶ Iste dñi mala. Catullus mali Cicerone
Imprecatur illi clienti. Qui caluo patrono suo mihi nisi
serat tam impia carmina, quod autem clietes in saturis
nibus munera patronis mittere soliti essent: non
uno i loco indicat Martialis. ¶ Nouum nuper fa
ctum. ¶ Ac repertum, atque inuentum, ut hoc refe
ras ad inuentionem: illud uero ad compositionem.
¶ Sylla litterator, sylla grammaticus: ita enim pri
scis temporibus appellabant poetarum interpre
tes: quibus noua poemata dababant castiganda: ut
dicas syllam litteratorem carmina maledicorum poe
tarum: que ipse nuperrime castigauerat atque tra
scriperat tanquam rem magnam Calvo: a quo sepius
i iudicio defensus fuerat: dono dedisse, caluum ue
ro Catullo. ¶ Non est mihi male non est mihi mo
lestum est aut ironia. ¶ Tuos labores: quos tuli
si dñi scyllae causas agis. ¶ Dit magni. Exclama
tio. ¶ Misti misisti sincopa. ¶ Saturnalibus opti
mo dierum. Ideo sic ait: quia cum saturnalia dies quoniam
que uel ut aliis placet, septem durarent: ultimum? oiuim natalia
optimus putabatur. Quoniam homines postridie
ad negotia reddituri eo die maxime se oblectabant.
¶ Non non. Calvo sed pene ridendo minatur. Est
autem negantis confirmation. Sic propertius. Non nobis
humani sunt partus talia dona. ¶ Si luxerit, si di
ties orietur quae nihil aliud est quam solis lux. ¶ Libra
torum librarii sunt qui libros transcribunt: eos
quendunt. In Romae in Argiletu tabernas habe
bat Martialis. Argiletanas manus hitas tabernas:
Cum tibi parve liber scrinia nostra uacet. ¶ Caes
arios agnos suphenum: malos ac mordaces temporis
illitus poetas, de supheno autem infra diceat. ¶ Ve
nena: uenenosos uersus quies illi faciebant. ¶ Vos
hinc remittit eo carmina unde missa uenerunt, cum
quibus etiam paciscitur. ¶ Si quid forte mearum
ineptiarum sensus est. Si forte uobis contigerit le
gere meas ineptias: ut mihi uestras contigit conce
do ut me quoque repellatis.

OMMENDO TIBI ME. Versus est eiusdem generis: cuius est superior. Poeta ab urbe

discessurus comedat se ac puerum suum

Aurelio contuberniali quem apertissime ostendit

fuisse pediconem. ¶ Meos amores, meum puerum

¶ Veniam peto prudentem: deposito inquit cum pu
dere hanc mihi indulgentiam. ¶ Vt si quisque aio.

lam indicat quid se absente ab Aurelio fieri cupiat

ut puerum seruet sibi pudice. ¶ In platea: platea sunt uia in urbibus latiores: ut angustiora angustiora

Veteres caudae porti

nem appellari. Sed quia membrum virile hominis

Penis est illarum caudae: ideo id quoque penis vocatur. In iuuenia

penis legitimum. & Martialis. II. x. epigrammatum Horatii.

Arrectum quoties Matulla penem.

Ad Catullum poetam.

¶ I te plus oculis meis amarem
Iocundissime calue: munere isto
Odissem te odio uatiniano.
Nam quid feci ego: quidue sum locutus
Cur me tot male perderes poetis?
Isti dñi multa dent clienti
Qui tantum tibi misit impiorum?
Quod si ut suspicor hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi sylla litterator?
Non est mihi male: sed bene ac beate
Quod non dispereunt tui labores:
Dñi magni horribilem & sacrum libellum
Quem tu scilicet ad tuum catullum
Misti continuo: ut die periret
Saturnalibus optimo dierum:
Nonnon hoc tibi false sic abibit
Nam si luxerit ad librariorum
Curam scrinia: cæsius: aquinos
Suphenum: omnia colligam uenena:
Ac te his supplicis remunerabor
Vos hinc interea ualete: abite
Illuc: unde malum pedem attulisti?
Saclii incommoda pessimi poeta.
Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis: manusque uestras
Non horribitis ad mouere nobis.

Ad Aurelium.

¶ Ommendo tibi me ac meos amores
Aureli: ueni am peto pudenter
Vt si quicunque animo tuo cupisti:
Quod castum expeteres: & integellum
Conserues puerum mihi pudice
Non dico a populo: nihil ueremur
Istos qui in platea modo huc: modo illuc
In re prætereunt sua occupati:
Verum a te metuo: tuoque pene

Poena q̄ apd gra*is* ad*is* ut*is* ad*is* ficebāt. O*si* id i*st* Plinius Rapha*nus* i*te* p*ro* apol*linis* ex auro d*e*catus mugiles

Bonis malisq; fornis pariter & deformib;is. **V**b; erit foris paratu*m*: ubi foris puerum habebis qui se tibi indulget. **M**ala mens amentia. **V**ecors ab effectu q; nos ueriores faciat. **V**t n*ost*ri insidiis caput lacestes ut puerum inclinādo nobis insidietis. **A**h interie*c*io dolentis. **Q**uem a*ct* tractis pedibus: hoc supplicio deprehensi maccī apud gra*cos* affici solebat. **Q**ui raphanis in annum receptis cruciab*is* in p*ro*lis prius circa inguina euulis. **P**atente porta aperto podice. **O**uidius i*obsc*a no carmine. Ad portam ueniet salax a*fel*lus. **R**aphani at teste Plinio gaudent frigoribus: ideo in Germania infantū puerorū aequant magnitudinem atq; ut idem tradit auctor: ut est grāca uanitas fertur in templo apollinis delphis adeo ceteris cibis p*re*lati*s* raphan*is*: ut ex auro dicaretur. **M**ugilesq; pisces sunt quos graeci cephalos nuncupant. Eorum natura ridetur in metu capite r*ib*s condito*m* to totos se occultū credentium.

AEDICABO EGO VOS. Versus ē Endecasyllabus. Excusaturus carnum suorum lasciuia mina*m* se Furiū & Aurelii p*ad*dicatur ira i*nt*imaturū*m*. Qui cū lasciuos Catulli uersus legissent: poetā quoq; par*p* pudicū esse putabāt. **Q**uod sunt molliculi. Q*ui* sunt lasciū usculi. **C**Nā castū hunc & sequentem uersū ad*u*ducit Apuleius: dū suorū carminū excusat mollicē. **S**alē saporem: ostēdit autem q*ui* uersus salem ac sapore hēre existimē. **H**is pilosis Sexnitoribus. **Q**ui duros nequeunt mouere lumbos a cinctura ad nates lūbi uocant ubi sedes ē libidinis Persius. Cū carmina lumbos intrat eos ait in telligit qui pp annos iā agere nequunt. **V**os qui milia multa basiorū. Senus ē cū legeritis mea carmina: in quibus ab amica basia tantū peto: putatis me nō posse nisi basiare: sed p*ed*icabo & reliq*ue*.

COLONIA Q VAE CVPIS. Verl*o* est angelicus. Q*ui* costat ex duobus trochēis duob*is* i*ab*is. Trocheo daetylo:& trocheo primo tñ & ultimo loco nōnūnq; p*ro* trocheo ponitur sponde*m*. Petit autē Catullus a colonia op*er*pidulo: ut Veroniensem quendā stupidū: qui uxorem seruare nesciebat, de suo pōte i*c*āno*f*am p*ro* ludem cadere finat. ut metu expurgiscat. Sūt. n*on* morbi Cornelio celso aucto*r* qui aliquo lubito timor executiunt. **C**O colonia quē cupis. ordo ē o*mn* colonia en habes paratum salire: quē cupis. laedere longo ponte. **S**ed ueroris inepta crura ponticula*m*. Sed tu inq*ue* i*nt*ep*ta* times si pons ipse cadat. Ne amplius instaurē*m*. **C**aua pale*m*: q*ui* ponti*sub*erat. **C**Ex tua libidine: pro ut optas. **I**n quo uel saliabit*m* sacra suscipiant: tā ualidus: ut in eo sacerdos Martis q*ui* salti & saltares sunt appellati: rē diuinā facere possint. Illi. n*on* quodā ā*ni* tpe per uias urbis cū Aencylib*is* saltates sacra sua faciebāt. De Salīs at plura legitio apud Lituū & Alicantū Dionysii. **M**unus hoc mihi maximū! Q*ui* a primis uerb*is* nīmis abscessit: i*c*cīrco ea repetit: priusq; p*ue* nit ad uerbū principale. **C**Metū municipē: q*ui* ex eodē meciū ē municipio: erat mūicipes ut Gel. do Gellius cet lib. xv. no*ct*. attic. ciues romā ex mūicipiis i*su*f*u*s suo & legib*is* suis utētes muneris tñ cū populo rōno p*ri*ncipes: a quo munere capescēdo appellatū uidēnt. **V**t: p*ub*i. **C**putide putetis: hoc ē male uorago olētis. **C**Vorago: uoragies. sūt palludes a uorādo dīcta q*ui* cadēta n*on* sustineat. **C**Insolissimū ē homo. **V**lna*m* **C**Nec sapit pueri i*star* bimuli: nec plus cordis hēt: q*ui* puer duox anno*m*. **C**Dormiētis in ulna. **V**lna*m*

Salii.

Muni*m* Gellius uorago Vlna*m*

Colonia quē cupis pōte laedere lōgo En salī patū hēs: sed ueroris i*cepta* Crura pōticuli: ac sub his tot*u* irredūnu*m*: Ne supīnus eat: cauaq*ui* i pallude recūbat. Sic tibī bonus ex tua pons libidine fiat: In quo uel saliariibus sacra suscipiātur. Munus hoc mihi maximū da colonia risus Quendā municipē meū de tuo uolo pōte Ire p*ec*ipitē i*n* luthū per caputq*ui* pedesq*ui* Verum totius ut lacus putide*m* paludis Liuidissima maxime*ce*st p*ro*funda i*tor*ago Insulfissimus ē homo: nec sapit pueri i*star* Bimuli tremula patris dormiētis in uulna:

In festo pueris bonis: malisq;*m* Infesto pueris bonis: malisq;*m* Q*ui* em tu qualibet ut libet moueto Quantum uis: ubi erit foris paratum Hunc unum excipio: ut puto pudenter: Q*uo*d si te mala mens: furo*m* quecors In tantam impulerit l*celest*e culpam: V*t* nostrum i*nsidi*is caput lacestas: Ah tum te miserum: malisq; fati Q*ui* em attractis pedibus patente porta Percurrēt raphāiq*ui* mugilesq*ui* Ad. F. Au. Aedicabo ego uos: & irrumabo: p*er* Aureli pathice: & cinedae furi: Q*ui* me ex uerliculis meis putastis Q*uo*d sunt molliculi parum pudicum Nam castum esse decet piū poetam Ipsum: uerliculos nihil necesse est: Q*ui* tum deniq*ue* hēt salem ac leporē: Si sint molliculi: ac parum pudici: Et quod pruriat incitare possint: Non dico pueris: sed his pilosis Q*ui* duros nequeunt mouere lumbos. V*o*s qui milia multa basiorum Legistis: male me marem putastis: P*æ*dicabo ego uos: & irrumabo.

Ad Coloniām

o Colonia quē cupis pōte laedere lōgo En salī patū hēs: sed ueroris i*cepta* Crura pōticuli: ac sub his tot*u* irredūnu*m*: Ne supīnus eat: cauaq*ui* i pallude recūbat. Sic tibī bonus ex tua pons libidine fiat: In quo uel saliariibus sacra suscipiātur. Munus hoc mihi maximū da colonia risus Quendā municipē meū de tuo uolo pōte Ire p*ec*ipitē i*n* luthū per caputq*ui* pedesq*ui* Verum totius ut lacus putide*m* paludis Liuidissima maxime*ce*st p*ro*funda i*tor*ago Insulfissimus ē homo: nec sapit pueri i*star* Bimuli tremula patris dormiētis in uulna:

ut interpres Aristotelis ostendit in primo de animalibus uocantur brachia: uerba eius sunt membris utero superioris bipartita compactione brachium siue ulna appellamus: cuius partes lacertus: agilis: giber: cubitus: manus. ¶ Viridissimo flore puella adolescentia florit comparatur. Terentius in eunucho. corpus solidum & succi plenum: anni sexdecim: flos ipse. ¶ Delicatior haedo: haedina carne sapidior. ¶ Asseruanda nigerrimis diligentius uisus. Quot & quibus modis uera in hieme seruari possint ut sint recetes, docent Plinius, Palladius & Columella. ¶ Ut lubet, ipsi puella. ¶ Nec pilis facit uni. Pilis facere apud hunc poetam minimi facere & qui alpnari. ¶ Nec se subleuat ex sua pte: nec se sponte sua attollit ad complexus puellae: sed iacet in lecto: ut alnus in fosfa: pollea q̄ casfa itib⁹ securis decidit. ¶ Alnus arbor eti⁹ amat paludes. Virg. Fluminibus salices crassi q̄ paludibus alni. ¶ Liguri species p genere, uel quia olim in lyguria optimae secures siebat. ¶ Separata, casfa: sed nonnulli leguti supnata. Supnati aut dicunt ut Sex. Pompeius ait: quibus sucisa sunt foemina in modis suillag pernax. ¶ Quasi si nulla sit usq; q̄ si nulla puella in lecto secum habeat. ¶ Stupor stupidus. ¶ Nunc: cū p ponte sit trā sturis. ¶ Olidū: fecit dum. ¶ Veterū letharg⁹: ut scribit Cornelius Cellus: ē inexpugnabilis pene dormiendi necessitas: ea nris ueterum dicit: licet hoc multū negat dictitates hac uoce Hidropin tantū significari: Virg. Nec torpere graui passus sua regna ueterno: & Plini. libro. viii. ubi de ursis sermo habetur. Primum diebus septenatis tam graui somno præmunit: ut ne uulnerib⁹ qdē excitari queat: tūc mirū in modū ueterino pinguiscent. ¶ Supinū: facente quasi solitū. ¶ Ferrea ut sole amut mula p cænū gradies in eo non nunq̄ relinquit ferreum calciamentum.

Cui cū sit uiridissimo nupta flore puella
Vt puella tenellulo delicatior haedo
Asseruanda nigerrimis diligentius uisus.
Ludere hāc sinit: ut lubet: nec pilis facit uni:
Nec se subleuat ex sua pte: sed uelut alnus
In fosfa liguri iacet separata securis:
Tantundem oīa sentiens: q̄ si nulla sit usq;
Talis iste meus stupor nil uident nihil audit
Ipse q̄ sit utrū sit: an nō sit id quoq̄ nescit
Nunc eū uolo de tuo pote mittere pronū
Si potest olidū repente excitat ueterū:
Et supinū aīum i graui derelinque coeno
Ferreā ut soleam tenaci in uoragine mulæ.

Ad Aurelium.

Vrelī pater esuritionum
a Nō harum mō: sed quot aut fuerūt
Aut sunt: aut aliis erunt in annis
Pædicare cupis meos amores:
Nec clam: nā simul & iocaris una
Hærens ad latus: omnia experiris
Frustra: nam insidias mihi instruētem
Tangam te prius irrumatione.
At qui si faceres satur tacerem:
Nunc ipsum id doleo: quod esurire
Næ metis puer: & sitire disces.
Quare desine dum licet pudico
Ne finē facias: sed irrumatus:

Ad Varrum.

f Vphenus iste uarre quē pbe nosti
Homo ē uenustus: & dīcax: & ur
banus:
Idēq̄ lōge plurimos facit uersus.
Puto esse ego illi milia: aut decē: aut plura
Prescripta: nec sit ut sit in palimpsesto
Relata: chartæ regiæ: noui libri
Noui umbilici: lora rubra: membranæ

ui sunt ut mea fert opinio qb⁹ libtrog: anguli ornātū simili & muniuntur. Martialis. Sed pumicata frō Martia,
te si qs est nōdū neq̄ umbilicis cult⁹ neq̄ membrana. ¶ Lora rubra: uicula rubri colotis. ¶ Membrana.
qbus ūfectis libri tegunt. Tibullus. lutea sed niueū iuoluat membrana libellū. membranæ aut sunt pelles Tibull⁹
ita dictæ q̄ ab animalium membris educantur.

Teren.

Vergi.

Veterum

Vergi.

Plinius

VRELIPATERESVRITIONUM.
Versus ē Endecasyllabus. Minat⁹ Catulus
luis cuidā Aurelio irrumationē. Qui i ex
tremo egestate cōstitutus puer: poetæ pcedere cu
piebat. ¶ Esuritionum: esurio ē famæ maxima Esurito
¶ Meos amores: meū puer. ¶ Clā latēter. ¶ In
fidias mihi instruētem: mihi insidiantē. ¶ Atqui
certe. ¶ Satur tacerē. si satur puer ad stuprū sol
licitares. ¶ Næ hac pticula cū diphogo capiſ. p Næ
certe. Terentius. faciūt ut næ intelligendo ut nihil Teren.
Intelligat &. M. Tullius lib. tertio de Oratore: næ Tullius
illud haud sane quēadmodū uerba seruet atq̄ illu
mineta magistris istis requiri. ¶ Quare desine:
cōclusio. ¶ Ne finem facias. sollicitandi puerum.
¶ Sed irrumatus. positaq̄ te irrumauero.
VPHENVS ILLE. Versus est iābīc⁹ tri
meter. de quo fā dixim⁹. scribit Catull⁹ ad
uarrū de quodā supheno. Q̄ ui iter amicos urba
nus erat: sed cū idē ad scribēda poemata se cōtulit
set. facetusq̄ uidebat: ipse tñ sibi placebat. ¶ Ve
nust⁹. Quintilia. plurib⁹ explicat qd uenust⁹: qd Quinti
dīcax: & qd urbanus significet. qd si qs p̄ḡ creditianus
apud eūdē in octauo. regrat. ¶ Dece: subaudi mi
lia uerluū. ¶ Aut. plura. x. supple milib⁹. ¶ Palī
psesto: græca est dictio q̄ cartha illa significat quæ
derafis priorib⁹ līfis rescripta est. ¶ Vmbilici cla
derafis priorib⁹ līfis rescripta est.

b ii

CDisecta, emendo directa. **C**Plūbo plūbeis lineis. Sūt at duo plūbi genera nigrū & albū: qd p̄tiosus ē & a græcis calliteriū appellat. Sed ex eo nō sit argentū: cū fiat ex nigro. Auctor ē Pl. **C**Pumice oia & quara: nouos libros pumicibus expoliti p̄ter Tibullū Catullūq & Martialē, indicat ēt Pl. cuius verba sup. annotauim⁹: **C**Hæc s. carmina. **C**Caprimulgus: hac uoce t̄pol⁹ significat. Sūt ēt Caprimulgī aues qdā merularum aspectu: q̄ interditū uisu carente intrat pastore stabula. caprarūq; uberib⁹ bus aduolat ad lactis haustū. **C**Fosso q̄ terrā fodit: nomē uerbale. **C**Ac mutat: ut nō cognoscas eñ de esse. **C**Scurrat: scurra q̄ risū ab audientib⁹ capitat: nō salua persona dignitate. **C**Rure p̄ rustico. **C**Simul poemata attigit: postq; accessit ad scribēda carmina. **C**Aeq̄ ē beatus ita ē felix. **C**Gaudet in se int̄secus latet. **C**Nimiq; certe. **C**Idē oēs fallimur q̄a n̄a n̄m̄ diligimus. **C**Suus cuīq; attributus ē error. **C**Horat. Nā uitū nemo sine na scit: & Propertius Vnicuiq; dedit uitū natura cre ato. Mi fortuna aliquid semp amare dedit. **C**Sed nū uidemus māticæ: qd in tergo ē: nō uidem⁹ nostra uitia: siue nostris errores: quos in tergo gestamus: & hoc secundū Aeq̄ opū qui singit unūquēq; habere binas māticæs unā i peccore & alterā i dorso in anteriore gestare aliena uitia i posteriore uero sua, Persius. Ut nemo in se tentat descendere nemo. Sed præcedenti spectatur mantica tergo.

VRI CVI NEQ; VE. Versus ē Ende casyllabus. Monet Furiū Catullus ut cētum festertia a diis petere desinat: q̄a pauper immo inops uacat multis incōmodis, qbus si diues fieret non uacaret. **C**Neq; arca. Arca ē repositori pecuniar̄ ab arcēdo, dicta ut qbusdā placet q̄ furum man⁹ arceat. Martialis. Call d⁹ effracta nummos fur auferret arca: Prosternet patrios impia flamma lares. **C**Neq; cimex: neq; araneus neq; leetus neq; domus contentū pro continentī Cimex autē & Araneus inter insecta consumuntur: de qbus Arist. & Plini. multa. **C**Vel filiū cē adeo esuritū. **C**Lignea pp maciē & nimiā corporis siccitatē. **C**Nihil timetis: quia nihil ē uobis: qd amittere possitis. **C**Facta impia: impiorū hoūum maleficia. **C**Dolos uenenī: quod quis det: ut uobis pariter sublati bona uestra protinus inuidat. **C**Atqui hinc poeta ironice tamē Furii cōmoda conuincere incipit. **C**Sole & frigore & esuritū: de his. n. tribus huīana corpora i maximā siccitatē adducunt. **C**Sudor abest nunq; sudas. **C**Saliua spūti: dicta q̄ salis hēat saporē. **C**Mucus natū humida: a quo mucidus: & mucosus detiuantur. **C**Pituita q̄ a græcis flegma uocatur. **C**Salillo in quo sal seruatur: cuius natura est per se ignea & ignibus inimica eos fugiens omnia erodens corpora uero astrigens siccans alligans. de functa autem ac putrescentia uendicans: ut durē ea per secula. **C**Nec totū decies cacas in anno. Quis enim raro & parum comedit: is rarius exerat est necesse. **C**Inquinare foedare. **C**Hæc tu cōmoda: q̄ nec sudas: nec emungeris: q̄q̄ ratissime cacas.

Horat.
Proper.

Persius

Martia.

Natura
salis.

Directa plumbo & pumice oia æquata Hæc cum legas: tū bellus ille & urbanus Suffenus unus caprimulgus: aut fossor Rursus uide: tantum abhortet: ac mutat: Hoc quid putemus ēē: qui modo scurra Aut si quid hac re tristius uidebatur: Idem infaceto est infaciet rure. Simul poemata attigit neq; idem unq; Aequa est beatus: ac poema cum scribit Tam gaudet in se: tanq; se ipse miratur Nimi⁹ idem omnes fallimur: neq; ē quisq; Q uem non aliqua in re uidere suffenū Possis: suus cuīq; attributus est error: Sed non uidemus māticæ qd in tergo est.

Ad Furium.

f Vrū cui neq; seruus ē: neq; arca: Nec cimex: neq; araneus: neq; pignis: Verum est & pater: & nouerca quorū Dentes uel silicem comeſte possunt: Est pulchre tibi cum tuo parente Et cum cōiuge lignea parentis. Nimirū bene. nam ualēt omnes: Pulchre concoquitis: nihil timetis: Non incendia: non graues ruinas: Non facta impia: nō dolos uenenī: Nō casus alios periculorum At qui corpora sicciora cornu Aut si quid magis aridum: est habetis: Sole & frigore: & esuritione. Quare non tibi sit bene ac beate: A te sudor abest: abest saliuia: Muccusq; & mala pituita nasi. Hanc ad mundiciem: adde mundiorem: Q uod culus tibi purior salillo est: Nec totū decies cacas in anno: Atq; id durius est faba & lapillis: Q uod si tu manibus teras fricesq; Non unquam dīgitum inquinare posses Hæc tu commoda tamē beata furi. Noli spernere: nec putare parui:

C Sestertia quae soles precari centum desine. Hæc summa apud Romanos & magna & honesta habebatur: ut poterit quam multi uoto & precibus peterent. Sane sestertium ex dipondio & semisse constabat. Plinius lib. xxxii. Et placuit denarius pro. x. libris. Quinarius pro quinq. sestertium pro dipon. Plinius dio & semisse. dipondium aut libras duas continebat. semis uero dimidium libræ unius. Quid ut ueteres indicarent sestertium per notas scribentes tris tantu litteras faciebant. i. duplicatum & s. quas postea duxta per medium uirgula colligabant hoc quidem modo.

Et sestertia quae soles precari
Centum desine: nam sat es beatus:

Ad amicum Iuuenium.

Q ui flos culus est iuuæculorum
o Non horum modo; sed quot
aut fuerunt:

Aut posthac aliis erunt i annis
Mallem delitias mihi dedisses
Quam isti: cui neq; seruus è neq; arca?
Quam sic te sineres ab isto amari
Qu non est homo: bellus inquies est:
Sed bello huic neq; seruus est neq; area?
Noc tu quanlibet obiicie: eleuaq;
Nec seruum tamè ille habet: neq; arcæ?

Ad Thallum.

c In æde thalle molior cuniculi capillo
Vel a seris medullula uel hinc nulla mollicella
Vel pene lögido senis: situq; araneoso
Idemq; thalle turbida rapacior procella.
Qu diuia mulier aues ostedit occidentes
Remitte palliū mihi meū qd inuolasti.
Sudariūq; sat habu catagraphonq; linon:
Inepta quæ palæ soles habere tāquā auita
Quænu tuis ab tūgib; reglutia & frmitte
Ne laneū latu sculū manusq; mollicellas
Iniecta turpiter tibi flagella cōscribillēt.
Et isolēter aestuē uelut minuta magno
Depræla nauis in mari uæsanite ueto;

Ad Furium

F Ari uillula uestra mō ad austri

In uolasti: qd surripisti a uola qd est media ps man^o. Cathagraphonq; linon: quodā textura gene
re inscripti. de hmō intelligere iuue: cū ait. Damalipp^o ad illos thermar; calices inscriptaq; lin
tea uadit. Tāq; auita: ab auo tibi relata. Reglutina: disiuge: fures. n. man^o nūc glutino nunc pice Iuuenia.
Inqnat h̄rē dñr. Martia. Nō fuit Autolici tā piceata man^o. Laneū: molle a lana. Inusta. emido Martia.
Iniecta. Flagella: qd sūmæ arbog; ptes. Cōscribillēt: signet uel pingat. Inscrivo. n. & conscribo
nō nūq; significat pingere. Plaut^o. corp^o tuū uirgis inscriba. Insolent: pier solitu. Aestuē: iacte
ris ab aestu: qd uox significat pier solis & aestui tpi. fragratia maris etiā cōmotōem lucret^o lib. iii. frig^o Plautus
ut a pluviis calor a sole: aest^o ab undis & equoris & plau^o in Afrinaria. Quo magis te in'altu capefis: aest^o te i portu refert. ē at translatio a nauigatib^o. Qui mari undicatē mō in hanc mō illā pte iactantur.
VRI VIII VLA. Versus è Endecasyllabus. Nō cōuenit litterati in huius Epigrāmatis ex
positione. Quidā. n. eoz dicūt poetā conq; di nimia villæ sua ab urbe distatia alii qd in villā
suā pp urbis uicinitatē: plurimi uētitēt. Quos pascerē sit necesse. Sed ego illorū accedo snia:
qui asserūt Catullū habuisse villā oibus flatibus expositā. & ideo eū cōqueri. Austri. austri uetus est

Q VI FLOSCVLVSES. Versus è ei^o
generis, cui^o est superior. Cōquerit poeta q
puer quē ipse uice amabat. furio oīum pau
perrimo se idulserit. Mallē: magis uelle. De
litias: oblectamenta. Quā isti. furio. Qd nō
est homo: uide Catulli insolentia: qui neget pau
perē esse hominē. Bellū: pulcher. diminutiū a
bono. Obitce: oppōe. Eleua: attolle: ut dicas
bellus est. Nec seruum tū. nunq; inquietificies:
ut iste tuus furius non sit pauperrimus.

YNEDE TALLE. Versus est iambicus
septenarius. Sed septimus qd pes est am
phibrachus. Monet tallū cynedum: ut si
bi remittat qua surripuit pallium scilicet & sudari
uniqd nisi fecerit: se de uapulabit. Cuniculi:
genus est leporis. sed hic pliniū audire non pīeat
ita scribentē leporum generis sunt & quos Hispania
cuniculos appellat. secundatatis innumeræ fa
mēq; Balearibus insulis populatis earum meslib^o
afferentes: factus uentre erectos: aut uberb^o abla
tos non repurgatis interaneis gratissimo in cibatu
habent: laurices uocant. Capillo: pilo. quem ta
etu molissimū esse cōstat. Vel Anseris medul
lula. Ouidi. in obseno carmine. Quidam mollis
or anferis medulla furatum uenit huc amore poe
næ. Inula mollicella. Inula sunt ceruorum filii:
Quorū pelles albis maculis distinctæ nebrides uo
cantur. Pene lögido languida senis mentula.
Situq; araneoso: telis quas texunt araneæ ad
capiendas myscas. Turbida rapacior procella:
assimilat hoīem furacem feedat tempestati. Quæ
in agris sæuens oīa rapit est. n. procella uis uento
rū cū pluuta dicta ab eo qd cūcta pcellat. Aues
oīdit oscitantes. legēdū est ut nos emendaūmus
occidentes. Aues. n. quædā ut scribit Plinius lib.
xviii. continuo clangore intempestiuæ futuras tē
pestates pīnunciare credunt: ut dicit Catullus tal
lum esse rapaciorē turbida tempestate: quā aues i
tempestiūs cātibus pīnūciat. Sed quia qd pōt: cur
nobilita poetā dixerit diuia mulier. Iccirco illā addā
eā circa cantus austri obseruationē esse potissimum
faminarū: ut diuia pro diuina accipiat. Qd
incolit h̄rē dñr. Martia. Nō fuit Autolici tā piceata man^o. Laneū: molle a lana. Inusta. emido Martia.
Iniecta. Flagella: qd sūmæ arbog; ptes. Cōscribillēt: signet uel pingat. Inscrivo. n. & conscribo
nō nūq; significat pingere. Plaut^o. corp^o tuū uirgis inscriba. Insolent: pier solitu. Aestuē: iacte
ris ab aestu: qd uox significat pier solis & aestui tpi. fragratia maris etiā cōmotōem lucret^o lib. iii. frig^o Plautus
ut a pluviis calor a sole: aest^o ab undis & equoris & plau^o in Afrinaria. Quo magis te in'altu capefis: aest^o te i portu refert. ē at translatio a nauigatib^o. Qui mari undicatē mō in hanc mō illā pte iactantur.
VRI VIII VLA. Versus è Endecasyllabus. Nō cōuenit litterati in huius Epigrāmatis ex
positione. Quidā. n. eoz dicūt poetā conq; di nimia villæ sua ab urbe distatia alii qd in villā
suā pp urbis uicinitatē: plurimi uētitēt. Quos pascerē sit necesse. Sed ego illorū accedo snia:
qui asserūt Catullū habuisse villā oibus flatibus expositā. & ideo eū cōqueri. Austri. austri uetus est

qui flat a meridie & a grecis notus dicitur q sit humidus. ¶ Fationi fauonius: tē uetus ē q spirat ab occidente
sū brumalit: hūc graci Zephyrus noiant. ¶ Saui boreæ q flat ab ortu solsticiali latie dī aglo a celeritate
Hermo suetos. ¶ O uetus exclamatio. ¶ Atq; pestilentē corporib; nocentē. Hermolaus Barba. uir seculi humi
laus bar ius eruditissim⁹ cui⁹ imaturo obitu litteræ tū græca tū latīna maxima iacturā fecerūt: in plinianis ca
barus. stigationibus hoc epigrāma ad uerbū ita exponit

nō. n. preti⁹ aut sumptū id uideri: sed aeris alieni
summā qua futur⁹ cēt: ut noībus disoluēdīs uilla
diuēdere& & quasi licturās opponere. q opinio
Si placet p nra scribendum erit uestra.

Plinius INISTER VETULI. Versus ē ei⁹ gene
tis: cuius supior. Poeta impat ministro: ut
is sibi hilarius potati calices igerat. ¶ Pha
lerni: cui teste Plinio inter generosa uina Italiam se
cūda nobilitas erat: nā prīma pūincat aqua: usq; in
ra āt phalerini tria erāt: autex dulce & tēu. ¶ In
ger ingere. ¶ Amariotes uini austerioris. Vina
n. uetusta amaritudine qdā. Sed qdā ē in pīpere: i
festatur. Plinius hæc natura uinis in uetustate est
ne potari per se queant: nisi pūincat aqua: usq; in
amaritudine carie idomita. ¶ Ut lex posthumia
fubet magistræ. habebat prisca magistrōs conu
iutorū. qui leges dabant ad potandū: secundū quē
mōre posthumia nūlter cōulū magistrā legē tu
lerat. qua coniuiae plurimos ac capacissimos cali
ces haurire cogebant. ¶ Ebriosa acina ebriosio
ris maluit dīre acina ī genere scēmo q acino in mā
sculino uel neutrō ut uerius melius ad aurē sona
ret nam a uocalis in pīcedēti uerbo postrema eadē
q; in sequēti prima canoro simul atq; iucūdo hia
tu tractim sonat. Idē facit Virg. in secūdo Geor
gico. Talē diues arat capua: & uicina ueseuo Ora
iugo. Nā o uocalis in priori uerbi ultima eadēq; ī
lequētā prima suauem facit hiatū. ¶ At uos quo
lubet: summoet aquas. ¶ Vini pernices q vīntū
fugulatis. ¶ Seueros graues q nollunt inebrari.
¶ Hic merus est Thlonianus. hic ē iquist merū ui
ni līquor.

Virgil. ISONIS COMITES. Versus ē eius
genetis: Cuius ē superior. detestatur ne
phanda romanorum magistratuū libidinē.
qui ī prouinciis comites suos irrumabāt: interro
gat uerannū & Fabullū sodales: quid lucrī fece
rint in hispania sub pīsone. ¶ Cohors: accipit ali
qī cohors p familia & amicis Catullus rīndi id qd erat: nihil nec ipsis: nec pītoribus esse: nec cohorti. Et
Catull⁹ Suetoni⁹ in Nerone. Si quid comes ad oriente. C. Cæsarī iuuenis occido liberto suo qd quantū po
tare tubebat fūcūset dimissus & cohorte amicōg; nihil modeſt⁹ uixit. Cæter⁹ in legiōe apud romāos
erāt Gellii tēpestate. lx. cētūria. xxx. Manipuli. & x. cohortes. Cohors at̄ ut Varro ait dīcta ē: q; ut in
uilla ex pluribus tēctis confungit: ac quiddam fit unum. Sic ex manipulis pluribus copulat. ¶ Apis
sarcinulis & expeditis. Sarcina ē fascululus rerum uerēfiliū: indicat aut uerannū & Fabullū tenuitatem:
cum dicat sarcinas eorum aptas esse & expeditas. ¶ Quid rerum geritis: quas res agitis. ¶ Vappaq;
a suis degenerauit. Plintus lib. xiiii. uitīq; musto quibūsdā in locis iterq; spōte feruere: q calamitate cū
deſerbut deperit sapor uappaq; accipit nomē probrosum ēt hoīum cū degenerauit aius. ¶ Et quid
nā in tabulis patet lucelli expensū: Quidnā īnquit lucri fecisti: qd expensū pateat ī ueris rationib⁹
¶ Q; ui meum secutus prætorem intelligit Menium: quē ī Bythinniam secutus se ab eo irrumatum
fuisse non dissimulat. ¶ Tota ista trabe: tota ista mentula: quā est instar trabis. ¶ Pari suis casu: Pa
ri me cum cōditione. Est autem casus ut ait Aristoteles: rei inopinata eventus. ¶ Verpa mentula sine pre
putio. Verpi. n. dicuntur iudei q; sint circuncisi. Martialis. Delapsa ē misero fibula: uerpus erat. ¶ Pe
te nobiles amicos elegas ironia. ¶ At uobis mala: irritatus poeta nefāda romanorum magistratuū li
bidine in eos imprecatur: ordo autē ē opprobria Romuli & Remi dī & deā dent uobis multa mala.
¶ Opprobria dedecora: posuit at Romulū & Remum urbīs conditores pro oībus romanis.

Flatus opposita ē: nec ad fauōi
Nec saui boreæ: aut apeliotæ
Vez ad milia qndecim: & ducentos:
Quentum horribilem: atq; pestilentem:

Ad Pincernam suum.
Inister uetulī puer falerni
Inger mī calices amariores:
Ut lex posthumia īubet magistræ
Ebriosa acina ebriosioris:
At uos quo lubet hinc abite nymphæ
Vni pernices & ad seueros
Migrate: hic merus est thyoniantis:
Ad Verannium & Fabullum.
Isonis comites cohors īanis
Aptis sarcinulis & expeditis
Veranni optime: tuq; mī fabulle

Quid rerum geritis: satis ne cum isto
Vappa: frigoracq; & famē tulistis
Ec quidnam ī tabulis pater lucelli
Expensum: ut mīhi qui meum secutus
Prætorem refero datum lucello
Omemi bene me ac diu supinum.
Tota ista trabe lentus irrumasti
Sed quantum uideo pari fuistis
Casu: iam nīhilo mīnore uerpa
Farti estis pete nobiles amicos
At uobis mala multa dī: deaq;
Dent opprobria: romuli: remiq;

VIS HOC POTEST VIDERE. Versus est iambeus trimeter. **Duos infectatur Catull?**
C. cæsarem & Mamurrā formiānū quem Cæsar ob mutui stupri consuetudinem rebus plurimis atq; pulcherrimis dono datis ditissimum reddiderat. De hoc ita scribit Plinius, lib. xxxvi.
Hist. nat. primū Romæ parietes crux marmoris operuīsē. T oti? dominus suæ in cælio monte Corne lius nepos tradidit Mamurra formis natū equitem romanū præfectum fabrog. C. Cæsaris in gallia: neq; indignatio sit tali Auctore inuenta re, hic nanc est Mamurra Catulli ueronēsis carminibus pro

scissus: quem ut res est: domus ipsius clarus q; Ca

Plinius

tullus dixit habere quicquid habuisset coniata gal

Suet.

lia: & Suetonius in Cæsare, Valerium Catullum

Cato.

a quo sibi uerisculis de Mamurra ppetua stigma-

to.

ta imposta non dissimulauerat: satis faciente eadē

die adhuc coenæ hospitioꝝ patris sui sicut con

sueuerat: uti perseuerauit. **C** Nisi impudicus: nisi

Catull?

fit talis qualis est Cæsar, pudicitia autem cæsaris fa-

ma

nihil quidem præter Nicomedi contuberniū

laetitiae graui tñ & perenni opprobrio & ad omnium

convivia exposito auctor est idem Suetonius. **C** Vo-

rax.

Voracem fuisse cæsarem infra indicat Catull

lus cum inquit. Parti expatruuit: an paꝝ heluat?

est paterna primum lancinata sunt bona & reliqua.

C Aleo: aleo vocatur quilibet ludus i fortunæ ua-

rietate consistens. Vnde aleones & aleatores dictuꝝ

Iusores. **C** Gallia. Quæ ut scribit Plinius in tria

populog genera dividitur amibüs maxie distin-

cta. a scaldi enim ad sequanā Belgica ē: ab eo ad

garunnam celrica: eademq; lugdunensis: ide ad py-

reni montis excursum aquitania: Arremoria an-

dita. **C** Ultima brytannia. De hac ante diximus.

C Cynede rouule: posuit romulū urbis condito-

re pro quolibet romano. Sic persius bellum hoc

bellum est an rouule ceues. **C** Et ille. Mamurra.

Mamurra.

C Superfluens: diutuꝝ abundans. **C** Perambula-

vit omniū cubilia: fuit romæ publicus adulter uel

pathicus. **C** Ut albulus columbus: columbos ma-

xime salaces ē multorū cōfirmat opinio. **C** Dio-

neus.

Venerius a dione matre ueneris, cui antiqui-

tas columbos dicauerat. **C** Esimpudic? & uorax

& aleo. Siquidem hæc patetis Mamurra. s. habere

quicquid ante diximus. **C** Eo ne noī: ea de eauſa.

Eo ne noī:

Emperator unice. Cæsar qui es unicus Impera-

tor & bellī gerendi magister. **C** Ultima occidētis

insula: intelligit Brytannia. **C** Diffututa, crebris

fututionibꝝ ex hansta. **C** Ducēties comeſſet aut

trecenties, ducenta aut trecenta pro uno coitu da-

ret. **C** Alit. emendo an hæc. **C** Sinistra: mala no-

cens aduersa. **C** Helluatus est, uorando consumpsit. Nam nihil altud est helluari: q; immoderato sum-

Plinius

Iugena

lis

ptu bona sua consumere, unde helliones dicuntur uoraces. **C** Paternæ: a patre relicta. **C** Lancina-

Teren.

ta, lacerata. Plinius lib. viii. at ii in ipsa nare caput condunt pariterq; sp̄itu præcludunt & molliſſimas

Plinius

Ouidi.

lancinat partes. **C** Præda, hac uoce significantur res & corpora in bello capta. **C** Pontica: quam Cæ-

esar ipse cepit post deuictū pharacē Mithridatis filiū. **C** Hiberna, hispana ab amne ut ante dictum est.

Plinius

Iugena

lis

C Scit enouit. **C** Amnis aurifer. Plini. lib. ivii. Tagus auriferis harenis celebrat: & Iuue. Tanti tibi nō

Teren.

fit opaci oīs harena tagi: quodq; in mare uoluīt aurum. **C** Hunc. Cæsar nō aut mamurra. **C** Malum.

Plinius

Ouidi.

aduerbiū est interposita Indignationis. Teren. quas malū ambages nībī narrare occipit. & plaut? in

cassina. Nō mihi licere meā tem me solū ut uolo loq atq; cogitate fine te arbitro: quid tu malū me seq;

Ouidi.

re. Plinius quoq; li. vii. Quæ malū: ista demētia iterari uitam mortemq;. **C** Deuorare: deglutire. Oui-

dius deuoreat ante precor subito telluris hiatu. **C** Eo ne noī: eam ob causam. **C** Vrbis opulentissime:

Plinius

Ouidi.

Romæ. **C** Sacer: Cæsar. **C** Gener. Pompeius. Lucanus. Hic sacer inde gener. nota est aut̄ historia: cū

ea pluribus parti gracie partim latīnis auctoriibus: facunde narretur.

LPHENE IMMEMOR. Versus est coriambicus: Qui quidem constat ex spondeo: trib? co-
rīambis & pyrrhico: conqueritur poeta q; Alphenus puer quem ipse unice amabat: sidem sibi
datam uolauerit. **C** Immemor: qui tuorum uerborum non meministi?

Consult. Catulli. dīminutum ab amico. **P**erfide, qui fidem mihi datam fregisti. **I**n malis. in suspiris & luctu. **C**ui habeant fidem. cui credant: nā non idem est dare fidem: quod habere fidem dare fidem est aliquid sancte promittere. Terentius. grauidaq; facta fidem dat uxorem sibi fore hanc & Virgi. Accipe daq; fidem. at habere fidem est uerbis alterius credere. **V**entos irrita ferre. dicta hominum a uentis & nobib; ferri dicuntur. si ab iis non fiant: qua se facturos. pniferunt. Catul. At nō hæc quondam blanda promissa dedisti uoce mihi: nō hoe miserasperare iubebas. Sed connubia laeta: sed optatos hymeneos: Q uæ cuncta aeris di scerpunt irrita ueti. Et Ouidius. Demophoone uetus & uela & uerba dedisti. Vela quæror reditu: uerba carere fide. **M**eminit fides: ut dea Iuuinalis. **O**uidi. Ut eolitur pax atq; fides. Victoria uirtus. **I**uuena. **E**NINSVLARVM SIRMIO. Versus est lambicus Trimeter. Poeta ex longa molestia peregrinatione domum reuer sus Sirmionē patriā procul uisum salutat. **P**enī sularū Peninsula terra ē in mari & lacu quaē a tribus lateribus aqua pulsata quarto latere. Continenti annexatur & a græcis tumi cheronesus: tu cheronesus dicit. **L**iquetibus stagnis aquis fluentibus. **V**tropi interno: scilicet externo. **T**i niā atq; bythinos. Bythinia regio Asia est monumētis ueterum abside celebrata: q; ab helespon to ad Bosphorum Traciū protendit: ei oram ut scribit Plini. tenet tynni: interiora uero bythini. **Q**uid solutis ē beatius curis. Sensus ē beatissimū esse: cū homines labore peregrino fessi dominum redeūt: ut in desiderato lecto qescant. **S**o luctis summis. **O**onus. s. curas. **C**larē ad nossum ad nostras ædes. **D**esiderato: quē pegre euntes desiderauimus. **H**oc ē quod tñū ē p laboribus tatis. ideo ait se tatus labores tulisse: ut dominū aliquis rediret in optato lecto qeturus. **V**osq; lydiae lacus unde Catul. ut aquis benaci in quo ē sirmio: maxie bladis: eas lydias appellat q; auri gætrices: alludit. n. ad hermū & pactolū auriferos lydiæ annes. **C**achinnorū cachinnus ē effusus oris qui reprehendi consuevit.

AMABO MEA DVLCIS. Versus ē Endecasyllabus. poeta satur cū tētiginae uexit: orat ipsitilla: ut sibi uenire iusso patet noue futuress. **C**Amabo aduersitū eblandiciēs quo nostri comici frequenter utunt. **M**ea delitiae: mea oblectamēta. **M**ei lepores: mea fasciæ. **M**eridiatū: p meridiē dormitū. Meridiatū. n. ē meridianū somnū cape. Corne. Celi. lōgis diebus meridiatæ potius ante cibū utile ē. Sin min' post eū: per hyemem potius totis noctibus conquiesceret. Et Suet. i. Calligula gloriatusq; ē exp gefactæ somno Cæloniæ quātū egisset: ea meridiast. **S**i iussit me uenire. **C**Illud adiuuato id quoq; mihi p̄stabis. **O**bserset tabellā fores claudat. **S**i qd ages. si me uenire uoles. **P**ransus postq; prādi. **S**upinus supini dñr qui i dorsum cubant. **P**ertudo pulso: percusso. **T**unicāq; palliūq; inimia scilicet tentigine.

Suetō. **I**am te nū miseret dure tui dulcis amiculū **I**am me prodere iā nō dubitas fallere p̄fide: Nec scā ipia falacū hōinū cœlī colis placēt. **Q**ue tu negligis ac me miser dseris ī malis E heu qd faciat dico hoīes cui ue hēant fidē Certe tu te iubebas aīam tradere inique me Inducens ī amore qualī tutā oīa mī forēt: Idē nūc ītrahis te: ac tua dicta oīa factaç Vētos irrita ferre ac nebulas aereis linis Sī tu oblīt̄ es at dīi inemineft memit fides Quæ te ut p̄cēnīteat post mō fci faciet tui. **A**d Sirmionem insulam.

P Eniſularum sirmio: insularumq; **O**celle q̄scunq; in liquetibus stagnis Marij uasto fert utroq; neptunus **Q** uam te libenter quanq; laetus inuiso: **V**ix mī ipse credēs thynnā atq; bithyni os Liqueſſe campos: & uidete te ī tuto. **O** quid solutis ē beatius curis? **Q** uam mēs onus reponit: ac peregrino Labore fessi uenimus laiem ad nostrum. Desideratoq; acq̄uiſcimus lecto Hoc est quod unū est pro laboribus tatis Salue o uenusta sirmio: atq; hero gaude: Gaudete uosq; lydiae lacus undae: Ridente q̄cquid ēt domi cachinnorum: **A**d Ipsitillam: **M**abo mea dulcis ipsitilla **M**ea delitiae: mei lepores: Iube ad te ueniam meridiatum: **E**t si iussit illud adiuuato: Ne quis liminis obseret tabellam: Neu tibi libeat foras abire: Sed domi maneas: paresc nobis Nouem continuas futuress: Verum si quid ages statim iubeto: Nam pransus iaceo: & satur supinus Pertundo tunicamq; palliumq;

FVRVM OPTIME. Versus ē endecasyllabus. Monet duos Vibēnios patrem & filium ut
o urbe ultro relicta alio se conferant: cuni alterius furta nota sint populo & alter propter annos
non amplius pedicetur. & ita ostēdit patrem fuisse furum: filium vero cynedum. ¶ Balneario
runi: qui circa balnea uersantes furant. ¶ Nā dextra pater in quinatio: quia furatur. nam ut iam dixi
mus furaces hoīes manus uisco uel pīce inquinatas habere singunt. ¶ Culo filius est uoracio: quia
est cynedus. ¶ Cur non exiliū: cur sponte non exulatis. ¶ Malasq; in oras. in pestilentes orbis partes.

In Vibennios.

o Furum optime balneariorum
Vibenni pater; & cīnāde fili;
Nam dextra pater in quinatio:
Culo filius est uoracio:
Cur non exiliū: malasq; in oras
Itis: quando quidem patris rapinæ
Notæ sunt populo: & nates pilosas
Fili non potes asse uenditare.

Carmen Dianæ.

d Ianæ sumus in fide
Puellæ: & pueri integræ:
Dianæ pueri integræ.
Puellæ: canamus:
O latonia maximæ
Magna progenies iouis
Quam mater prope deliam
Deposuit oliuam
Montiū domina ut fores
Siluarumq; uirentium:
Saltuumq; reconditorum:
Amniumq; sonantum
Tu lucina dolentibus:
Iuno dicta puerperis:
Tu potens triuia & notho es
Dicta lumine luna:
Tu cursu dea menstrua:
Metiens iter annum:

Ora enim sine aspiratione duo significat terrā ma
trī uicinā: & funem: quo nauis terrae alligat. Quin Quint.
tilianus. & oram soluētib; bñ precemur. ¶ Quā
doquidem, ratio cur abire debeant. ¶ Aſe. uili pe
cuniola. de aſe iam diximus. ¶ Venditare. frequē
ter uendere ut prius: anteq; fieres hispidus.

IANAE SVMVS IN FIDE. Versus ē
glionicus. Q uī constat ex ſpōdeo & duo
bus dactilis: ſed quartus quisq; loco ſecun
di dactyli habet ſpondeū. Sicut in aliis nonnumq;
pro ſpondeo ponitur iambus uel trocheus. Hym
nus eſt. quē pueri & puellæ canunt in laudē dianæ
a qua demū petunt: ut ipſa ſopite rem Romanā.

¶ In fide: i tutella. ¶ Integri. caſti ſue ſcorrup*t* Proper
pertius. Iurabor bis ſex itegeſi effe dies. Sed lector tius
aduerte. q; in nouis codicib; tā in pressis q; manu

ſcriptis deeft tertius uerſus. Quem nos in uetustio
re exemplati inuentū ſuo loco audacter reponui
mus. ¶ Latonia. diana Latona filia. ¶ Maximis:

optimus & maximus aſſerēte Quintilianū ut me Quint.
diam. i. litteram qua ueteribus. u. fuerat: acciperēt
C. primū cæſaris inſcriptione factū tradit. ¶ Ma

gna progenies iouis: ex ioue & latona ut tradunt
fabulæ: natī ſunt Apollo & diana. ¶ Mater. latona

¶ Deliā: delos cycladum media tēplo Apollinis Delos
ac mercatu celebrata eſt. quæ diu fluctuata ut pro
ditur ſola motum terræ non ſenſit ad. M. Varro
nī atatem: ſed de ea plura legitio apud Strabonē
Pliniūq; affurgit tñ cytho monte ſublimi & al
pero eſt & alius mons eodē noīe in Boetia ut au
tor eſt Plutarch*in pelopida*: ſuit ibidem templū Plutar.
apollinis tegyrea & poſt iſpum duo mirabiles ſua
uitate fontes quoq; alter oīua appellat^{eſt}: ad quē
nūc alludere uideatur Catullus. ¶ Deposuit: emē
do de poſuit. Nā ſi legas dpoſuit: ut hñt exēplaria
nō ſtat uerſus hoc aut̄ p̄terito qđ nūc penit^e exole
uit: uſos eſſe ueteres indicat Priscianus. eius uerba Priscia.
ſunt. in no. o. uel. g. antecedentibus per̄uſ. diui
ſas ſyllabas faciunt p̄teritū ut poſo posuit: & ab eo
composita ſuppono ſuppoſuit. compono cōpoſuit

Antīq; tñ poſui. ptuliffe iueniū. Plautⁱ. nūc apud uitulū ſequeſtre poſiuimus: & Apuleiⁱ in primo. Plautus
Hermagoræ: & cibatiū quē iucūdū nobis eſſe aduerterāt: ſu appoſiuerūt. ¶ Montiū dñia ut foreſea bre
uif attingūt: q; maiores nři dea huiⁱ numini ſubiecta eē uoluerūt. ¶ Montiū dñia. Horatⁱ in carmine ſe
culari. Montiū cuſtos nemorūq; uirgo. ¶ Tu lucina dolētibⁱ. Stoici ut ſeruius atteſat: cōtendebant
eſſe niſi unū deum & unam dea: eadēq; eſſe p̄tātē q; pro rōne officio: uariis noībus appellaſt. unde eū
dem ſolē eundē apollinē uocarūt. Itē lunā eandē dianā: eandē cererē eandē iunonē: eandē pſerpiñā
dixerūt: qđ ideo huic loco inſerendū eſſe putauit. ne cui ſit mirū: ſi eadē dea a Catullo pluribⁱ ac uariis
noībus uoceſ. ¶ Tu lucina dolētibⁱ dicta iuno puerperis. Terētiⁱ in Andria. iuno lucina fer opē:
ſalua me obſecro. & Vergi. i Bucolicis. Tu modo naſcēti puer: quo ferrea primū definet. ac toto ſur
get. gens aurea mūdo. caſta faue lucina tuuſ iā regnat Apollo. iuno aut̄ iuuādo dicta eſt. lucina ue
ro q; partū in lucē. pdat: ſue q; oculis p̄ſit & luci: ſue a luco quē Romæ in exq;liis habebat. ¶ Triuia Vergi.
hic uarronē audire nō pīgeat ita ſcribētē. triuia ē diana ab eo dcā q; i triuio p̄ſit ſere i oppidis. græcis:
uel q; lūa eē dī q; i celo tribⁱ uiis mouēt i altitudinē & latitudinē & lōgitudinē. ¶ Notho: nālī ſed ali
uinde accepto. ¶ Dicta luie lūa. lūa ut qbusdā placet dcā ē qī lux alīea q; luce ppria carē ſiſ lucis qđ
hēta ſole mutuat. uñ Ver. Nec fris radiū obnoxia ſurgē lūa. ¶ Mēſtrua. ad cui ſiſ cursū mēſis ordiatⁱ ē

Gospitaf **C**Rustica agricolæ bonis tecta frugibus exples. hic poeta aperte indicat eandem esse cererem quæ Diana: lucina: lunaq; & triuia. **C**Sancta: ueneranda. **C**Sospites bona spe afficias: aut bona eius spem non fallas. T alis enim est uerbis huius significatio.

OET AB TENERO. Versus est endecasyllabus. Carthā suā alloquens Catullus eam monet: ut comū eat: dicatq; Cæcilio ut auditurus quædā amicī cōmuniſ consilia Veronā prope ret. **C**Tenero. Iuueni. **C**Papyre. cartha. Plinius prius tñ q̄ digrediamur ab Aegypto & pa-

Plinius pyri natura dicetur. cum carthæ usū maxime humana uita constet & memoria & hanc Alexan-

dri magni memoria repertam auctor est. M. Varro condita in ægypto Alexandria. antea nō fuisse cartharū usum. palmarū foliis primum scriptitatum deinde quarundā arborum librī. postea publica monumenta plumbeis uoluminib; priuata lin-

teis confici copta aut schedis. **C**Veronā ueniat. Verona urbs est galliæ cispalpinae a gallis trans ali-

pes profectis condita. **C**Noui relinquentis comi

mœnia Strabo. de como ita disserit. hæc mediocris erat colonia. cæterum Pompeius Strabo magni

Pompei pater colonos in eam restituit: quam iacu-

bentes Rheti uastauerant. Inde. C. Scipio tria mi-

lia hominum insuper adiecit postmodū diutus Cæ-

sar' quinq; inquilinoq; mil. ad habitandum deduxit. e

quibus quingentū illustres fuere græci. hos etiam ciuitate donatos in habitatorū numero descripti.

haud tamē ibidem domicilium habuerunt: sed op-

nido nomen relinquentes & nouicomū appellan-

tes nouocomēs oppidanos appellauē. **C**Menia hæc pro mūris accipi solent: & pro ædificiis ipsius

urbis. **C**Latiūm q; littus. Plinius in hac regiōe &

quinq; lacū incliti sunt amnesq; eorum partus aut

alumni: si modo acceptos reddunt ut adiuuati lati-

ticnum uebanus. Mincium Benacus. Olium se-

binus: latabrum: eupolis. oēs incolas padi. **C**Nā

quasdam uolo cogitationes: ratio cur Cæciliū Ve-

ronam ire uelit. **C**Cogitationes: consilia. **C**Ac-

cipiat: audiat: intelligat cognoscat. **C**Viam uora-

bit: properabit. **C**Roget morari: oret ut moretur.

CDeperit: impotente amat. **C**Legit: uel cæcili-

us uel eius amica. **C**Inchoata: inceptam. **C**Din-

dīmī dominā: intelligit Cybelem. Est enim dindī-

mus mons in phrygia in quo sibi cybele per cory-

bantes sacra instituit Propertius dindimis & sa-

cræ fabulata inuenta cybeles. Ego diu & multum

quaesiui: quid hic sibi uellet Catullus: sed repudia-

tis allorum sententiis: quæ sane plures & diuersæ

fuerunt: in eam tandem adductus sum opinione

ut credam cæciliū poema quoddam de cybele

inchoasse. Q uod forte cum legiſſer puella cum ardenter amare cæperat tanta erat poematis ipsius tu-

veniſt: ut eruditio. **C**Ex eo: scilicet tempore. **C**Ignes amores. **C**Edunt: absunt. Vergili. Est

mollis flâma medullas. ordo autē hic erit. ex eo tempore ignes edunt medullam missellæ: quo cæcilius

legit inchoatam dindimī dominā hoc est poema de cybele feliciter incepsum. **C**Ignosco tibi saphi-

ca puella musa doctior: at Catullus amicā cæciliū esse sappho doctiorenu: quia amat cæciliū iuuenē

eruditissimum. cum sappho amauerit phaonem litterarum ignarū. **C**Venuste: pulchre. **C**Magna

mater. Sic enim appellata est cybele a priscis. **C**Cæciliū emendo cæcilio. **C**Inchoata: incepta.

NNALES VOLVSI. Versus est eius generis. cuius est superior. Vouerat amica Catulli ue-

neri & cupidini: si eorū ope Catullus sibi reddit: fore: se pessimi poetæ scripta cōtinuo crena-

turā. Q uare Catull? Romā reuersus ut ipsem uoluat pro puella icedit p cōtēptū uolu-

ti annales. **C**Volusi. hic fuit poeta patavin? de quo ifra Catull?. At uolusi annales patavii moriētur

ad urbē & laxis scōbris sāpē dabūt tunicas. Annales autē ut tradit Gelli? li. v. Noctū atticag; sunt: cū

res gestæ plurimū annos obseruato cuiusq; anni ordine deinceps cōponunt. **C**Nā sancta. Exponit

uotū simūl & cām uotū: uenus autē sancta dicit respectu amantiū: qb' ipsa p̄sideret. **C**Voult uotū fecit.

Rustica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples:
Si quocunq; tibi placet
Sancta nomine: romulicq;
Antiquam: ut solita es: bona
Sospites ope gentem.

Ad cæciliū:

p Oetæ tenero meo sōdali
Velim cæcilio papyre dicas
Veronam ueniat noui relinquentis
Comi mœnia: latiumq; littus:
Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiāt sui: meiq;
Quare si sapiet uiam uorabit
Quamuis candida mīlies puella
Euntem reuocet manusq; collo
Ambas iniiciens roget morari
Quænunc si mīhi uera nunciāntur
Illum deperit impotente amore:
Nam quo tempore legit inchoatā
Dindimī dominā: ex eo missellæ
Ignes interiorem edunt medullam
Ignosco tibi saphyca puella
Musa doctior: est enim uenuſte
Magna cæcilio inchoata mater.

Ad Annales Volusi.

a Nnales uolusi cācata charta
Votum soluite pro mea puella:
Nam sanctæ ueneri: cupidiniq;

CR estitutus: redditus. **T**races, asperos. Deo tardipedi. Vulcano quis ideo tardipes dicit quia eae Curio deiectus cum alterum crus sibi fregisset: postea semper claudicauit. **I**n felicibus, quae pessimi pot uulcani scripta cremabunt. Cato autem dixit felices arbores esse quae fructum ferunt: infelices quae non ferunt, tardipes. **V**ulnula urendi. **N**unc o Ceruleo creata ponto, orat uenerem: ut uotum lubens iuiciat hanec. Cato poeta fabulantur e spuma testiculorum. Quos caelo patri saturnus amputauit. & in mare proiecit: exorti Felices unde eam graci aphroditan nuncupant. Oui. lib. iiiii. Fasti. Sed teneris membris in graio termeni nota & in felium auguror: a spuma est dea nata maris & in qua res arbo to Methamorphoseos. Si tam in medio quondam res generata profundo spuma fui: gratissima manet mihi Ouidius hi nomine ab illa. **C**eruleo, uiridi qui color a grecis glauceus dicit. **I**dalium. Nemus est in cypro de Idalio in quo Vergilius idalium natus ea autem attingit loca Vergilius in quibus olim uenus ipsa colebatur. **V**rioque apertos: nullis montibus nullisque aggeribus inclusos. Intelligit autem accolas eius sinus qui ad garganum Apuliae promontoriu cōtinuo littore incingitur urasque appellatur. Auctor est Mella Pomponius Mella. **Q**uæ sanctum idalium: uriosque apertos: **Q**uæ anconæ: gnidumque parundinosam Colis: quæque amathunta: quæque colchos **Q**uæque dyrrachium hadriæ tabernam Acceptum face: redditumque uotum Si no illepidum: neque inuenustum est: At uos interea uenite in ignem Plenioris & in facietiarum Annales uolusi cacata charta.

Ad contubernales.

LAlax taberna: uosque contubernales:
A pileatis nona fratribus pila

Solis putatis esse mentulas uobis:
Solis licere quicquid est puerarum
Confutare: & putare cæteros hircos:

ponere uult freta. Idem. Quid bellicosus cataber & scythes hirpine quanti cogitet actia diuinus obie et remittas querere. & Lucanus. sonat ionio uagus Adria ponto. **T**abernam. emporium. pars pro toto. **A**cceptum. tibi scilicet & filio. **R**editum. a me & amica mea: q illud fecit. **I**llepidum ipolitum. **C**inuenustu. deformis. **T**urris. et medo ruris: posuit. n. rus. p. rusticata. q optime cui i facetus conuenit.

ALAX TABERNA. Versus est iambicus trimeter. Iratus poeta minat se quodam cōtubernalis irrumatur. Qui puellam quæ Catulli finu fugerat detinētes eam per uices subagitant. **S**alax. Salaces dicunt libidinosi. Ouidius i fastis. Sitque salax aries. & in obsecro carmine uicinæ sine fine pruriens uernis passeribus salaciore. **T**aberna. locus est ubi opera ipsæque merces uenduntur: unde opifices etiam tabernarii uocantur. Cicero pro L. Flacco. opifices tabernarios atque omnem illam fecem ciuitatis. **C**ontubernalis. contubernium est cohabitatio. unde contubernalis dicuntur qui sub uno techo habitant. **A**pileatis nona fratribus pila. Antiqui ut Sex Pompeius asserit: castori & polluci pilea dederunt: & ideo. si fratres pileati sunt appellati. Quorum utriusque cum Aedes in foro constituta esset: ea unius tamen castoris dicebatur. Auctor est Suetonius. ut igit ostendat Catullus in qua urbis parte habitarent. quibus excandescens minatur irrumationem: mactat eos incoleas nona ab Aede Castoris & pollucis tabernâ. **P**ila. hec uox quæ primæ pducit significet colunam poetarum aut mos est: ut saepissime ponunt partem pro toto sicut interdum totum pro parte. Quod quide sit per figuram quæ graci synecdochè appellant. **S**olis putatis esse mentulas uobis. forsitan ingrediuntur solos ei metulatos. **C**æteros hircos: hircino odore scetere & sio puellis inuisos esse. Qui uibus. n. membra & picipes alæ male olent. si hircis cōparant vel hirci ferre dñs. Catullus laedit te quidam fabula: qua tibi fertur ualle sub alaru trux habitare caper. hunc metuunt omnes & reliqua.

Theocritus.

Horatius.

Lucan.

Salax.

Ouidius.

Taberna.

Cicerio.

Conuersatio.

& contubernalis.

Fratres.

pileati.

Suetonius.

Qui habent.

Uiterie.

dicant.

Catus.

Cōtinē
ter
Scipio

Continenter iunctim sine interuallo: quo aduerbio usi sunt pleriq; veterum & ante alios. M. Cicero. **C**onfusus est: qui sale caret. **C**atqui aduerbiū affrmandi putate me scilicet ausurum. **C**Scipionibus. Scipio grāce latine baculus minatur. aut se frontem totius tabernæ scipionibus hoc est mentulis picturam. **S**cribam pingam. **P**ro qua sunt mihi magna bella pugnata pro qua cū semulis saepe & acriter pugnau. **C**onsedit istic apud uos hæsit. **B**oni beatq; ironia. Vtrunc enim per contrarium est intelligendum. **C**pusilli exigui animi ad sumptū faciendum. **E**t semitarii mœchi qui in semitis uersantes meretriculas alloquili & blanditiis captatis.

V PRETER OMNES. Cū uersus en
decasyllabi trimetris iambicis interposi
ti forent: nec hoc sensus cū illog sensu co
ueniret. Præterea iambicoꝝ quoq; ordo nō nihil
turbatus esse uidere nos existimantes ipsos uersus
nō ita a Catullo editos: sed potius per præteriti te
poris inficiam cōfusos fuisse: ut poeta elegantissi
mo pro ueribus open seremus: simul ut eius stu
diosis nostra quantulacunq; sit diligentia consule
remus: eos p̄mitū hos ab illis distinguentes i duo
Epigrammata diuīsimus. Deinde iambicos ipsos
sta ut uides ordinauim⁹: nec alī hos uersus a Ca
tullo æditos fuisse uel grandi pignore cōtenderim
Quod si cui hac nostra castigatio placuerit. is no
bis gratias habebit: simulq; lepidissimo poetæ gra
tulabitur q; ipse aliquando inuenierit qui suis uerbi
bus inturia temporum mendosis mutiliſq; inimo
cōfusis & ideo auxiliū implorantibus open tulerit.

ALE EST CORNIFICI. Versus ē en
decasyllabus. cōqueritur Catullus: q; eorū
nisiſcius ſodalis nīq; uiferit ſe ob amissam
puellam maxime merēt. **C**Male est cornifici tuo
Catullo. tuus iquit Catullus male habet. **C**Et ma
gis magis indles & horas. ſupple c̄reſc̄ aegritudo.
CQuod minimū facilitatiū ē nihil enim facilis
nobis eſſe potest: q; confolari amicos male hñtes.
C Sic meos amores. subaudi contēns. **C**Paulū
quid lubet allocutioꝝ. post querelā mox oñdit: qd
ipſe uelit. uult aut̄ aliquid sermonis melius lachri
mis ſimonides poetæ: qbus proſecutus eſt mortes
illorum adolescentiū: quos in cursu certamine ui
tos Hippodomia necauerat. De ſimonide aut̄ ſic
ſcribit Quintilianus. ſimonides tenuis alioquin
ſermōne proprio & iocunditate quadā cōmendari
pot̄ p̄cipua tñ ei⁹ in cōmouēda miseratione uirt⁹: ut
quidam eum hac in parte omnibus eiusdē operis
auctoribus p̄ferant.

GNATIVS q; Cádidos habet. Verius
eſt iambicus trimeter: ut ſciamus qd ſibi
uelit Catullus. res Paulo altius eſt repetē
da. Igitur cū hispani in cæteris uita partib⁹ maxie
mundi exiſtant: in hac una ſpurcissimi exiſtant
q; lauaca ex lotio cōſcientes nō os ſolū & dentes
ſed etiā totū corp⁹ urina ſibi lauant. Auctores ſunt
Strabo. & Diodorus. Catullus igitur gnarus tāta ſeeditatis irridet hoc epigrāmate egnati Hispānum.
Qui uſq; quaq; ridebat: ut occurrentibus dentes oñderet: quo ſibi crebris urinæ lauacris cädidos eſſe
cerat q; qa. **V**if; ſquaq; ſemp. **C**Subſellia. Aſconius Pedianus. Subſellia erat tribunioꝝ triuioꝝ
q; ſtorg. & hñmōi mora iudicia exercētū: q; nō i ſellis currulib⁹: neq; tribuūlib⁹ ſed i ſubſellis ſidebat.
CUexcitat orator fletū. Quid apud romanos licebat. Athenienses aut̄ oratore int̄ agēdū affectus
mouere uerabant. **R**ogus: roguis erat ſtrues lignos in qua cadauer cremabat. iſpsum aut̄ crema
re teste Plinio nō ſuit ueteris iſtituti. terra ante condebanſ: at poſtq; lōginq; bellisobrutos erui co
gnouerunt iſtituti. **H**unc habet morbū ſ. ſridendi. **C**uniculosæ celiberaꝝ fili.

An continenter quod ſedetis inſulsi
Centum an ducetis non putatis ausurum
Me una ducentos irrumare ſeffores?
At qui putate: namq; totius uobis
Frontem tabernæ ſcipionibus ſcribant:
Puella nam modo quæ meo ſinu fugit
Armata tantum quantum amabitur nulla
Pro q; ſunt mihi magna bella pugnata
Consedit iſtic: hanc boni beatq;
Omnes amatis: & quidē qđ indignum eſt
Omnes pusilli: & ſemitarii mœchi.

Ad Cornificium.
m Ale eſt cornifici tuo catullo:
Male eſt me hercule & labotioſe:
Et magis magis indles & horas:
Quē tu: qd minimum facillimumq; eſt
Qua ſolatus es allocutione:
Iraſcor tibi: ſic meos amores:
Paululum quid lubet allocutionis
Mœſtius lachrymis ſimonideis

Ad Egnatium.
e Gnatius q; candidos habet dentes
Renidet uſq; quaq; ſeu ad rei uētu
Subſellium cū excitat orator fletum
Renidet ille: ſeu ad pii roguum fili
Lugetur orba quium flet unicum mater
Renidet ille quicquid ē: ubi cuncti eſt.
Quodcumq; agit renidet hūc habet morbū
Neq; elegante ut arbitror: neq; urbanū
Quare monendus es mihi bone egnati
Tu præter omnes unde de capillatis
Cuniculosæ celiberaꝝ fili

In hispania cuniculos ferente: est autem celtiberia pars hispaniae citerioris in qua fuerunt. Bilbilis & Numantia. quod hispania cuniculus abundet plures indicant & in primis Strabo, cuius uerba sunt pecorū oīs Strabo generis abundantia nec minor uenationū: pernicioſarū raritas belluarū præterē effodiētiū terras cuniculorum quos pleriq; lepusculos appellat. **C**Opaca quē bonū facit barba; quē densitas barbae pulchritudinē reddit. **S**i urbanus id est romanus. **A**ut sabinus: sabinī sunt populi italiae de quibus sic scribit Plinius. Plinius us sabinī ut quidā existimant a religione & deoī cultu seuīnī appellati uelinos accolūt lacus roſidis colibus. **T**yburns. tyburniū ex tyburne oppido: quod hercule dicatum in cōfinio latii & sabiniae at Cato Portius docuit a Catillo Archade clavis Euandri p̄fecto: ut Sextius ab argua iuuentute conditū est. **V**imbri. populi sunt in eadē Italia qui utroq; mari supero & infero illiduntur oppida eorum ad mare superum sunt sc̄negallia: fanum fortunae & pisaurum. **O**besus Etruscus. pinguis uel gracilis thuscus. Obesum enim ut scribit gelius h. xviii. noctium atticarum proprie significat exile & gratalentum; impropterē pingue atq; uber. **L**auini emendo lanuinus a lanuio. Quid oppidū ad uiam Appiam a Diomede conditum fuisse scribit Appianus. ubi etiam iunonis hospite fanum erat cui oēs consules sacrificabant. **T**ranspadanus: trāspadana est ea Italia pars quae inter apenninum & alpes sita est. de qua Strabo ita disserit regionē Strabo tgitur transpadanā incolunt ueneti & alii uisi po lam. sup uenetus carni & Genomanī & Medoaci. **P**uriter: uino uel aqua ut mos est eorū qui student munditiū. **N**unc celibet: emendo celibet rus ut stet uersus altoquin minor erit una syllaba. detegit autem inspūndam Hispanorum satidatē. **V**t quo iste uester. sensus est quisq; inter celiberos mane fricat sibi dentes & gingivias urina: ut quanto quis habet dentes candidiores: tanto plus loti bibisse dicitur. **L**oti pro lotii synecesis. Est autem lotiū uria nec solū hoīs sed cæterog; quoq; animalium.

Egnati opaca quē bonum facit barba
Et den s ibera defricatus urina
Si urbanus essem aut sabinus aut tyburns
Aut parcus umber. aut obesus heſtuscus
Aut lanuuinus acer atq; dentatus
Aut transpadanus ut meos quoq; attingā
Aut quilibet qui puriter lauit dentes:
Tamen renidere uſq; quaq; te nolle:
Nam rīsu īnepto res īneptior nulla est:
Nunc celiberus celibera in terra
Quod quisq; mixit hoc solet sibi manē
Dentem atq; ruffam defricare gingivam.
Vt quo iste uester expolitior dens est:
Hoc te amplius bībisse prædicet loti.

Ad Rauium

q inueniam te mala mens misel
le Rauui
Agit præcipitem in meos iambos:
Quis deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixām?
An ne ut pertuerias in ora uulgi?
Quid uis qualibet esse notus optas:
Eris quando quidem meos amores
Cum longa uolūſti amare poena:

De Acme Puella.

a Cme illa puella defutata:
Tota milia me deceat poposcit
Ista turpiculo puella nasa
Decoctoris amica formianī:
Propinquū quibus est puella cura:
Amicos medicosq; conuocate:
Non est sana puella: nec rogare

VENAM TE MALA MENS. Versus est endecasyllabus. Poeta ægre ferens rauium quēdam factum est: sibi riualenti minatur se in eū iambos iaculaturū. **C**Mala mēs isania. **A**git præcipiteme p̄cipitat. **I**n meos iābos: in meos uerlus fed quales in eos scribimus que uel re uel uerbis nos laferunt. **N**on bene aduocatus: tibi non propitius. **A**n ne ut pertuerias in ora uulgi: an inquit hoc facis ut meis uerbis notus fias. **M**eos amores: meam amicam uel lesbia uel aliam puellam. **C**um longa uolūſti amare poena: ut ab hoīb; tam diu irridearis: quoq; mea in te carmina legentur.

C M E P V E L L A. Versus est eius genitris cuius est superior. cōuiciat Acme pueræ quæ pugillares a poeta siōi traditos reddere nolebat: nisi Catullus. x. mil. nūmum daret. **D**e fututa: de auger. **I**sta turpiculo puella nasa. quod acme turpem nasum haberet sequenti epigrāmate indicat Catullus. **D**ecoctoris, decoctores sūt qui gula ad inopiam redacti fallūt creditores. crassus ille qui primus diues cognominatus est. dictus est decoctor: quod substantia omni absumpta decoxit et creditoribus. **P**ropinquū quibus est puella cura: monet Acmes ipsius propinquos ut amicos & medicos accersat: qui sibi dicāt: quo isaniæ genere puella laboret nisi enim insana esset: non putaret se formosam: & ideo tanta mercede dignam: cū sit maxime deformis. **S**ana. sanæ mentis. **N**ec rogare qualis sit solethæc imaginofuni. nunq; inquit speculum eos fulerat: ut ex eius inspectione cognoscat qualis ipsa sit. Catullus nouo quidem sed eleganti uocabulo speculum appellat imaginosum ab imaginibus: quæ innumere in eo uisuntur. Hoc autem referimus ac-

ceptum Philippo Beroaldo. **C**Adeste Endecasyllabi quot estis poeta cōuocat Endecasyllabos i sui ultiōem. **C**Vestra pugillaria, in quibus uos notare consueui: hos pugillares & hæc pugillaria ueteres dixisse nōnullorum confirmat auctoritas: pugillariū usum uetusissimū esse & ante Troiana i pa Homerus idicat i iliade scribit. n. Belorophontē ad euriē a pto cū pugillarib⁹ missū. **C**Reflagitem⁹ instanter reposcamus. **C**Myrmice: in modū fornicar. **C**Moleste ut incedēs aliqua mole premi uideatur. **C**Catuli ore gallicanī: magnos & acres in siluis coitus bus eos indi uolunt cōcipi & ob id in siluis coitus tēpore alligant foeminas: primo & secundo fecuti nimis feroce putant gigni. Tertio demū educat hoc id ē lupi Galli quoq; greges suum qsq; doctore & ducē & canib⁹ habet illū in uenatu comitantur illi parent. Ouidius quoq; in primo metamorphoseo: ut canis in vacuo leporē cū gallicus

Plinius

deatur. **C**Catuli ore gallicanī: magnos & acres in siluis coitus tēpore alligant foeminas: primo & secundo fecuti nimis feroce putant gigni. Tertio demū educat hoc id ē lupi Galli quoq; greges suum qsq; doctore & ducē & canib⁹ habet illū in uenatu comitantur illi parent. Ouidius quoq; in primo meta morphoseo: ut canis in vacuo leporē cū gallicus

Virgili.

aruo. Videlit & hic prædam pedibus petit illi salutē. **C**Circūsistite circūsistere ē inuadere. Virgili. At fessi tandem ciues nefanda furentis armati circūsistunt. & alibi: ac me tu primū senus circūsisterit horror. **C**Reflagitate cū clamore reposcite. **C**Collidū fætidum hic poeta uehementer excandescit. **C**Ruborē pudorem ē at pudor timor iustæ reprehensionis: cuius idex ē rubor. Teretius. Vide nū eius color pudoris signū usq; indicet. **C**Ferreo duro infatigabilis. **C**Nihil mouet nostris s. conuiciis. **C**Ratio scilicet reposcēdī. **C**Pudica & proba: cū iurgādo nihil profecit ad preces descendit.

ALVE NEC MINIMO. Catull⁹ agre serens q Acme puella inueniuita cū Lesbia puellæ pulcherrima cōparef ei oblitū omne corpis deformitatē. **C**Naso magnitudo nasi multissim⁹ dedecet multerē. Horatius depigis nasuta breui latere ac pede longo. Maiores at nostri ut tradit Plinlus dicauerat nasum subdolæ iktioni unde hodie quoq; nasuti dicunt astuti de ridores. **C**Nec bello: nec paruo. Ouidius. Pes erat exiguus pedis est aptissima forma. **C**Nec nigris ocellis. oculi nigri coloris in homine plurimū luantur. Horatius. Et lycum nigris oculis nigroq; crine decor. Plinlus lib. xi. histo. natu. oculi homini tātum diuerso colore. Cæteris in suo cuiq; genere similes: & equoq; quibulfā glauci: sed in homine numerosissimæ diuersitatib⁹ differentiæ

CNec ore sicco nimis saliuæ abundantia: qd qui dem foedissimū ē. **C**Decoctoris dictū ē supius: qui uocentur decoctores. **C**Ten! tene! **C**Prouincia regiones longe ab Italia a Romāis bello acquisita prouinciae dicebant: quaq; aliae erāt cōsulares aliae p̄toria: cōsulares Asia & Africa: reliquæ p̄toria. Strabo ē auctor. **C**Nostra subaudi amica.

Strabo.

CO seclū insciens & infacetum: in quo defores cum formolis comparant. **FVNDE NOSTER:** Versus est trimeter iambicus Catullus a Sextio amico ad cæham inuitatus cū orationē quā maledictis plenā Munaci Planci competitores fecerant legisset: ipse repente in grauissimā tussim incidit: qua cū cuperet liberari: & sciret ei oīū & urticā mederis: in agrum se recepit: ubi & oīū & urticæ copiā esset habiturus: nūc autem postq; uidet sibi bene ēē ad urbē reditur: uille grās maximas agit q eius beneficio tāto malo sit liberatus.

Qualis sit: solet hæc imaginōsum
Adeste endecasyllabi quot estis
Omnes undiq; quotquot estis omnes
Iocum me putat esse mœcha turpis
En negat mihi uestral reddituram
Pugillaria si pati potestis:
Persequamur eam & reflagitemus:
Quæ sit queritis illa quam uidetis
Turpe incedere myrmice ac molestæ:
Ridentem catulli ore gallicani
Circūsistite eam: & reflagitate
Mœcha putida redde codicillos
Redde putida mœcha codicillos
Non assis facis olidum lupanar
Aut si perditius potest quid esse
Sed non est tamen hoc sati putandum
Quod si non aliud potest ruborem
Ferreo canis exprimamus ore
Conclamante iterum altiore uoce,
Mœcha putida redde codicillos
Redde putida mœcha codicillos
Sed nū p̄ officimus nihil mouetur:
Mutanda est ratio modusq; nobis:
Siquid proficere amplius potestis
Pudica & proba redde codicillos.

De Amica formiani.

s Alue nec minimo puella naso
Nec bello pede. nec nigris ocellis
Nec longis dīgitis: nec ore sicco
Nec sane nimis elegante lingua:
Decoctoris amica formiani
Ten prouincia narrat eslebellam:
Tecum lesbia nostra comparatur.
O saeclum insciens & infacetum.

Ad fundum.

o Funde noster: seu sabine seu
tyburis
Nam te esse tyburtem au
tumant; quibus non est.

CQ uibus nō est cordi quibus nō placet. Terentius. Aut si hæc nuptiae sunt tibi cordi. **A**t quibus Teren. cordi est. quibus placet s. lādere Catullū. Cū. n. hic noster fundū haberet in agri sabini Tyburtiniq; cōfinio: de eo ambigebat: amici cōtēdebāt ipsū eē in agro tyburtino. Inimici uero in agro sabino. sed quantum illi adderent aut hi adimeret rebusi Catulli nō est nost̄ q̄rere. **V**illa villa sunt dom⁹ in agris lapideis quæ si ampliores sint & magnis sumptibus ædificata p̄toria dicunt. Marti. Ad lapidem Martia. Torquatus habet p̄toria quartū. Ad quartū breue rus emit Otaclius: & Iuuenia. Criminibus debet Iuue.

Cordi catullum lādere: at q̄bus cordi ē
Quouis sabini pignore else cōtendunt
Sed seu sabine siue uerius tyburs:
Fui libenter in tua suburbana
Villa alia qui tam pectore expulsus sum
Nō immerentī q̄ mihi meretur mens
Dum sumptuosas appeto dedit c̄enas
Nam sextianus dum uolo else conuia
Orationem munaciū petitorum
Plenam uenenī & pestilentia legi
Hic me grauedo frigida & frequētussis
Quassauit usque dum in tuum sinū fugi
Et me recurauit ocioq; & urtica;
Quare refectus maximas tibi grates
Ago: meū quod non es ulta peccatum:
Nec deprecor iam si nefaria scripta
Sexti recepso: quin grauedinem & tussim
Non mihi sed illi sextio ferat frigus:
Qui tunc uocat me cū malū librū legit.

De Septimio

a Cmen septimiū suos amores
Tenens in gremio meā inquit ac me
N̄ te perdite: amo atq; amare porro
Omnes sum assidue paratus annos:
Quantum qui pote plurimum perire
Solus in libya indiaq; tosta
Cæsio ueniam obuius leoni
Hoc ut dixit amor sinistra ut ante
Dextra sternuit approbatione:
At acme leuiter caput reflectens
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore suauitata
Sic inquit: mea uita septimille
Huic uni domino usq; seruiamus
Ut multo mihi maior acriorq;

Prosper ac secūdū putat: an qđ terrena ac mortalia diuinis ac cælestib⁹ cōtraria & opposita iudicantur existimauerūt qđ nobis sinistra ēēnt: deos a dextra dimittere. **E**brios. lachrymæ plenos. **S**ua uiata: osculata. **S**eptimille. diminutiuum a septimio. tribusde causis ut inquitur grāmatici proseruntur diminutiu necessariæ significationis urbanitatis & adulatioñis gratia. **H**uic uni dño. i. amori.

ortos p̄toria mensas. **N**ā sextianus dū uolo el se cōiuia: dū apud Sextiū cænare gaudeo. **M**unaciū munaciū plancus Orator fuit tēporib⁹ Ci ceronis a quo cū Galliā comitatā regeret lugdunū conditū fuisse scribit Eusebius. **P**etitor⁹ eorū s. qui una cū Munaciū etiē magistratū petebat. **V**eneni & pestilentia: i. maledictor⁹. q̄ illi i Mū ciū ingerebat. **F**rigida ex frigore orta: ē at grauedo morbus capitū cū pituita nares tantū obſi det græcq; coriza appellat. **Q** uassauit sic ē Verg. et q̄it argros tuſſis abella sues. **R**ecurauit Vergi. ocio & urtica tuſſi urticam mederi indicat Pli. lib. Plinius xxii. his verbis. Condicūt laudes eius phanias physis utilissimā cibis coctam: cōditam ue profectus arteria tuſſi & uenitris distillationi. & Celsus li. iiiii. de tuſſi loquens: cibis interdū mollis ut malua & urtica. **Q** uare refectus: quapropter instaurat⁹. **N**ec deprecor: nec recuso. **N**efaria: celerata nefandū ut Asconius pedianus ait id dicitur quod nulli fandū sit: nefariū quod sacra poluit fare pio solita celebrari. **S**exti. a quo ad cænam inuitat⁹ fuerat. **R**eceps⁹: recipio siue resuramo: est autē uerbū quo usi sunt ueteres. **G**rauedine. catarū. **V**ocati: inuitat⁹ ordo aut hīc est. Nec deprecor si nefari a scripta sexti recepso ea rursus lecturus: quin frigus ferat grauedinem & tuſſim: nō mihi sed illi sextio qui tunc me uocat. cum malū librū legit & ita lepidissim⁹ poeta cū sextio amico suo iocat.

CMEN SEPTIMIVS. Versus est ende casyllabus. poeta oñdit Acmes & septimiū amore optimo auspicio esse cōfirmatum. quāobrem concludit illos esse perbeatos. **S**uos amores: suam amicā. **P**erdite misere. Alibi Ca Catull⁹ tullus nec potui nec si possem tā perdite amarem. **P**orro: deinceps. **P**erite: amare. **L**ibya. afri ca a græcis libya dicit Pli. Africā græci libyā apellauerūt: qua mare ante eā libycū icipiēs Aegypto finit⁹. **I**ndia: q̄ duplex ē ut indicat Ptolemaeū: istra gangē & extragangē. tosta aut dicit ppter æstus. In india & libya maximos & fortissimos leones eē nō est dubiu. **C**æsio. Cæsii sunt: qui hñt oculos aerii coloris phauorin⁹ apud gelitiū i. ii. Non cū atticaq; disputās de colorib⁹ sic ait. Nostris aut latini ueterib⁹ cæsia dicta est q̄ a græcis glaucopis dicit: ut Nigidius ait de colore cœli quasi cælia Teren. Rufam illā virginē cæsia sparso ore: adū co nafō. **H**ac ut dixit. Subaudi septimius. **S**i sinistra. a leuæ manus pte: q̄ res Acme portendit in amore felicitatē. Nā sinistra deoꝝ est nobis dextra Plutar.

Cignis. i. amor. **M**ollibus ardet in medullis. Virgi. Est mollis flama medullas. **H**oc ut dixit: Ac me scilicet. **A**b auspicio bono profecti: Auspiciūt Pompeius ait ab aue specienda dictū est. Nā quod nos cum præpositione dicimus auspicio apud ueterē sine præpositione dicebatur. Valerius autē maximus in secundo ita loquitur. Apud antiquos nō solum publice sed etiam priuatim nihil gerebatur nisi auspicio prius sumpto: Auspicia dabat aues aliae cantu: quæ ideo oscines dictæ sunt ab os & canos aliae uolatu quæ præpetes sunt appellatae: Illud addimus Carem a quo caria dicta est: auguria ex aui b⁹ inuenisse. **S**yrias brytanniasq; syriae Brytaniae q̄ merces. **F**acit delicias libidinēs q; cū solo septi mīo se oblectat atq; libidinatur. **B**eatiōres. magis beatos. Felices & beati dicuntur: qui abundant rebus omnibus ad usum & ornatum uitæ spectan tib? **A**uspiciōre: meliori auspicio confirmatā.

A M V E R E G E L I D O S. Verlus est en decasyllab. Catullus acta i phrygia hys

me: cum uer adsit & ipse cupiat uidere ur bes asiaticas: dicit amicis in eandem phrygiam se cuni profectis ultimū uale. **V**er, quod est secū dum anni tēpus dictū ut Varro sentit: q̄ tē uire r̄ incipit uirgulta ac uertere se tempus anni.

Egelidos: minus frigidos: egelidum propriē dicit quod medium est inter calidum & frigidū: qua uoce nōnūq; uititur Cornelius celsus. **R**efert: reportat. **C**lani cæli: cœlum est domiūlū deorū. sed aer quoq; cœlum vocat. **L**ucreti: In hoc cœlo quod dicitur aer. **Z**ephyri: Zephyrus uent⁹ est ut diximus: qui flat ab occasu æquinoctiali & a

Plinius nostris Fauonius nominatur de quo Plinius li. ii. Ver ergo aperit nauigantibus maria cuius in prin cípio fauonii hibernum molliunt coeli sole. Aqua ri. xxv. optinentē partē is dies sextus est ante idus Februarias. **A**uris: flatibus: Aura ut Seneca in

quaestōnibus naturalibus ait: leuis est: uentus uer hemēs. **C**ampi: late planities: unde campestris regio ea dicit̄ qua plana ē. **N**icea & ager uber æstuose. Nicea urbs est phrygiae de qua Plinius de fide nicea in ultimo asciano finu quæ prius oluia & prusias dicta deinde altera sub hippo monte.

Claras: nobiles clarus & preclarus figurate pro eo accipiuntur qui tanq; fulgore quadam famæ & gloria respłedet: unde clarissima & pectorissima gesta dicimus. **P**ratrepidans festinans. **A**uet uagari: cupit errare. **S**tudio uidenti urbes asia ticas. **L**onge quos simul a domo profectos: eos alloquitur cum quibus ut dictum est ab urbe di gressus in phrygiam usq; tetenderat. **D**iuersæ & uarie: alterum est nomen: alterū aduerbiū prius nomen: posteriorū aduerbiū. **D**iuersæ: quoniā non eadem uia omnes. **V**arie: quia non uno tē pore erant domum redituri.

ORTI ET SOCRATIONE. Versus est endecasyllabus. Excādēscens acriter inuehit in portū & Socratiōne. Cynedos quos ob stupri merita piso & Mēnius p̄tores ueranio & Fa bullo honestis adolescentibus præposuerat. **S**abies prūritus qui pisonem q̄escere nō patieba

Catull⁹ tur. **F**ames esurito. **V**erpus circūcisus more iudeor. De memio ante Catullus. Sed q̄tum uideo pari fuisti casu iā nūllo nūmore uerpa parti estis. **P**riapus ille: uel piso: uel Memius metulatus i star priapi. **L**auta splēdida. Lautū nonio plura significat lotū: mundū: abundā: elegans & suave. **S**umptuose magnis sumptibus cōparata. **M**ei sodales: ueranius & Fabullus. **V**ocationes: a qui bus inuitatis. Vocate. n. ē inuitare: unde uocatio dñ inuitatio & uocator inuitator. Plinius. lib. xxxv. In uitatus ad Regis cœnā uenit indignantiq; Ptolemao & uocatores suos ostendēti ut diceret a quo eorū inuitatus ēst. & Sueto. in Calligula cōpererat. p̄uincialē locupletē ducēta festertia numeratā uocatori bus: ut per fallaciā cōuiuio interponeret: nec tulerat moleste tā magno æstimati honorē suā cœnā.

Ignis mollis ardet in medullis: **C**ardinalis Ignis mollis ardet in medullis: **H**oc ut dixit amor: sinistra ut ante Dextra sternuit approbatione: **N**unc ab auspicio bono profecti Mutuū animis amant amantur: **V**nam septimius missellus acmen Mauult quam syrias britanniasq; **V**no in septimio fidelis acme Facit delicias libidinēs q; **Q**uis ullos homines beatores Vidiſ: quis uenerem auspicatiōrem?

Ad Seipsum.

i Am uer e gelidos refert te pores. Iam cæli furor æquinoctialis Iucundis zephyri silescit auris: Linquantur phrygii catulle campi: Nicea & ager uber æstuose: Ad claras asiæ uolemus urbes: Iam mens prætrepidans auet uagari: Iam laeti studio pedes uigescunt: O dulces comitum ualete cœtus: Longe quos simul a domo profectos Diuersæ uarie uiae reportant.

Ad Portium & socratiōnem.

p Oorti: & socratiōn: duæ sinistræ Pisonis scabies famelisq; mēmi Vos ueraniolo meo & fabullo Verpus præposuit priapus ille: Vos coniuia lauta sumptuose De die facit̄: mei sodales Quærunt in trūio uocationes.

ELLITOS OCULOS. Versus est endecasyllabus. Poeta negat se ulla Basiorum copia posse expleri: si sibi Iuuētium puerum formosissimum contingat osculari. **M**ellitos: dulces a nielle. **V**sq; semper. **I**nde: a basi. **C**or est futurū: cor cæteris animalibus in medio pectore est: homini magis uerit in sinistram partem: hoc primū nascentibus formari in utero tradunt: deinde de cerebrum, sicut tardissime oculos sed hos primū mori. **C**or nouissime. Auctores sunt Aristoteles & Aristotle. Plinius. **A**ridis aristis: siccis frumentorum spicis pars pro toto: sūt, n. aristæ spicas: aculei: qui maxime Plinius eminent. **S**it nostræ seges osculationis: permanent in translatione. dicit enim seges quia antea dixit aristis.

Ad Iuuenium.

m Ellitos oculos tuos iunenci
Sí quis me sinat usq; baliare
Vq; ad milia basiem trecenta:
Nec unq; saturum inde cor futurū est
Nō sī densior aridis aristis
Sit nostræ seges osculationis

Ad. M. Tullium. C.

d Isertissime romuli nepotum
Quotq; post aliis erunt in annis
Quo post aliis erunt in annis
Gratias tibi maximas catullus
Agit pessimus omnium poeta:
Tanto pessimus omnium poeta:
Quanto tu optimus omnium patronus.

Ad Licinum Caluum.

h Esterno licini die ociosi
Multum lusus in meis tabellis
Vt conuenerat esse delicatos
Scribens uersiculos uterq; nostrum
Ludebat numero modo hoc modo illoc:
Reddens mutua per iocum atq; unum
Atq; illinc abiit tuo lepore
Incensus licini facetiisq;
Vt nec me miserum cibus iuquaret:
Nec somnus teget et quiete ocellos:
Sed toto indomitus furore lecto
Versaret cupiens uidere lucem:
Vt tecum loquerer: simulq; ut essem:
At defessa labore membra postq;
Semimortua lectulo iacebant:
Hoc iucundetibi poema feci.
Ex quo perspiceres meum dolorem:
Nunc audax caue sis: preceq; nostras
Oramus caue despicias ocello:
Ne poenas nemesis reposcata te:
Est uehemens dea: laedere hanc cauet.

Ad Lesbiam.

i Ille mi par esse deo uidetur
Ille si fas est superare diuos.

ISER TISSIME ROMVLI. Versus est endecasyllabus: gratias agit. M. Tullio Ciceroni sed qua in re ab illo adiutus esset non expone. **D**isertissime: facundissime. **R**omuli nepotū: romāo. **M**. Tulli: de hoc ita scribit Quintilianus præcipuū uero lumen sicut eloquentiae ita pceptis eius dedit unicū apud nos specimen orationis. Plinius: di dicēdīq; oratorias artes. M. Tullius & Pl. II. vii. Tu. M. Antoniū pscriptiſti. Salve primus oium pater patriæ appellatæ. Primus i toga triumphū linguaeq; laurea merite & facidiæ literaq; latiæ parés. **G**ratias tibi maximas Catullus agit, agimus gratias uerbis: cætera quæ sequuntur non intelligent expositione.

ESTERNO LICINI. Versus est Endecasyllabus. Poeta indicat se capiū eē factis Calui liciniis: cū quo priedie cetati uerius fecerat. **M**eis tabellis. Tabellæ in quibus ambo uersus suos scriperat: erant catulli. **D**elicatos deliciæ plenos. **M**utua: supple carmina. **P**er iocū atq; uim. Ostendit Catullus cū caluo carminibus certasse i ipso cōiuio. **L**epore: uerborum uenustate. **V**t nec me miserū cibus iuaret: amore capti nec cibo iuuant: nec somnū occulis capere possunt. Ouidius sum uacuus somno: Ouidius nocte q; longa peregi. Lassag; uersati corporis ofsa dolet. **V**t tecum loquerer simuli: ut essem. **C**a Catullus alibi: an q; amantes nō longe a caro corpore abesse uolit. **A**t defessa labore mæbra. Postq; inquit corpus p latif; uide pene semimortuum i lectulo tandem quieuit. Hac tibi feci carmen. **P**oema distat poetice a poemate & poetis: q; poetice ars ipsa intelligitur. Poema autem pars est operis: ut Tragoedia poesis contextus totius operis effectus: ut Ilias: & æneis: Auctor è Diomedes. **P**erspiceres: ad plenū & pfecte uideres. **C**auē despicias: dicim' caue despicias: & caue ne despicias, sicut caue casdas & caue ne casdas: nā cū negatione & sine negatione eadē ē uerbi huius significatio. **D**espicias: contēnas: nō nunq; n. i eos despiciunt' quos contēnim'. **N**emesis dea erat q; cōtra supbia colebatur eadē Rhamnusia dicta ē a rhamnūte pago at tice regionis ubi pulcherrimum hūi simulachrum Strabo lib. ix. geographia. Rhamnūt' autem nemeseos statuā: qd; diodoti opus pleriq; dicit: alii uero, ago ractiti parit: q; ex magnitudine & pulchritudine pfecta magis ac magis ē: & cū phydæ opib; cōcedit. Quare ridiculus ē error illoq; qui dicunt hoc nomine fortunam uocari.

LLE MI PAR. Versus est Sapphic' de quo antedictū ē: declarat Catullus quāta

c III

mala sibi eveniant posteaq; uidit lesbiam amicā suam cum alio viro ridentem. **C**Aduersus: uel contra uel apud. **C**Idem idem. frequenter quo aduerbio persæpe uititur. Suetonius. **C**Eripit sensus: auferit uisum auditumq; & reliqua. **C**Nihil est super mihi nihil mihi superest. **C**Torpet frigescit. **C**Flamma demanat: aliorum qualis febrem comittatur per membra decurrit. **C**Sonitu suopte: suo proprio sono. **C**Tintinat: tintinatum faciunt instar percussi æris. **C**Gemina nocte: quia duo sunt oculi: hic autem ostendit se uisum amittere. **C**Ocium: quod multorum uitiorum & in primis libidinis cibus est. unde Ovidius. Ergo ubi uisus eris nostra medicabilis arte.

CFac monitis fugias oœcia prima meis.

Hæc ut ames faciunt: hæc quæ fecere tueruntur

CHæc sunt iucundi causa cibisq; malis.

COcium & reges prius & beatas perdidit urbes. Nimis longū foret: si hoc in loco reges oœs & ciuitates quib; oœciū obfuit recensere pgam. Quare illud Iustini de lydis hac tristultissimæ sat erit: & quos ante cyrum inuictos bella præstiterant: in luxuriâ lapsos ocium ac desidia supererat.

VID EST CA T V L E. Versus est iambicus trimeter. Catullus ait moriendū eē cū nonius struma homo nequā sedeat in sella curuli. & uatinius qui p paucissimos dies consul fuit peierat per suū consulatum. **C**Moraris: conœtaris. **C**Sella in curuli: Sella curulis in qua maiores magistrat⁹ sedebat a curru dicta est q; in curru ueheret: uel ut Plutar. i mario ait quod curuos pedes haberet. **C**Strutia noni⁹: struma est extatia q; dam in tergo. Gibb⁹ uero in pectore. Sunt itē struma Cor. Celso tumores: in quib; subter cōcreta qdā ex pure & sanguine qsi glandulae oriunt⁹ maxime in ceruice sed etiā in aliis & inguinib; & in latrrib; maternisq; feminis: uulgo scrofula dicitur. **C**Nonius: de hoc Nonio Pl. li. xxxvii. Hist. nat. ita scribit siquidē extat hodieq; hui⁹ generis gema. Ppter quā ab Antonio pscriptus nonius senator est filius strumæ nonii eius: quē Catullus poeta in sella curuli uisum indigne tulit. **C**Per consulatum peierat uatinius: Cōsulatus p̄fīcīs Romanis fuit annuus magistrat⁹ ab iis primū post electos reges institutus. **C**Peierat: falso iurat. **C**V atinius: hic scriptis Macrobii abunde notus est notior etiam Ciceronis quare de eo nihil amplius dicam.

ISI NESCIO Q VEM MODO. Versus ē Endecasyllabus. Caluus orator hō disertus sed nūmē statura suis scriptis uatini⁹ de quo aī dictū ē. Crimina insectorabat. q; etiā in circulo eruditior recitafset: unus eoz q; aderant sublati in caluū māibus exclamauit. Dii magni solopachyū disertū: qd significat hoīem cubitalē factū. nā ut p̄diximus. Caluus hō erat minime statuā sed eloquēs. **C**E corōa c circulo. **C**Explicas set exposuit s̄t̄ s̄t̄ declaraslet. **C**Dii magni exclamatione emissa p admirationē. Tale ē apud Terentiu. Dii boni boni qd porto. Solopachyū totū cubitū oλως. n. grāce significat totum: τωκηθ uero cubitū. Sed aspiratio q; pria ē i holos mutat in s qd fit apud latios i alios quoq; nob⁹ grāce: illi. n. dicūtherpillo eē & etat̄ nos uero aspirationē ip̄mati s mutat̄ dicimus serpillon. sex septē. uerus at q sequunt̄ illucsq; irascere iterū mei: iābis alitide huc trāslatos eē uel grādi pignore cōtendetim sed adeo depravatos. ut ex ip̄sis nullus sensus elici possit. Quare eos inenarratos relinquere placuit.

RA SCERE iterū. Est eius ḡnis cui⁹ superior Catull⁹ sub noſe cameri taxat iuliu cæſare q; abdī t̄ int̄ plūtitas ita latebat: ut ab amicis eū q̄ritatib; nūq posset iueneri. **C**Irascere iterū apte māna: Catull⁹ se rurp; i cæſare uerū factus. **C**Vnīce imp. Supi⁹ i cūdē cæſar eo ne noīe impator unice. **C**T uæ la. ubi tu abdit⁹ lateas. **C**Miore cāpo cāpus laurentio uallēsi ē planicies terræ ap̄la & grādis iōq; spacioſa platea areæ ue cāpi nomē accepérūt. **C**T e i cīrcō: legim⁹ Romæ tr̄s cīrcos fuisse ma-

qui sedens aduersus identidem te

Spectat: & audīt

Dulce ridentem misero qd omnis

Eripit sensus mihi: nam simul te

Leſbia aspexi: nihil est super mihi

Q uod loquar amens.

Lingna sed torpet tenuis sub artus

Flamma demanat: sonitu suopte

Tintinat aures: gemina teguntur

Lumina nocte.

Ocium catulle tibi molestum est:

Ocio exultas nimiumq; gestis:

Ocium & reges prius & beatas

Perdidiit urbes.

In Noniū stramam:

q Vīd est catulle: q moraris emori:

Sella i curuli struma Nonius sedet:

Per consulatum peierat uatinius:

Q uidest catulle: q moraris emori:

Ad lectorem.

I si nescio quē modo e corona:

Q uī cū mirifice uatiniiana:

Meus crimina caluus explicaslet:

Admirans ait hæc manusq; tollens

Dii magni solopachyū disertū:

Thonis caput oppido est pusillum

Aten rustice semilauta crura:

Subtile & leue peditum liboni est:

Si non omnia displicere uellem:

Tibi hæc sufficiant seni recoſto:

In Catherium.

Rascere iterum meis sambis:

Immerentibus unice imperator:

Oro si tibi forte non molestum est:

Demonstres ubi sint tuæ tenebræ:

T equæsiuimus in minore cāpo:

T e in cīrcō: te in omnibus labellis:

ximū: quē teste liuiō targn² i p̄fīsc² extruxit sine for: quos postea addidit targni² supb² fiāmīnū & Ne
rōis Dīct² ē circ² ut uarro ait q̄ ibi circū metas pōpa fereb² & eq̄ currerēt: Sed de cīrco maxio plura le
gito apd liuiō & Aliscarnasē Diōysiu. ¶ Te i oib² libellis: emēdo labellis posuit. n. labella p balneis. Est
at labellū diminutiū a labro: labo: uero gen? ē uasis mīor. Cic. lī. xiii. Epistolaz familiaritū ad teren
tiā uxore in tusculanū nos uētuos putam?: aut nonis: aut postridie: ibi fac sint oīa parata: plures. n. for
tasse nobiscū erunt & ut arbitror. diuti² ibi cōmorabitur labrum si i balneo nō est fac ut sit & Vergi.

Te in templo superi iouiū sacra
In magni simul ambulatione.
Fœmiillas omnes amice præhendī:
Quas uultu uideo tamen sereno.
Sic auellitis ipse flagitabam
Camerū mihi pessimā puellæ.
Quædā inquit tibi nudulum reduce
En hīc in rhoseis latet papillī:
Sed te querere iam herculis labos est
Tanto te in fastu negas amice:
Dic nobis ubi lis futurus: ede
Audacter: comiti hoc libenter ede
Num te lacteolæ tenent papillæ
Si línguam clauso tenes in ore
Fructus proliſcies amoris omnes:
Verbosa gaudet uenus loquella.
Vel si uis licet obſeres palatum
Dū uestrisim ego particeps amoris
Ad Catonem.

o Rem rīdiculam cato: & iocosam
Dignamq̄ auribus & tuo cāchīnno
Ride quicquid amas cato catullum
Res est rīdicula & nīmis iocosa:
Deprendi modo pupulum pueſſa
Trusantem: huic ego si placet dione:
Protelō rigidæ meæ cecidi.

De Mamurra & Cæſare.

p VLCHRE conuenit improbis cīnædis:
Mamurra pthicoq; cæſariq;
Nec mirum maculae pares urrisq;
Vrbana altera: & illa formiana:
Impressæ resident nec eluentur:
Morbosi pariter: gemelli utriq;
Vno in lectulo eruditulī ambo:
Non hic q̄ ille magis uorax adulter:
Riuales locū: & pueſſularum
Pulchre conuenit improbis cīnædis.

nec lauabunz, alludit at ad maculas q̄ i uestimēt factæ aq̄ uel aliq̄ alia re elut soleū. ¶ Morbosi pīt: hoc
nīsi adai morbos referas. Carul. diffētit a Sue. q̄ scribit cæſarē pſpa ualitudine ſuſſēnīſi q̄ tpe extreō aio
ling atq̄ ē p ſoniū exterreri ſolebat. ¶ Gemelli: nō re uera genilli ſed eqles. ¶ Voraces: luxuriosi gu
lae dediti. ¶ Adulē: cæſarē adulteris dlectatū idicat idē Sue. ¶ Riuales ſocii: riuales & riuini dſit aem: u
li de mulieribus. facta a feris trāſlatiōe q̄ ſitientes cū ex eodē riuo haſtū petūt: in phī ſōtra ſe ſinuicem
cōcitant. Sic Cice. pīt Celio. ſin. erit ex iſlo ſōte riuales. ¶ Pueſſa: ſcribēdū ē pueſſularū: ut ſit uerſ.

in ſecūdo georgicō ſpuma plenis uiderū ſpuma
¶ In magni ſimul ambulatiōe: Intelligit haud du
bie porticum pompeī: cui² in primis meminerunt
Ouiet. & Martia. Illud autē non p̄termittā portic²
a p̄fīsc fieri ſolitas ad umbras & deambulatiōes.
¶ Prehendī: prehendim² p̄prie uitantes ac fugiē
tes. ¶ Sereno: trāſquillo hoc eſt ſine ullo met² uel
mātoris īndicio. ¶ Aueſſite ſic emendo ſic auel
litis. ¶ Rhoseis: propter odoris ſuauitatē a Rhosa
qua est flor nobilissima. ¶ Herculis labos eſt: his
uerbis oñdit puella maximū illi laborem eſte ppo
ſitum qui cameriū latitante querere uelit. Quot
aūit & quales fuerint labores Herculis pluribus de
monſtrat Diodor. ¶ Tāto te in fastu negas anī
ce poeta ſingit ſe tāde post longā iuifitionē pue
lla unius īndicio inueniſſe cameriū. ¶ Audacter:
de hoc aduerbio ita ſcribit in primo. Inſtitu. Q̄ uin
tilianus. Inhārēt tū quidā moleſtissima diligētia
peruersitate ut audaciter potius dicāt q̄ audacter:
licet oēs oratores aliud ſequant. ¶ Lacteolæ: al
bae a lacte culis color alb² eſt. ¶ Puella: emēdo
papillæ: quia pauloante dixit. en hīc in Rhoseis la
tet papillī. ¶ Verbosa gaudet uenus loqlla: Mar
tialis. Nec motu dignatis opus nec uoce ſuuare.
Nec dīgitis tanq̄ tūra merūq̄ pares: & gaudet hoc
in loco: ut clauſo: triſyllabū eſt. ¶ Palatū: pars p
toto. ¶ Dum noſtri ſies: emēdo du m uſi ſim ego
particeps amoris: & erit ſensu: licet tibi os etiam
claudere: nō particeps meū tuos amores.

REM RIDICVLAM. Versus eſt de
caſyllabus. Poeta noſter declarat. Catoni
ſe pedicafſe pueſſe quendā in amicæ ſuæ
cōplexibus deprehēſum. ¶ Ridiculā: riſu dignā.
¶ Cato: ambigīt, ad quē ſcribat catonē. ¶ Aut
ibus. i. auditu. ¶ Tu o cacheino: tuo riſu. ¶ Q uic
quid amas: quātū diligis. ¶ Deprehēdi: deprehēdi
mus p̄prie occulta. ¶ Pupulū pueſſa: amicæ meæ
pueſſe. Veteres. n. pueros puppos & pueſſas pup
pas dixerūt. ¶ Trusantē: ceuēt uel mēbrū in ui
ſcera ipellenēt. ¶ Protelō: cuſpide. ¶ Macæ rigidæ
meæ mētulae rigētants. ¶ Cecidi: percussi ſue
uerberaul.

VLCHRĒ CONVENIT. Versus eſt
Endecaſyllabus. Cōuicāt hoc quoq̄ epi
grāmatē Iullio Cæſari & mamurrae formiano ſu
dēs eos opti cogruere. cū abo ſint cyneci: morbo
ſi: uoraces. adulteris: & in amandis pueſſis riuales.
¶ Pulchre cōuēit. Cæſar iqt & mamurra bñ cōu
niūt. ¶ Nec mir: nec res mira ē eos. i. bñ cōuenit
Maculae. maculas appellat uit ſog notas. ¶ Vr
bana: cæſar. ¶ Formiana: Mamurra. ¶ Nec eluet
Suetōt²

AELI LESBIA. Versus est eius generis cuius superior. Mocetus poeta scribit ad cælum de turpissimo lesbæ amicæ sua quæstus: p lucri dulcedine capta pluribus suis copiæ faciat. ¶ Cœli: puto huc esse cælum: cuius plurimæ sunt ad Ciceronem epistolæ. ¶ Quadriuia sunt autem loca ubi quatuor viæ concurrent. ¶ Angiportis: declinat hinc angiportus & hoc angiportus. sunt autem angiporti viæ in urbibus angustiores: sicut plateæ latiores. ¶ Glubiti: excoriat. Sueto. de Tiberio. præsidibus onerandas tributis prouincias suadentibus rescripsit boni pastoris esse tondere pecus non de glubere. ¶ Magnanimos remi nepotes. Remi potestos designat Romanos.

ONCVSTOS. Versus est endecasyllabus. Carpit iterum sed parcus camerium qui abditus inter prostitutas ita latebat: ut ab amicis queritantibus nullo pacto inueniri posset. ¶ Non custos si ego singar ille cretum, iuppiter ut Apollonius & paup'rias tradunt: cū euro pain rapuisset eamq; in creta aue xisset: ad repellendum agenorem eius patrem per littus custodes disposuit: inter quos Thalos fuit uir maxime perniciatis: ut qui uno die tota insula pedibus circuaret de hoc intelligit. Catullus nō aut de dedalo: ut plurimi existimat. ¶ Nō si pegaseo ferar uolatu: nō si me ferat pegasus equis alatus quæ de sanguine occisæ Medusæ natu poetae fabulan. ¶ Non ladas: qui primæ palmæ uelocitatis adeptus est: ita enim supra canum puluerem cursitabat: ut harenis pendentibus nulla indicia relinqueret uestigiorum: auctor est solinus. ¶ Peniferue perseus: q; iturus ad occidendum Medusam Arpen & Talaria accepit a Mercurio. ¶ Nō rhei niueas citæq; bigæ: intelligit caddidos Rhei thracie regis equos: quib; pendebat fara troianorum. Bigas atq; video p equis posuit: quia trahans tibi in curribus stantes pugnabant. ¶ Plumipedas & uolatiles: pro his Zetum & calai accipere debemus: qui ex borea & orithia concubiti orti produntur. ¶ Quos scilicet uentos. ¶ Langoribus illudinibus. ¶ Peresus: absumptus: ¶ Queriturando: dum te querito.

ONONIENSIS RVFA. Versus est trimeter iambicus. Duos carpit Catullus rufulum & Rufam illum p depereat rufam bononiensem mulierum pauperissimam: Hanc quod Rufalo multa offerenti se indulgere nolit. ¶ Rufa: rufi & rufæ uocant natura rubentes. ¶ Fellat: scribedit et fallit. Nam rufa cū sciret rufulum amore sui capit torqueri: cū posteaq; rem promiserat: fallere gaudebat. ¶ Vxor meneni: Vxor dicta est quasi unxor: Mos namq; fuit ueteribus romanis ut nouæ nuptæ maritum domum intrantes ad arcem: da uenientia adipe lupino postes insigeret. ¶ De

Martia. rogo cænam in rogum non solù odores sed panes quoq; iaciebant. ¶ Tondere: uapularet. ¶ Vsto reuistores erant qui pyras erigentes mortuos cremabant. Martialis uistor: thedas præferat nouæ nuptæ intrare in istum sola fax potest cunnum. ¶ Semitas: propter ignem ustulato. ¶ Libyssimus: diximus a libya libycus: libyssus & libyssimus deriuati. in libya autem plurimos ac præcipios esse leones mulitorum testantur monumenta. ¶ Aut scylla latrans: legimus duas scyllas sustinebam. Nisi Megarensium regis: alteram phorcæ & cretidos nymphæ filiam: quam cum glaucus deus marinus amaret: dum p se amatetur a circe & eam contemneret: illa irata fontem in quo scylla se solebat ablueret: infecit: ueneno: in quem cum descendisset puella media sui parte in canum latrantum era mutata est. ¶ Inquinu pars: interior coxae pars inguen uocatur. ¶ Tetra: tetrum plura significat sedum impium uitabile: & aliquando amarum. ¶ Ut supplicis uocem: preces rufuli supplicatis. ¶ Nouissimo casu: in ipsa pene morte. ¶ Contemptam haberet: contemneret.

Ad Cælum.

c Aeli lesbia nostra: lesbia illa:
Illa lesbia quam catullus unam
Plusq; se: atq; suos amauit omnes:
Nunc in quadriuibus: & angiportis
Glubit magnanimos remi nepotes.

Ad Camerium.

n On custos si ego singat ille cretu
Non si pegaseo ferar uolatu
Non ladas ego peniferue perseus:
Non theli piueæ citæq; bigæ:
Adde huc plumidas uolatilesq;
Ventorumq; simul require cursum.
Quos iunctos camerii mihi dicares:
Defessus tamen omnibus medullis
Et multis langoribus perebus
Esem: te mihi amice queritando
b. Ononensis rufa rufulum fallit
Vox meneni: sape q; in sepulchretis
Vidistis: ipso rapere de rogo cœnam:
Quom deuoluum ex igne psequebas panem:
A semiralo tonderetur uostore:
Nm telexa montibus libyssinis
Aut scylla latrans ifima inguinu pte
T am mente dura procreauit ac tetra:
Ut supplicis uocem in nouissimo casu
Contempta haberet ah nimis fero corde
Epitalamion Iuliae & Manlii.

OLLIS O HELICONII. Versus est ei⁹ generis cui⁹ est ille. Diana sumus in fide: sed hic nō quartus ut ibi. sed quintus quisq; uersus loco secūdū dactyli habet spondeum. Q uod si ubiq; non fiat scito uersus deesse: aut præteriti temporis infictia confusos fuisse. Epithalamion quod a nob̄ s dicit pōt carnē nuptiale p̄imus apud græcos cecinīt Apollo i nuptiis Tethidis & pelē. Apud nos uero Catullus: Nā cū iulia Herculi filia mallio uiro clarissimo nuplisset: datū ē huic nostro nego ciū: ut suis uersib⁹ eorū nuptias celebraret. quapp Catul. amicis obsecutur⁹ cecinīt hoc Epithalamion:

c Ollis o heliconii

Cultor: uranix genus

Qui rapis teneram ad uitrum
Virginem o hymenæ hymen

Hymen o hymenæ

Cinge tempora floribus

Suaue olentis amaraci:

Flammeum cape: latus huc

Huc ueni niueo gerens

Lutheum pede soccum;

Excitusq; hilari die

Nuptialis concinens

Voce carmina tinnula

Pelle humum pedibus: manu

Spineam quate tadam.

Namq; iulia mallio

Qualis idalium colens

Venit ad phrygium uenus

Judicem: bona cum bona

Nubet alite uirgo:

Floridis uelut enitens

Myrtus agia ramulis:

Quos amadryades deæ

Ludicum sibi rosido

Nutriunt in humore

uare age hoc aditum ferens

Perge linquere thespiae

docet phauorin⁹ color ē subrufus: q̄lis erat color flamei ad idicandū uirgis pudore. Soccū: socce⁹ ē Suetōi⁹ altiusculū fauimq; calciamētū. Sueto. i vita. C. Cæsar⁹ aliqui⁹ in speculatoria caliga: nōnūq; i locco mu liebri. Excitulq; hilari die: festiva luce uocat⁹. Nuptialis carmia: Epithalamio uel uersus fescen nos: de qb⁹ suo loco dicef. Pelle humū pedib⁹: terrā iqt pedib⁹ q̄tē saltat. q.n. saltat iu hūnū pedi bus pellere uident. Hora. Gaudet inuila pepullissē fossor ter pede terrā. Spineā q̄te thedā: faces nū ptiāles de qb⁹ postmodū sermo erit: ex Ipīna fieri solitas idicat Plī. his qđe uerbis. Cōmitaf & spina nu ptiaq; facib⁹ auspicatissima: qm̄ inde fecerūt pastores q̄ rapuerūt sabinas. Nāq; iulia mallio. rō cur Hymeneū amaraci florib⁹ coronati uenire uelit sicut flameū facēq; & reliq; q̄ ad nuptias p̄tinēt secū ferat. Qualis idalium colēs: cōpat iulia formā cū ueneri pulchritudine: cū dicit iulia talē nubē Mallio q̄lē uen⁹ se oñdit paridi tunc cū de malo aureo inf̄ deas certatū ē. Bona cū bōa nubit alite uirgo: iulia iqt nubit cū bono auspicio sine quo prisē Romai nihil faciebat p̄cipue nuptias: cui⁹ moris gñarus Virg. i prio. Aeneidos ait. Cui p̄ itatā dederat p̄misiq; iugarat auspiciis. Floridis uelut enitens: rur sus cōfert iulia nitorē cū floridis myrti ramulis: quā arborē ueteres iō ueneri cōscreratā ē voluerūt q̄a spā gaudet littorib⁹: & uen⁹ de mari dīcē p̄creata: uel q̄ ut medicorū idicat libri: apta ē plurimis mulierē necessitatib⁹. Amadryades deæ: Driades sī Nymphæ syluag: q̄ cū arborib⁹ nascitū amadryades: Mōtiū oreades: fōtiū napeas uel naides mar⁹ uero Nereides. Ludicr⁹ sibi: rē uoluptat̄ plenā. Quare: cū talis sit iulia. Huc aditum ferens. huic uen̄is. Thespiae rupis: montis helycōiū. thespiae ut scribit Strabo oppidum fuit helyconi proximum crīsco imminens sinu.

Plinius. **C**aonios specus. Antra mosarum: quæ a populi Boetia aonides sunt appellatae. **C**Aganippe. Fons est in agro thebano musis sacer. Plinius præterea fontes in Boetia oedipodiarum sammata direc epigranea Arethusa. Hippocrene. Aganippe: & gographie. **C**Dominani. Julianam mallum sponsam. **C**At more reuinciens. Amoris vinculis implicas. **C**Tenax hedera. Cuius tres sunt species candida. Nigra & tertia quæ Helix uocat. Arbores nec cat candida omnemq; succum auferendo tanta cras situdine augetur ut ipsa arbor fiat sed de ea plura legit apud plinium. **C**Vos item. monet puellas nuptias celebrantes canant hymenæum. **C**Integras incorruptæ. **C**Par dies. nubendi. **C**In modum: in ordinem. **C**Vt lubentius audiens se: dicit inquit Hymeneum ut cum audierit se citari ad suum officium libentius ueniat. **C**Citarier: proceritati paragoge. q; figura comici frequenter utuntur. **C**Huc aditum ferat: huc ueniat. **C**Boni cōjugator amoris: matrimonii copulator siue cōnubii auctor. **C**Quis deus magis amatiss est petendus amantibus: Docet Catullus nihil magis expetendum esse ab iis qui amant: q; ut ipsi matrimonio iungantur. **C**Cælitum: deorum. **C**T e suis tremulus parens inuocat. Pater inquit iam senex optat ut te fauente filiae sua nubat. **C**Tibi uirgines zonula soluit sinus: puellæ post q; nupserant: amisuræ uirginitas zonam deponebant. Erat autem ut ante diximus Zona cingulum ex lana ouis quo uenter uirginalis præcinctebatur. **C**Soluisti: dieresis. **C**T et timens cupida nouos captat aure maritos. expressit morem puellarum: quæ dū cupiunt nubere arietis ut aiunt auribus aucupantur uerba parentum dum illi consultant quos asciscant sibi generos. **C**Matris e gremio suæ dedisti: quia sponsa ueteri instituto e gremio matris rapi simulabatur. **C**Nil potest sine te uenus fama quod bona comprobet commodi capere. Venus inquit nisi amantes/ma trionio iungantur nihil habet quod sit laudandum. **C**Comparatier. paragoge: **C**Nulla quit sine te domus. Sensus est nullam familiam in qua non fit matrimonium filios legitimos habere posse neque parentes stirpe circundari.

Dieresis

Rupis aonios specus
Nympha quos sup irrigat
Frigerans aganippe:
Ad domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui:
Mentem amore reuinciens:
Vt tenax hedera hac & hac
Arborem implicat errans.
Vos item simul integræ
Virgines quibus aduenit
Par dies: agite in modum
Dicite o hymenæ hymen
Hymen o hymenæ
Vt lubentius audiens
Se citarier ad suum
Munus: huc aditum ferat.
Dux bona ueneris boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis amatiss
Est petendus amantibus
Quem colet hoies magis
Cælitum: o hymenæ: hymen
Hymen o hymenæ
Te suis tremulus parés
Inuocat tibi uirgines
Zonula soluunt sinus:
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu fero iuueni in manus
Floridam ipse puellulam
Matris e gremio suæ
Dedisti: o hymenæ hymen:
Hymen o hymenæ
Nil potest sine te uenus:
Fama quod bona comprobet
Commodi capere: at potest
Te uolente: quis huic deo
Comparatier ausisti:
Nulla quit sine te domus
Liberos dare: nec parens
Stirpe uincier. at potest
Te uolente: quis huic deo
Comparatier ausisti:

Quæ tuis careat sacræ
Non queat dare præsid
Terra finibus; at queat
Te uolente. quis hinc deo
Compararier ausit?
Clastra pandite ianuæ.
Virgo adest: uidē ut faces.
Splendidas q̄tiūt comas
Tardet ingenuus pudor
Quæ tamen magis audiens
Flet: quod ire necesse est:
Flere deline; non tibi.
Herculeia periculum est
Ne qua fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem:
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hiacynthinus
Sed moraris abit dies
Prodeas noua nupta:
Iam uidetur: & audias
Nostra uerba uide: ut faces
Aureas quatunt coas
Prodeas noua nupta:
Non leuis tuus in mala
Deditus uir adultera
Probra turpia persequens.
At uis teneris uolet
Secubare papillulis:
Lenta quæ uelut adhæs
Vitis implicat arbores
Implicabitur in tuum
Complexum: sed abit dies.
Prodeas noua nupta.
O cubile quod omnibus
Candido pede lectis:
Quæ tuo uenient hero
Quanta gaudia? q̄ uaga
Nocte: quæ media die
Gaudeas: sed abit dies.
Prodeas noua nupta;
Tollite o pueri faces
Flammeum uideo uenire

Quæ tuis careat sacræ non queat dare fides
terra finibus. optat ut regio illa in qua nō sunt ma
trimonia: non habeat viros quos ad tuendos fines
hostibus opponat. Claustra pandite ianuæ: cū
Iulia ad sponsum proficisciens e domo parentū sit
exitura: Catul. monet eius domesticos ut hostium
pādāt. Claustra ianuæ. fores. Periphasis. Vi
den! uides ne. Ut faces splendidas quatunt co
mas: comæ facum sunt flāmæ: quæ motu crebrio
re souent. Moris aut̄ fui tapud priscos Romanos
ut quinq̄ faces: quas ipsi cereos appellabant. a pue
ris ante nouam nuptiam gestarentur. Auctor est
Plutarchus. Tardet: domi moret. Ingenuus Plutar
pudor: qui ingenuis hoībus esse solet. Quem
pudorem audiens: dum nos loquendo eum nomi
namu. Flet. plorat. Ire necesse est: ad spon
sum. s. ut ab eo compressa pudore amittat. Fle
re desine: monet iuliam ne flet. Nō tibi pericu
lum est ne q̄ fœmina pulchrior: lenus est. non esse
timendum cum nulla puella in toto orbe sit pul
chrior. Ab oceano diem uiderit ueniente: sol cū
oritur ex oceano emergere: cum occidit ineundē
oceum descendere uidetur. Talis in uario so
let. Similitudo qua ostendit Iuliam non differre
ab iacyntho pulchritudine. Vario. propter her
bas & flores. Clacynthinus. iacynthus ut scribit
Plinius. lib. xxii. hist. nat. flos est: quem duplex fa
bula comitaf luctum præferetis eius quæ Apollo
dilexerat: aut ex Aiacis cruore editi ita discurrenti
bus uenis ut litterari græcas figura ea legatur in
scripta. Sed moraris. sed nos retardas. morari. ne
ultra propriā significationē quæ est expectare uel
expectari: significat etiam retardare. Teren. ne ue
strum remorer cōmodum. Prodeas noua nu
pta: monet iulia ut de domo parentum iam exeat
ad uitum suum itura. Et audias nostra uerba:
quæ nos cauedo loquitur aureas. splenden
tes instar auri. Non leuis tuus in mala deditus
uir adultera: vir inquit tuus non leuis sed constans:
nec deditus adulteris a te non secubabit: immo poti
us implicabitur in tuos cōplexus nō securus ac uites
implicat uicinas arbores. locutus est aut̄ Catullus
secundū sītum Italīa in qua uites altius elevatae ar
boribus applicātur. Virg. in primo. Georg. Quid
faciat letas legete quo sydere terrā uertere Me
cenas ultimisq; adūtigere uites cōueniat: & in secū
do. Nō eadem arboribus pēdet uindemia nostris.
O cubile quod omnib;. Alloquitur lectū Mal
lii geniale: quem al propter futuras domini uo
lūnates cæteris lectis else longe anteponendum.
Quæ uaga nocte quæ media die gaudeat: pro
pter quæ gaudia die noctuꝝ latetur. Prodeas:
ex eas ad uitum ut diximus itura. Tollite pueri
faces: monet pueri ut sponsa fam ueniēte faces
tollant. Flamineum. quid hoc esset & cuius co
loris: antea indicauimus.

Cite cōcīnīte in modū: cū Iulia tandem egressa ad
viri sui aēdes tēdat, impat eius comitibus ut simul
gradiētes cōcīnāt. **F**escenina locutio. Fescen
hi uerūis erāt, qui obſeruātatis pleni in nuptiis ca
neban̄. De his mentionē faciunt: p̄ter Catullū &
Sex Pompeiū. Plinius quoq; & diuus Hierony
mus. **N**ec nuces pueris neget. Cōcubini quib;
licēt ueteres ab iustebar̄ turp̄ obsequio renūciā
tes nuces pueris spargebat: ut le oia puerilia repu
diare significarēt. Persius & nucib; facimus quā
cūq; relictis: secundū quā cōsuetudinē Catul, mo
net Mallii cōcubinū ut pueris nuces spargat: cum
mallius ei⁹ dñs uxorē ducat. **S**atis diu lūsistī nu
cib; satis diu inter pueros uersatus turp̄ uixisti
Lubet iā seruif Thalassio. Placet Mallio uxorē
ducere. Thalassius deus erat nuptiag apud Ro
manos ut apud Græcos Hymeneus: cui? laudes
lasciuis ueribus canebāt. Marti. Q uid si me iu
beas thalassianū uerbis dicere n̄ thalassios. **C**ō
cubine nuces da urget pueri ut nuces spargere i
cipiat. **S**ordebat emēdo fordebat: & ē sensu ho
die atq; heri cū esse imberbis: ego a te negligebat
sed tonsor iā os tibi tōdet. **C**inerarius posuit ci
nerariū p tōfore: de q uoce ita disterit. M. Var. ca
lamistris q calfactū in cinere capillus ornet: q ea
mistrabat a cinere. Cinerarius ē appellat⁹. **D**i
ceris male te a tuis. A postrophat ad Mallū quē fe
scenini carminis licēta monet ut post ductā ux
rē a Cyndis abstineat. Licet ab iis aēgre abstinere
dicāt. **G**labris imberbibus. Glaber pprie dicit
sine pilis. Plini. lib. xi. quadrupedū dorsa pilosa uē
tres glabri: & Plautus iulularia. Tu istū gallū si fa
pis glabriorē reddes: mihi q uolsus ludi? ē. **S**cī
mus hāc tibi quā licēt soli cognita: nos inquit sci
mus tibi licere ut uxore p pueri abutaris. iuxta il
lud Martialis. Pædicare semel cupido dabit illa ma
rito. Dū metuit teli uulnera prima noui. **S**ed
marito ista non eadem licēt: quia turpissimum est
si vir uxorem pædicet. **N**upta tu quoq; monet
nunc Iuliam: ut si vir ea abuti uoluerit: ipsi obse
quatur: ne Mallius uxori suae iratus adeat Cyne
dos. **A**ltiunde a pueris aduerbiū pro nomine.
En tibi domus ut potens. oōdit Iulia aēdes ma
riti sui. **Q** uā tibi sine fine seruiat usq; dū tre
mūlū mouēs cana tempus anilitas: quā iquist do
mus tibi famulef donec anus fias. **T**empus ca
put pars pro toto. **A**nilitas senecta caput. n. ho
minibus in senectute albescens ut plurimum tre
mūlū est: ut omnia omnibus annuere uideant.

Persius.

Plinius.
Plautus

Martia.

Io hymen hymenæ io
lo hymen hymenæ
Ite concinete in modum
Nec diu raceat procax
Fescenina locutio:
Nec nuces pueris neget
Desertum dominū audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris iners
Concubine: sati diu
Lūsistī nucib; lubet
Iam seruire thalassio
Concubine nuces da.
Sordebā tibi uillice
Concubine hodie atq; heri
Nunc tuum cinerarius
Tondet os: miser ah miser
Concubine nuces da.
Diceris male te a tuis
Vnguētate glabris marite
Abstine: sed abstine:
lo hymen hymenæ io.
lo hymen hymenæ
Scimus hāc tibi quā licent
Solī cognita: sed marito
Ista non eadem licent
lo hymen hymenæ io
lo hymen hymenæ
Nupta tu quoq; quā tuus.
Vir petet: caue ne neges
Ne petūtum aliunde eat
lo hymen hymenæ io.
lo hymen hymenæ
En tibi domus ut potens
Et beata uirū tui:
Quā tibi sine fine seruiat
lo hymen hymenæ io.
lo hymen hymenæ
Vsq; dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas.
Omnia omnibus annuit.
lo hymen hymenæ io;
lo hymen hymenæ.

Epitome in libro iuribus

CTransfer omne cū bono limen: cū Iulia sit Mallii domū ingressura moneat ut sic ingrediat ne limen pedibus attingat. Antiqui n. tā ingredientiū q̄ ingredientiū vedes in limine obseruabant. Nā si qd offendissent sanū & uestā deos iratos esse dicebat. Plautus in casina. Sensim super attolle limen pedes noua nupta: sospes iter incipe hoc ut uiro tuo semp sis superstes. Tibullus. O quoties ingressus iter mihi tristia dixi. Offensum in porta signa dedisse pedē. Plutarchus aut ostendit eū prīcis romanis morem Plutar. fuisse: ut nouā nuptā altius sublatā in domū uiri inferrent. Eius uerba hæc sunt. Quid est q̄ noua nupta ipm limē trascēdere nō pmittit: an q̄ q̄ primas mulieres rapuerit: sicut eas dominib⁹ intulerūt: non ipsa ingressa sunt an eo invitatae ingredi uideri no lunt: ubi pudicitia sunt amissurae: an hoc potius signū est ipsam sua spōte domū nō exiturā nec suos relicturā fuisse: nisi cogereat quēadmodū ui coacta ingressa est. **C**Omine cū bono: cū bono aurgario: Omē aut ut Donatus ait: est q̄cūd ore dī. **C**Limen: limina sunt lapides quibus per trāuersum positis ianua sustinet: qui uero utrūq; latus munivint paraestades a Vīctruio noianē: a nobis anta. **C**Aspice. ostēdit Iuliā maritū inter aquiles discubētē: moris nāq; erat: ut per id tēpus quo noua nupta ad domū uiri sui pducebat: uir iſe cū æqualibus cœnaret. **C**Accubās: discubēs. **C**Tyrio in thoro: i lecto purpureo. Veteres. n. frat̄ tri bus thoris epulabāt. Virgi. Cū uenit auleis iā se Virgi regina supbis Aurea cōposuit spōda mediāq; locauit: & Iuue. Optima s. luas interea pelagiq; uo Iuue. rabit R ex hog uacuiscit thoris tātū ipse iacebit: & infra. Ergo duos post s. libuit mēses neglectū adhibere clientē Tertia ne uacuo cessaret culitra leto. Martialis quoq; nō uno in loco hoc ap̄tissime Martia. demōstrat. Quod aut lectus & thorū idē sint nemo est qui ignoret. **C**Totus imineat tibi: in tuos amplexus pendeat. **C**Illi nō minus ac tibi: Malli. Inqt uir tuus nō minus q̄ tu sed occultius amoris igne absutus. **C**Penite: penit⁹ aduerbiū: quo usū sūt ueteres. **C**Mitte brachiolū teres p̄textata p̄cellulae: monet Catullus paralymphū p̄texta indu tum: ut nouā nuptā ad uiri lectū pducturus ei brachiū iniciat. **C**Iam cubile adeat uiri: hoc dicit poeta posteaq; uidet eundē paralymphū impata fecisse. **C**Vnis senibus bona: petit a pronubis ut Iuliam in lecto collocent. Ordo est: bona fœniā breue cognitā unis senibus. uetulā. n. a solis senibus neq; in lögū cognoscunt. **C**Iā licet uenias marite: cū pronubae prout iustā erat Iuliā in lecto collocauerint. Mallius accersit: ut cū spōfa sua cubet. **C**Velū parthenice: hærba est p̄thenice quæ fert flores albī colori. **C**Luteumue papauer. Tria sūt ut Plinius indicat genera papaueris albū nigrū & Plinius: tertū qd græci rhiam uocat: eius flos lutei coloris est. **C**Nō diu remoratus es: appetet Malliū nihil cū statū esse: sed uocatū illico aduenisse. **C**Inuenientendo iuuerit. **C**Quoniam palā qd cupis capis: quia nobis insipientibus lectum in quo uxor tua cubat: inscendere non uerteris. **C**At marita tuum tñ: suadet iulie: q̄ licet Mallius prodat amore quo uxori prosequitur: ipsa tamen suum celet: licet amor sit honestus: quia eum amat cui nupsit. **C**Celites: abscondas. **C**Pulchra res. pulchritudinē: si mulier celet amorem: quāuis ille ut diximus sit honestus.

Transfer omne cō bono
Limen aureolos pedes:
Rasilem⁹ subi forem:
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ
Aspice unus ut accubans
Vī tuus tyrio in toro
Totus imineat tibi
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ
Illi non minus ac tibi
Pectore uritur intimo
Flāma sed penite magis.
Io hymen hymenæ io.
Io hymen hymenæ
Mitte brachiolū teres
Pretextate puellulæ
Iam cubile adeant uiri:
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ
Vnis senibus bona
Cognitæ breue fœminæ
Collocate puellulam.
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ
Iam licet uenias marite:
Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitens
Alba parthenice: uelut
Lutheum ue papauer
Non diu remoratus es:
Iā uenias bona te uenus
Iuuerit: quoniam palam
Q̄ d̄cupis capis & bonū
Nō abscondis amorem.
At marita tuum tamen
Celites nihilominus
Pulchra res neq; te uen⁹
Negligit: sed abites.
Perge: ne remorare

Cille pulueris erythrei: negat possibile esse numero colligere Mallii & Iuliæ lusus: cum dicat facilius esse
subducere maris rubri harenas uel sidera. Tale est illud virgilii in. ii. Georg. ubi de uitibus sermo habet.
Sed neque quā in ultæ species: nec nomina quæ sint.

Est numerus: neque enim numero comprehendere refert.
Quem qui scire uelit libyci uelit Aequoris idem

Dicere: quod multæ zephyro turbentur harenæ.

Culle pulueris erythrei: maris rubri harenas. Mare. n.
quod nos rubrum uocamus. Græci erythreū ap-

Ppellant: de quo ita scribit Plinius li. vi. irruptum de
inde & in hac parte geminū mare in terras: rubrū
dixere nostri: græci erythrei. a rege erithra: aut ut
alii solis repercussum tamē reddi colorē existimā-

tes. alii harena terraq; alii tali aquæ ipsius natura:
& Strabo li. xvi. Cosmographiaæ cætera uero par-

tim refert quemadmodum Eratosthenes partim
& ab aliis historicis sumpta dicit enim quosdam pū-
tare mare rubrum esse a colore per refractionē ex-

presso uel a sole cum supra uerticē est: uel a mon-
tibus ex adiustione rubentibus. Nam utroq; modo
uerisimile est. Ctesiam uero gnidiū historiæ man-

dasē fontem quandam esse. qui aquam rubicun-
dam ac minio plenam in mare emitit. **C**Siderū

q; micantium: stellarum fulgentium: Micare enī
proprie est subinde & per interuallū ut micae faci-
unt fulgere. Virg. micat ignibus æther. & alibi ar-

dentes clipeos atq; æra micantia cerno. **C**Subdu-

catur: numero colligat. **C**Vestri ludere: uestrigi lu-
suū figura locutiō. Sic etiā Persius. Tū cū ad ca-

niciē & nō in istud uiuere triste. & paulo infra. Sci-
re tuū nihil est nisi te scire hoc sciat alter. **C**Breui-

intra paucos menses. **C**Liberos date: filios pereate.
Nō decet: nō cōuenit. **C**Tā uetus nomen:
subaudi torquatoꝝ q̄bus postea dicet. **C**Indi-

dem: ex torquis aduerbiū pro noīe. **C**Torquatus
uolo parvulus: optat ut iulia puer pariat: qui e nia-

ris gremio teneras manus tendēs ad patrē dulciter
rideat. Torquatoꝝ aut̄ familia int̄ Romanas cla-

rissimia extitit: ex qua. T. Malli⁹ cū in singulari cer-

tamine gallū obrūrū casset: eiꝝ aureū torquē de-

traxisset sibi & posteris torquā inuenit cognomē
auctores sunt Luius Pli. & Gelli⁹. **C**Sed hiante-

labello. emēdo. sed mihi aī labello. **C**Sit suo simi-

lis pī mallio. optat secundo loco ut puer si quis tñ-

nasceat tale labig hēcat. qle hēt Mallius. **C**Et facile
nosciteſ. pp lab. f. **C**Ab oīb⁹ inscīs. qui ignorā-

būt eū cē Mallii fūlū. **C**Et pudicitia nūfis ūlā in

dicer ore. sit ore pbo & pudico q̄li est Iulia. **C**Ta-

lis illi⁹ a bona. hic quoq; optat Catull⁹. ut idē puer

sic laudet int̄ æqles ob Iuliæ pudicitia. ut laudatus

est telemachus ulissis & penelopes fili⁹ ob mīris ca-

stitatē q; a græcis parif & latinis abūde celebrata ē.
CHostia claudite uirgines. ipat uirg inib⁹. q; Iuli-

am ad Malliū deduxerūt. ut abiturae cubiculi fores claudat. **C**Satis lusimus. satis cecinimus. **C**Benē

concordit. **C**Affiduo munere: affiduis cōplexib⁹ cōiugū. n. officiū est ut filios p̄creaturi crebro coēat.

ESPER ADEST IV VENES cōsurgite. Carmen est Heroicum. cuius inuentor Apollo

fuisse perhibet. Pli. lib. vii. hist. nat. Versū heroicū pythio oraculo debem⁹. Dū Iulia ad malliū

domū deducit. Iuuenes utriusq; sex⁹ q; apd̄ sp̄m malliū cænarūt: cū sciat paulo post sp̄sā affū

turā: cōsurgūt: ut certam̄ canant. Quox puelæ uirginitatē cōmēdātes cōiugū uituperāt. A doleſcē-

tes uero iſpecta ei⁹ tū dulcedine tū utilitate maxie laudat. **C**Vesper adest. uesp̄ iā appetet. **C**Iuuenes

cōsurgite: un⁹ iuuenū cæteros hortat, ut cū uesp̄ adsit & noua nupta iā sit affutura cōsurgāt. Int̄ stellas

errāres uenus est: q; phosphorus græci latine lucifer dicit cū anteit sole: cū uero sub. equit uesp̄

Ille pulueris erythrei

Syderumq; micantium:

Subducatur numerum prius.

Qui uestri numerare uult

Multa milia ludere.

Ludite ut lubet: & breui-

Liberos date non deceat.

Tam uetus sine libertis

Nomen esse sed indidem

Seinper ingenerari.

Torquatus uolo parvulus

Matris e gremio suæ

Porrigena teneras manus

Dulce rideat ad patrem:

Sed mihi ante labello

Sit suo similis patri

Manlio & facile insciis

Nolcitur ab omnibus;

Et pudicitiam suæ

Matris indicore.

Talis illius a bona

Matre laus genus approbet

Qualis unica ab opima

Matre telemacho manet

Fama penelopeo.

Claudite hostia uirgines

Lusimus satis at boni

Coniuges bene uiuite: &

Munere affiduo ualentem

Exercete iuuentam.

Hexametrū carmen nuptiale edylion

Nū. u Esper adest: iuuenes consur-

git e uesp̄ olympos.

rus & Hesperus & a quibusdam uesperugo, Plautus in amphititione: nec uesperugo nec uergiliae occidunt. Exspectata: q̄ mallius cū sponsa sua cubiturus diu expectauit. Nā ut Plutarch⁹ assertit certis de causis cauebat: ne sponsus ante noctis aduentū cū sponsa cubaret. Pingues: propter carnes. Virgo: Iulia. Nam dicit hymeneus: iam cantabis epitalamō. Cernitis inupta: hic itē una puellag: et teras hortat: ut iuuenibus cōsurgentib⁹ ipsæ quoq; cōsurgant. Nimis: certe. Noctifer ibres: emēdo ignes appellat aut noctifer ipsum uesperg: noctē ferat. Perniciter: uelociter. Nō temere: nō stulte: non sine causa: sine ratiōe. Exiluere: una surgētes steterūt. Hymen o hymenæ: hic uer⁹ sus est intercalaris qui s̄a pius interponit: de eo: at iam diximus. Alpicite: & hic quoq; unus iuuen⁹ num cæteros alloquit. Innuptæ virgines: qua nondū nupserunt. Secū ut meditata requirant ut nobiscū cantu certaturæ inter se querant: quæ singula excoigitarūt. Nō facilis nobis æquales palma parata est. Aequales casus est uocandi. Sus aut̄ nō facile erit nobis uincere. Habet memorabile quod sit: habent quod sit dignum memora⁹. Nos alio mentes: nos aliud mente: alid auribus agimus: & ideo uincemur. Comitite: cōfingite: sic ut unā tñ rem agamus hoc est quomodo pueras uincere possumus. Incipient: pueræ.

Expectata diu uix tandem lumina tollit. Surgere iā tēpus: iā pingues linqre mēlas: lā ueniet uirgo iam dicetur hymeneus. Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Cernitis innuptæ iuuenes: cōlurgite cōtra Nimirū eos ostendit noctifer ignes. Sic certe: uiden ut perniciter exiluere. Non temere exiluere: cauet quo uiser patet. Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Aspice inuptæ secū ut meditata regrur. Nō facilis nobis: æq;les palma parata ē: Nō frusta meditāt: hēnt mēorabile qd sit. Nos alio mentes: alio diuinus aures. Iure igit uincemur: amat uictoria curam. Quare nūc aīos saltē cōmittite uestros: Dicere iā incipiēt: iā respōdere decebit: Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Hespere q; cælo lucet crudelior ignis. Qui natā possis cōplexu auellere matris. Cōplexu matris retinente auellere natam. Et iuueni ardēti castā donare pueram. Quid faciunt hostes capta crudelius urbe. Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Hespere qui cælo lucet iucundior ignis. Qui natā possis cōplexu auellere matris. Qui despensa tua firmes connubia flama. Qd pepigere uiri pepigerūt ante parētes. Nec iuinxere prius: q; se tuus extulit ardor. Quid datur a diuis felici optatius hora. Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Hespere a nobis æquales abstulit unam. Nāq; tuo aduentu uigilat custodia semp. Nocte latēt fures quos idem s̄a pe reuertēt. Vespere mutato cōprehēdis noīe eosdem. Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. At lubet inuptis fīto te carpere questū: Quid tū sic carpūt tacita qd mēte regrūt: Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Ut flos in septis secretus nascitur hortis. Ignotus pecori: nulli contusus aratros.

Repondere decebit. s. nos iuuenes. Hespere: pueræ priores canere incipiūt. Negat aut̄ i coelo illā esse stellā hespero crudeliorē: quoniam eo apparere incipiente uiris pueras e gremio matrū rapere fas est. Cōplexu auellere: diximus moris fuisse ut noua nupta e gremio matris rapī simula retur. Quid faciunt hostes: qui ubi urbē aliquā expugnauerūt illico discurrūt ad uirgines rapierāt uittandasq;. Hespere qui coelo lucet iucundior ignis. Iuuenes pueris respōdentes eundē hesperum maxime laudant, dicentes in coelo nullā esse stellam iucundiorem: quia ubi apparere coepit sponso sponsam rapere licet. Pepigere: prior huius uerbi positio ut in primo institutionū docet Quintilianus est pago: quæ tamen iam tum exoleuerat. Nec iuinxere prius: nec ante coiere. Quam se tuus extulit ardor: q; te terris ostende re coepisti. Hespere a nobis: conqueruntur pueræ q; uesper unam e cœtu sibi rapuerit. Nāq; tuo aduentu: hesperum infectantes hoc quoq; i cōmodum ex eo nafci dicunt: q; ubi fulgere coepit ad coercēda maleficia nocturni urbium: custodes qui propriæ circuitores uocant: uigilare cogunt. fu res vero erumpunt: ut in angulis latentes uiatoribus insident. Quos idem s̄a reuertens: ostēdunt pueræ: ut fideris increcat reprehensione: ipsos fures noctu a uespera ad manu hominibus infidili: ut idem uesper matutino tempore: sed mutato noīe quia tunc lucifer dicit: reuertens eosde s̄a cōprehendat. At lubet. Iuuenes loquunt. In uuptis: pueris quæ nondū nupserunt. Fīto q; stu: simulata querela. quia uerbis carpūt: quod mēte exoptant. Ut flos in septis: pulcherrima similitudo qua indicat pueras esse instar floris: qui in ortis nulla læsus iniuria dōec uiget: a plurimis op̄at: idē ubi humano ungue sceptus languit: ab oībus repudiāt. Septis: spinis. s. uel materia: uel aliqua alia re munitis. Pli. scribit lib. xx. s̄a uā latro Plinius. cōficationē coegisse hoīes ut hortog aspect⁹ p̄sigeret.

d 11

Cuem mulcent: tribus tantum uerbis indicat quid auro & pluviæ floribus conferant. **I**dem: flos. **C**Defloruit: elanguit deflorere aut ppris est florē amittere. Plini. de faba loquens sic ait aquas in flore maxime cōcupisit: cū uero defloruit: exiguas desiderat. **C**Dum intacta manet: quo ad puella est integra. **C**Dum cara suis: eo usq; a suis diligif sed ne quis miret: huius tam diuersæ expostiois. auctor est Quintilianus. **C**Amisit poluto corpore florē: posteaq; eadē per cōcubitu uirginitatē q; florī cōparat amittit: nullis quod sequit cara est. **C**Vt uidua in nullo: altera similitudo nō minus pulchra q; pri or qua ostendit puellam donec manet intacta esse uti persimilem: q; nulli arbori inhārēs sed humi strata nullū fert fructū hominī utilem & ideo eā nulli colunt agricolæ: sed si eadem ulmo iuncta fuerit: ipsa iam fertilis ab agricolis & iuencis colti icipit. **C**Vt uidua: eā uitis dicit: eisē uidua q; in proximo nullā habet arbore: cū intacta. **C**Mite maturescit. uitis. n. qua negligit fert uiam sed qua non maturescit. **C**Sed tenera prono: sensus est sed humili strata habet radices. **C**Marito: quia uites ultimis iunctæ illis nupissimæ uidentur. **C**Cū par cōnubiu maturo tpe adepta est: cum tpe nupissimæ deputato locata est. **C**Cara uiro magis: quia iuuenis nupis. **C**Minus est iuuisa parenti: pater eam minus odit quia si fidem quod persæpe euenerit solet: fefellerit ea potius mariti in cuius domo admissum est flagitiū q; patris est ignominia. **C**Et tu ne pugna: Iuuenes Iuliam cohortant ne cū Mallio uiro suo re negando pugnare uelit: quia non est æquum pugnare cum illo: cui ambo parentes filiam suam in matrimoniu dederūt. **C**Virginitas nō tota tua ē ratio cur cū uiro pugnare non debeat: quia cū ipa virginitas in triis partes diuidat: sic ut una pars detur patri altera matri: tertia uero filia: nō ē fas. ut filia unā tantū partē hēns cū parentibus qui duas partes hēns: pugnare uelit. Iuuenes at id allude re uident q; in suffragiis & aliis in rebus maior numerus uincit minorem licet ille sit melior.

VPER ALTA VECTVS ATYS.
Versus hic cōstat ex duobus galliab. sūt
.n. int̄ metroq; genera duo quoq; utruncq;

Galliabon uocat. unū genus pedes hēt pyrrichiu & tres trocheos alterq; pyrrhichiu trochetū & duos pyrrhichios: prius tñ genus in primo & secundo loco nō nunq; recipit spondēt. Atys fuit puer: quē forma egregiū Cybele deoq; mī casto sibi amore deuinxerat iusteratq; ut castus uiueret. Sed ipse uel pcepti oblitus uel libidine ut fit, expugnatus cū lagaride nympha cōcubuit: unde mox in furore cōuersus cultro lapideo pudēda sibi amputauit. Verg. Catullus historiam hāc aliter texens scribit. Atym p mare i phrygiā delatū uirilia sibi amputasse deinde in idā in qua dea colebat: aliis comitib; se receperisse ubi cū p somnū furore: quo pridie corruptus se castrauerat liberatus esset: ad mare descēdisse: ut de redditu in patriā cogitaret. qua re cognita cybelem cū puer apud se in perpetuū manere uellet: alterq; e leonibus misisse: qui facto impetu illum in nem⁹ repulit. **A**lta psunda. **C**Phrygiū ut nennius intelligit Idam de qua Strabo ita disserit. Ida cum multipes sit in scolopédra modum his ultimis terminat̄ promotorio quod circa zeliā est: & eo quod lectū appellat̄ quoq; alterq; finit in mediterraneū paulo supra Cizicenū agr. Nā nunc zelia ciziceniorū est. lectū uero i Aegeū pelagus descēdit in præter nauigatioē situm q; in lesbū finit: ut uenimus in plenā uenatu & fontib; idam: Lectū ubi primi egressi maria alta relinquit. **C**Citato pede curlu festinato. **C**Aditq; opaca siluis redimita loca dea accessit ad loca Cybeles frōdibus arbore obscura. **C**Stimulatus ut furēti rabia. Atys tā rabido furore peitus. **C**Deuoluit amputādo deiecit. **C**Pōdera pudēda. **C**Acuto silice acuto lapidetallu

Strabo

Q uē muleēt auræ: firmat sol educat iher. Multi illū pueri multæ optauere puellæ. Idē cū tenui carptus defloruit ungui. Nulli illū pueri nullæ optauere puellæ: Sicut uirgo dum intacta manet: dū cara suis. Cū castū amisit polluto corpore florē (sed Nec pueris iucūda māet: nec cara puellis: Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. Vt uidua ī nudo uitis q; nascitur aruo: Nunq; se extollit: nunq; mitem educat unā. Sed teneg; pno deflectens pōdere corp̄. Iāiam contingit summum radice flagellū: Hāc nulli agricolæ: nulli coluere iuueni. At si forte eadem est ulmo cōiūcta marito. Multi illā agricolæ: multi accoluerē iuueci. Sic uirgo dū intacta māet dū iuulta senescit. Q uō par cōnubiu maturo tpe adepta est. Cara uiro magis: & minus ē iuisa parenti. Et tu nec pugua cum talī couiuge uirgo. Nō æquū ē pugnare: pater cui trādīt ipse. Ipse pater cū matre qbus parere necesse est. Virginitas nō tota tua ē: ex patre parentū. Tertia ps matri data: ps data tertia patri: Tertia sola tua est nolí pugnare duobus. Qui genero sua iura simul cū dote dederit. Hymē o hymenæ hymē ades o hymenæ. De Berecynthia & Ati.

s. 10. Vpalta uectus atys celeri rate maria Phrygiū ut nem⁹ citato cupidie ped tetigit. Aditq; opaca siluis redimita loca dea: Stimulatus ut fureti rabie uagus animi. Deuoluit ille acuto sibi pondera silice.

dit ad restam sāmīa qua mātrī desī sacerdotes qui galli uocabant cītra pernīcē vīrilla sibi amputabant. Martialis. A bscīlla est quare sāmīa tībi mentula testa. Si tībi tam carus betice cūnus erat. ¶ Vt relictā sensit sibi membra sine uīro; postq̄ intellexit se membrū vīrile perdīsse. ¶ Terra sola: terra ipsi superfīcē. ¶ Sanguine maculans: crūore inficiēs. ¶ Citata quasi fōmina: quia fam vīrilitatē amīserat. ¶ Tympanū tubā cybeles: q̄ tympana in sacris cybclēs pulsarent: nēmo est uel mediocriter doctus q̄ nesciat. Ouidius lib. iiiii. Fasto: ubi decantat megalesia: sic inquit. Cimbala pro galeis pro scutis tympana pulsant. Tibia dat phrygios ut dedit an modos. Augustinus aut̄ tradit̄ idco magnā matrē q̄ & tellus & Cybele & ops & mater deū uocabatur habuisse tympanū: ut significaret eam esse orbem terrae & ob id in sacris galli cybelei tympana pulsare erat soliti. ¶ Tuu mater initia tua Cybele sacra. ¶ Terga tauri: est tympāi ipsius pīphrasis. dixit aut̄ terga pro tergora. ¶ Canere hoc: quod se quitur. ¶ Suis comitibus: qui pīum comitabant. ¶ Agite hortaf comites: ut secū nemus adeantur: quo Cybele habitans a sacerdotib⁹ colit. ¶ Galiae: dixit galli nō galli: q̄ cū vīrilla sibi amputasset erat potius fōcia q̄ vīrili. ¶ Dindimena dñae: Cybeles q̄ a Dindimo mōte phrygiae in quo sacra sibi per corybates instituerat: dindimena est appellata. ¶ Vaga pecora: quae cybelae adicta & instar pīcudū per nemora uagamini. ¶ Alienāq̄ petētes horū quatuor carminū sensus est & ordo: quae galiae misi comites executae sectā meam amputādi. s. uobis vīrilia petētes uelut exules loca alienā nō duce celeri tulistis rapidū salūm & truculentā pelagi: & corp⁹ uobis euirastis nīmio ueneris odio. ¶ Alie na loca. Idā cybelae sacrā. ¶ Mi pro mihi. ¶ Corpus euirastis.. pudenda amputates corp⁹ vīrilitate spoliastis. ¶ Hilarate animū. letamini. ¶ Aeris aeris ipsius sonitu. ¶ Excitatis erroribus. electis e mente elusionib⁹. q̄ uos errare faciunt. ¶ Segmini. hortaf iteḡ comites suos Atys ut se ad idam se quant. ¶ Cimbali. pro cimbalog. ¶ Reboant. remugint. ¶ Tibicē ubi canit phryx. Tibias in sacris cybelis inflati solitas ante indicauimus illo Ouidii uersu. Tibia dat phrygios ut dedit an modos. ¶ Curuo calamo. Talis erat ipsa tibia. quam prīscī phrygia appellauerunt hāc aut̄ midam inuenisse indicat Plī. lib. vii. hist. nat. ¶ Vbi capita menades ut faciunt hederigeræ. ubi sacerdotes hederā redimita quasi furentes caput q̄tiunt. dixit aut̄ menades q̄a ut Strabo testat̄. sacra cybeles & liberi patris cui sacerdotes menades etiā uocabant̄. erant cōia. ¶ Vbi sacra sancta. ubi de more ululantes rem diuinā faciunt. ¶ Illa diuina cohors uaga. appellat uagā diuina cohortē ipsos cybeletos q̄dīcurrētes uagabant̄. ¶ Quo: ad quē locū. ¶ Cītatis tripudis. festinatis saltatiōibus. ¶ Nota. emēdo noua. nā paulo ante vīrilla sibi amputauerat. ¶ Ululat: more. s. lupor. Taliter. n. sacra sua galili celebrabat. ¶ Chorus q̄ atym sc̄qbāt. ¶ Furibūda: nō furibūd̄: q̄a āpli nō erat uīr. ¶ Veluti iuuēca: similitudo. ¶ Prope pedē: emēdo pīpo pe

de. ¶ Sōnū capiū: dormiūt. ¶ Sine cerere: sine cibo. ergo fetuni. ¶ Labetes. emēdo labantes: labare n. est repente tuere. Verg. Labat ariete crebro lāqua. & infra genua labant. ¶ Horis aureis. quas una cum sole foribus celi prāsidere poetæ fabulantur. Ouidius. A dextra leuaq̄ dies & mensis & annus. Ouidius seculaq̄ & positis spaciis & qualib⁹ horar. designat autem Catullus lucis aduentum. ¶ Sol qui ut Cl. in librī de natura deorum ait. dictus est q̄ per diem obscuratis sideribus solus. apparet.

Vergi.

¶ Repulit p noctis umbras: solis. n. aduertu umbras repelliri non est dubium. ¶ Vegetis: uuidis tieget
tū ut Nonius ait ad corpus uigens ad aūum referimus. uegetare aut est uegetū uel uigens facere Apus
leus scribit lumen lumine cuncta aialia uegetari. ¶ Sonipedibus: magnis equis a sonitu pedū: qua uo-
ce utuntur & alii poetae Virg. Stat sonipes & frena ferox spumāta mandit. ¶ Ibi somnus excitū atym.
Tunc somno abeunte experect⁹ est atys. ¶ Eum. s. somnū. ¶ Recepit dea pasitheo sinu: emēdo pasi-
thea fuit. n. pasithea una nymphar⁹ quā iuno apud Homer⁹ lib. xy. Ilādos somno promittit uxore: si is
ioui troianis contra græcos auxilianti oculos in-
uaserit. Verbius Homer⁹ sunt. i. līa dōo.

¶ Αλλιδεγώς οὐ καί τοι χαρίτων μάχην οὐ
διλοτεραν: Δωσόν ὁ πονέμενος καὶ συντε-
κτηθεῖς ακοίτιν: πονεθεντὸς τοιεν
πεσει καταπαντα. Dea ergo pasithea recepit
somnum maritū suū trepidantē. Atys sua facta re-
coluit. recogitauit quantū mali sibi p furor fecis-
set. ¶ Sine q̄s sine q̄bus ī. n. virilitatē amiserat.
¶ Aio æstuante usus excadescēs. ¶ Reditū ad ua-
da retulit ad mare: unde uenerat: reuertus est.
Tolo. n. in pterito tetuli faciebat. ¶ Patria o mea
creatrix quæ me creasti. ¶ Patria o mea genitrix
quæ me genuisti. ¶ Quam. s. patriam ego reliqui
¶ Dños ut herifugæ familiæ: ut serui fugitiui he-
ros relinquerem cōsueuerit. ¶ Ad idæ tetuli néora
pedē ad idæ me cōtuli. ¶ Ut feras gelida stabula
forē: i. ida phrygiae feras eē idicat Strabo hoc Ho-
meri uerbu: uenimus in plenā uenā & fontibus
idā. ¶ Latibula pprie locut⁹ ē. Nā ut latebrae sunt
hoijum ita latibula sūt feras: licet aliquā confundā-
tur. ¶ Pupilla q̄ nihil aliud ē ut in. i. de aialib⁹ do-
cet Aristo. q̄ humor oculi. quo cernimus. ¶ Ra-
bie feri carēs: sensus ē. Cupit ipsa pupilla uide te
dū aius meus p breue tps furor caret. ¶ Stadio
& gymnasio stadiū locus erat: ubi ad cursū & pale-
strā nudabant. Gymnasiū uero ubi iuuenes cor-
pus exercebāt. Atys aut̄ ea cōmemorat: q̄ ut puer
cariora hēdat. ¶ Quid. n. genus cuius nā gene-
ris figurata locutio: q̄ frequenter in noctibus atticis
utū Gellius. ¶ Ego gymnasii sui flos ait se tenu-
isse principatū iter adolescētes: q̄ oleo uncti i gym-
nasio luxabant. primi ut Plinius li. xiii. tradit græ-
ci oleū in gymnasiiū publicarūt. ¶ Frequentes mi-
hi ianuæ. hic Atys ostēdit se plurimos amatores
hūissē: q̄ domū sibi ut mos ē corōis ornaret. Prop-
tius. Et mihi nō defunt turpes pendere corollæ: &
Oui. Postibus & duræ supplex blādire puellæ. Et
capiti déptas in fore pone Rhosas. ¶ Linquendū
ubi eēt orto mihi sole cubiculū: dom⁹ inquā redi-
mita erat ubi orta luce mihi cēt excendū. ¶ Ego
ne deū misra de se logf in gīs scenimis pot⁹ q̄ uirtus ee an-
numerādū. ¶ Ego menas mēades erat bacchi sa-
cerdotes. Sed tā dixiū sacra bacchi. & cybeles cō-
mūia fuisse. ¶ Met̄ ps q̄a amissit pudibūda. ¶ E-
go uitā agā ego uitā. ¶ Siluicultrix q̄ siluas colit
¶ Nēoriuagus q̄ p nemora uaga. ¶ Rhoseis ut
hic labellis postq̄ atys q̄rela ad aures cybeles pue-
nit. ¶ Noua nūcia referēs ptulit nūciū i neutro
gīe cōtra laurēti ualensis opinonē. ¶ Ibi iuncta
luga resoluēs cybele leōib⁹ cybele ut multo aī di-
ctū ē: cū Hippomenē & atalantā i leones cōuertis-
set: eos suo currui s̄biugauit. ¶ Stimulās stimulo
crepās. ¶ Hostē pecoris leonē q̄ i pec⁹ s̄auire cō-
sueuit. ¶ Leuū āt q̄ ad leuā currus gradiebatur,

Proper.
Ouidi⁹

Reppulitq; noctis ūbras uegetis sōipedib⁹
Ibi sōnus excitū atym fugiens citus abiit
Trepidatēm eū recepit dea pasitheo sinu
Ita de quiete mollī rápida līne rabie:
Sūmū ipse pectore atys sua facta recoluīt:
Liquidaq; mente uīdit sine quis ubiq; foret
Aio æstuanter usus redditū ad uada retulit
Ibi maria uasta uīsēs lachrymātib⁹ ocelis.
Priā collocuta ē ita uoce miseriter māstula
Patria o mei creatrix; patria o mei gēitrix
Ego q̄ miser relinques dños ut herifugæ
Famili solēt: ad idæ tetuli nemora pedem:
V tapud niuē & feras gelida stabula forē
Et eaq; oia adirem furibunda latibula:
Vbi nā aut q̄bus ī locis tē posīta priā reor.
Cupit ipsa pupilla ad te sibi dīrigere aciem
Rabiæfera carēs dū breue tps animus est
ego ne a inea rēota hēc ferar i néora domo
Patria: bonis amicis: genitoribus abero:
Abero foro & palæstra stadio & gīnasiū:
Miser ah miser q̄rendum ē ēt atq; ēt anime
Quid. n. genus figura ē: ego nūqd abierit:
Ego mulier ego adolescentes: ego ephebæ: ego
Ego gīnasiū sui flos: ego erā dec⁹ olei: puer
Mihi ianuæ frequentes: mihi līnia tepidas
Mihi floridis corollis redimita domus erat
Linquendū ubi eēt orto mihi sole cubiculū:
Ego ne deū ministra cybeles famula ferar
Ego mānas: ego mei ps: ego uir sterilis ero
Ego uiridis algida idæ niue aīcta loca colā
Ego uitā agā sub altis phrygiae columib⁹
Vbi cerua siluicultrix: ubi ap nēoriuagus
Iamiā dolet q̄d egī: iamiāmq; poenitet.
Rhoseis ut hic labellis palā sonitus adiit
Gemias deoꝝ ad aures noua nūcia referēs
Ibi iuncta iuga resoluēs cybele leonibus
Leuūq; pecoris hostē stimulās ita loquit̄:
Agedū inq̄t eia age ferox face ut hūc furor
Fac ut hūc furoris iictu reditū i néora ferar
Mea libere nūmis qui fugere impia cupit

CA gedum: uerba cybeles leonem irritantis. **C**Cede terga cauda: leo ut scribit Plintus lib. viii. cum uult irasci ipse met propriæ caudæ icibus terga sibi flagellat. Lucanus libro primo pharsalia.
Sicut squelectibus aruis
Pestiferæ lybyes uiso leo cominus hoste:
Subsedit dubius: totani dum colligit iram.
Mox ubi se saeuæ stimulauit uerbere caudæ

Age: cede terga caudæ: tua uerbera patere:
Face cūcta mugienti fremitu loca retonet.
Rutila ferox torola ceruice īā quate iubæ:
Ait hæc minax cybele: religatq; iuga manu
Ferus se se ipse adhortat: rapidu icitat aiuum
Vadit: fremit: refrigit uirgulta pede uago:
At ubi ultima albicatis loca litoris adiit.
Tenerūq; uidit atyn ppe matmora pelagi
Facit ipetū ille demens fugit ī nemora fera:
Ibi semper omne uitæ spatiū famula fuit
Dea magna: dea cybele dā domia didymī:
Procul a mea tuus sit furor oīs hera domo.
Alios age incitatos: alios age rabidos.

Pelei & Thetidis Nuptiæ

Eliaco quondam prognatae uerti
pcepinus

Dicuntur liquidas neptuni nasse
per undas

Phasidios ad fluctus & fines oetheios
Quū lati uiuenes argiuæ robora pubis.
Auratam optantes colchis auertere pelle:
Ausl sunt uada salsa cito decurrere puppi
Cærula uertentes abiugnis & quora palmis
Diua qui bus retinēs ī sumis urbibus arcis
Ipsa leui fecit uolitatem flamine currum;
Pinea coiungēs iflexæ texta carnae
Itla rudem cursu prima ibuit amphitrite
Quæ sim fac trostro uetus pscidit aquor

olim & quodā st aduerbia cuiuslibet tuis pteriti pntis & futuri. **C**Pinus: arbor est cybele dicata ex cui⁹
materia olim naues aedificabant. Virg. dant alias aliae fæt⁹: dant utile lignū nauigis pinos. **C**Neptu
ni. Neptun⁹ saturni filius fuit iouis & plutois frat⁹ cui antiquitas maris tribuit ipetū. **C**Phasidios ad flu
etus ad phasidios aqs. est aut phasis fluui⁹ colchoz. **C**Et fines oetheios: ad cōfinia regni oethæ: cui⁹ ius
su uellus ipsum custodiebat. **C**Argiuæ robora pubis uires grecæ fuuētutis. **C**Auratam pelle uellus
a populo populus a corylo colurnus: & ab illice ilignus ita ab abiете fit abiugnus. **C**Diua qui⁹ palla
dem designat: quæ ideo dea arcu dicit: quia de capite iouis nata est. Virg. Pallas quas cōcidit arcis ipsa
colat. **C**Voltate flamine curru: nauē ueto uolatē. **C**Illa rudē cursu prima ibuit amphitrite: illas na
uēs prima mare sulcauit sed in fabulas: sed ueritas hēt Iasonē primū nauē longa nauigasse. **C**Amphy
trite: uero fuit uxor neptuni cui⁹ der'nuptias cū fugeret uirginitatē seruare cupiēs: nisi tad eā ingredē
neptun⁹ delphinū q uaria p loca qstā ad radices atlatis tādē iuenit: utq; neptuno iungere p sualit: hic
poetæ maris dea ee dixerūt: & p ipso mari usurpare cōsueverūt. Oui. in pmo Methamorpho. Nec bra
chia longo margine terra porrexerat Amphytrites. **C**Ostro: rostrū ī nauib⁹ appellat p illa expor
recta & prora & acuta ī modū rostri quiū: rostra nauibus ut lib. vii. indicat. Plintius addidit pscus.

Erexitq; iubam: & uasto graue murmur hiatus
Infremuit: tum torta leuis si lancea mauri
Hæreat: aut latum subeant uenabula pectus.
Per ferrum tantū securus uulneris exit.
CFac cuncta mugienti fremitu loca retonet: leo
nes grauiter fremere his uerbis indicat Martialis.
auditur quantum massila per aua murmur innu
mero quoties silua leone fuit. **C**Iubam iubæ sūt
crines a collo dependentes: Sed hic plinium audi
re non pīgeat ita scribentem. leoni pīcipia gene
rositas tunc cum colla armisq; uestiunt iubæ: id
enim ætate contingit leone concepit: quos uero
pardi generauit semper insigni hoc carent simili
modo foeminae. **C**Religat: soluit. **C**Fremit ru
git. **C**Albicatis: propter detritas harenastauit spu
mas aquarū quæ uentis agitatae albelcunt. **C**Pro
pe marmora pelagi: poetæ non nunq; ponunt mar
mor pro ipso mari propter undarum similitudinē
Virgilius & in lento luctantur marmore tonsæ.
CElle. Atys. **C**Demens: ob leonis ipetū. **C**Om
ne uitæ spaciū: per omne uitæ tempus. **C**Dea
magna. Catullus nouissime cybelē pīcatur ut ipsa
a se amoueat huiusmodi fuorem quo Atys perc
tus uirilia sibi amputauit.

ELIACO Q VONDAM Prognatae
vertice pīnus. Poeta noster pelei & theti
dis nuptias celebraturus ordītūr suū poe
ma ab expeditione argonautarū: pē tū inter canē
dum occasionem nactūs ī Thesē & Ariadnes de
clinat amores. Nouissime ad rem incohatau iam
reversus introducit parcas Epithalamiō canentes.
in quo egregia Achillis gesta cōmemoran. Iason
ut Diodorus in quinto testatur cum ad uellus au
reum rapienti mitteret necessaria ad id bellū sibi
parans pīmū iuxta pelion nauē nō ante uīsa ma
gnitudinis aedificauit: q Argo dicta est ut qdā tra
diderūt ab ei⁹ architecto. ut alii: ab eius uelocitatē
quā antiqui argō appellabāt. **C**Peliaco: a pelio sit
peliac⁹: est autē pelion mons thessalæ. **C**Quondā
reum rapienti mitteret necessaria ad id bellū sibi
parans pīmū iuxta pelion nauē nō ante uīsa ma
gnitudinis aedificauit: q Argo dicta est ut qdā tra
diderūt ab ei⁹ architecto. ut alii: ab eius uelocitatē
quā antiqui argō appellabāt. **C**Peliaco: a pelio sit
peliac⁹: est autē pelion mons thessalæ.

Ouidi⁹

Incanduit: valde canduit: in enim in compositione non semper minuit: sed interdum auget.
Emersere feri: sensus est. Nereides nauem tanq; monstrum admirantes emersere: ita q; si qui in eadē
erant nauī nymphas ipsas p plures dies uiderunt. **N**utricū tenuis extantes: usq; ad ubera se exer-
tes. posuit enim nutrices pro ipsis uberibus q; fetus nutriant. & nutricum est casus gēitui. Nam tenuis
præpositio qua proprie significat usq; ad & semper postponitur: tunc iungitur genitivo cuni res gemi-
na est uel pluratiuo tantum numero declinatur. Virgilius & crutum tenus a mento palearia pendent
& rursus. Et crurum tenuis hispida nanti Quintilia

Quint.

nus quoq; in. xii. Institutionū. Sed ille uir bonus:
qui hæc non uocibus tantum nota atq; nominib;
aurium tenuis in usum lingua percepit. **T**ū tū
thetidis. Tunc peleus thetidis amore captus est.

Humanos nō despexit hymeneos: hominis cō-
nubium non contempsit. **O**nīmis optato: poe-
ta celebratus suis ueribus nuptias pelei & The-
tidis eos reuerenter salutat. **O**ptato tempore:
quo scilicet dī inter homines uerfabatur: neq; dea-
mortaliū nuptias despiciebant. **H**eroes: sic an-
tiq; semideos appellatūt. **T**hetidis: emendo
thedis: ordo autem est peleu columē thessalīæ exi-
mie atice thedis felicibus hoc est felici thetidis ma-
trimonio te præcipue compellabo. **C**olumen:
suffentaculum. **C**um emendo cui. **D**iuū
gentor concessit amores: Iuppiter ardentissime the-
tidem amabat: ut cuperet ducere eam uxorē. Sed
prothei uaticinio deterritus eius cōnubium uitauit
cuni cognouisset ex ipsa nascitum: qui facta pa-
tris superaret: unde Ouidius.

Namq; senex thetidis protheus prædixerat uidae
Concipe mater eris iuuensis: qui fortibus armis
Acta patris uincet majorq; uocabitur illo
Ergo ite quicq; mundus ioue maius haberet
Quāuis haud tepidos sub pectori senserit ignes
Iuppiter æ quooreæ thetidis cōnubia uitat.

Neptunine: patronimicum est fæmininum sed
græcum. patronimica enim fæminina aut in as ex-
eunt ut pelias: aut in els ut Atreis: aut in eut Neri
ne adraſtine. **T**ene suā thetis. ex oceano & theti
ut poeta fabulanā nata est Doris: ex hac uero &
Nereo altera thetis quæ peleo nuplisse fertur.

Totum qui amplectitur orbem: oceanus ut fa-
bulas omisimus: mare est maximum quo terra
omnis ambit: quatuorq; ex eo maria recipit: unū
a septentrione quod caspium dicitur a meridie duo
persicū & Arabicū ab occasu quartum quod
nostrum & internum nuncupatur. **Q**uā si
mul optate finito tempore luce: cum dies nuptiis
destinati uenissent. **D**ominum conuentu. The-
sali unum in locum uenientes pelei regiam opple-
uerunt: ut nuptias eius celebrent. **S**cyrus: Insula est in ægeo ante sinum pagaseum una cycladū
in qua latuit Achilles ibi a matre inter filias lycomedis abditus. **T**empe. Nemus est hoc nomine in
Theſſalia quinq; milium longitudine & ferme sex latitudine ultra uisum hominis attollentibus se dex-
tra leuaq; leniter connexis iugis intus sua luce uiridante allabitur peneus amarus circa ripas grami-
ne: canorus autum concentu phthiotica autem dixit propter phthiat urbis uicinitatem. **A**c mænia
larissa: larissa urbs fuit theſſalia in mediterraneo aliquando Iolchos appellata. **P**harsalia coeunt
pharsalia ciuitas est in eadem regione. de qua Plinius. pharsalici campi cum ciuitate libera. **R**ura
colit nemo: per illos dies nemo humum exercuit. **M**ollescunt: molliā fiunt. **P**urgatur uinea raſtris
Vineæ de more non foduntur rusticis aliud curantibus. dixit autem humili ad differentiam arbusti:
ubi uites arborib; appositæ altius eleuant. **F**rondatoris: frōdator est q; arbores amputat: & e frōdib;
manipulos facit hiemis tempore animalibus in pastum offerendos: & qui manib; uitium folia auellit;

Totaq; remigio spumis incanduit unda:
Emersere feri cādēti gurgite uultus:
Aequoreæ mōstræ nereides admirantes
Illaq; atq; alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas
Nutricum tenuis extates e gurgite cano
Tū thetidis peleus incensus fertur amore:
Quō thetis hūanos nō despexit hymēaos
Quō thetidī pater ipse iugandū pelea sēlit
Onīmis optato lāclorum tempore nati:
Heroes lauet: deū genus: o bona mater:
Vos ego sāpe meo uos carmē cōpellabor
Teq; adeo eximia thetidis fœlicibus aucte.
Thessalīæ columē pelleu: cui iuppiter ipē
Ipse suos diuū genitor concessit amores
Tene thetis tenuit pulcherria neptunine:
Tene suā thetis concessit ducere neptem
Oceanus q; mari totū q; amplectit orbein:
Quā simul optata finito tpe luce
Aduenere domū conuentu tota freqntat
Theſſalia oppletur lātantī regia coetu:
Dona ferūt: p; se declarat gaudia uultu.
Deserit scyros: linquūt phthiotica tempe
Graiugenafq; doinos ac mœnia larissa
Pharsalia coeūt: & pharsala tecta freqntat
Rura colit nemo: molescūt colla iuuencis:
Nō humili curuis purgatur uinea raſtris:
Nō glebā pno cōuelliit uomere taurus.
Nō falx attenuat frōdatoris arboris ūbrā.

quo ardor solis tuam maturiorem reddat. **C**Rubigo infertur aratis: aratra per agriculturam intermissionem rubigine occupantur: est autem rubigo quasi ferri scabies: quæ id paulatim absumit. **I**psius at sedes ostendit Catullus qualis fuerit regia pelei quantisq; opibus instructa: quo tpe theticē duxit uxorem. **C**Auro atq; argento: quæ duo ædibus principū exornādis in primis achibet. **C**Gaudet gaudere uide. **C**Gaza: pericus sermo est diuitias significas. **C**Puluinar uero diua: in media regia stractus erat lectus genialis qui ex ebore fabricatus uelut purpurea tegebat. Sunt aut geniales lecti: q; nuptiis sternunt in honorē genii: unde appellantur. **C**Indo quod dente politū: pro indo dente ebur intelligit: est. n. in India elephantū multitudine: quoq; dentes ebur uocant: quia ipsum aīal Barrū quoq; dicit. Hora. Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris. **C**Cochillis purpurae sunt cōchæ in mari quæ alio noīe pelagiæ uocant: uituit anis ut plurimū septenis latet ut murices circa canis orum tricenis diebus: cōgregat uerno tpe mutuoq; attritu lentoē cuiusdā caræ saluat hīmili modo & murices: sed purpurae florē illūm tingendis expetū uestibus in mediis hīt faucibus liquoris hic est minimi in cādida uena quo multis in locis uestes tingebant: color aut purpurae nobilioris concreto sanguinī simillimus erat suspectu refulgens: quæ uero bis tincta esset uelut magnifico impendio diapha appellat. **C**Hæc uestis prisca in ea ueste q; lectus genialis tegebat pictum erat qualiter theseus abducta Ariadnā in Naxo insula deseruit: ut q; Bacchus puella amore incēlus eam mox uxori duxisset. **C**Heroū uirtutes: Ironia. **C**Nāq; fluentis oīo: hinc incipit pulcherrima digressio: in qua nobilis poeta non solum pieturam illā decantat uerūtā introduct ipsam Ariadnā de thesei persi dia plurimis verbis cōquerentē. **C**Diæ: Naxos insula est ut tradit Plinius in aīeo una ex cycladib; a delo. xviii. r. mil. cū oppido: quā Strogila: de in Diam mox dionysida a uinear; fertilitate alii Siciliā minore aut Callipolim uocarunt. **C**Celeri cū clas se p̄scari appellari classem unā etiā nauē. Virgilii. Et lyciæ doctore clavis orant. **C**Tueſ: p̄ intuet simplex verbū per cōposito. **C**Nedū etiā: exper gefacta in q; somno Ariadna cū se in vicina Insula uideret desertam: nō creditur ie eā esse: quæ fuerat in patria apud parētes & i nati apud theseum. **C**Minois: Ariadna minois filia. Tectamus ut tradit Diodorus: dori filii heleni exdeucaleione orti cū colliis & pelasgis in cretam nauigans insulæ iperavite: sumpta autem Creta in uxorem filiū noīe astrium procreauit quo in creta regnante iuppiter ut aiunt europā ex phænicea rapta supra taurū detulit in cretam ex ea tres genuit liberos minoā Rhadamanthum & sardonem. A sterius deinceps prole carens cum uxorem duxisset europam iouis adoptatis filiis eos regni reliquit successores. Minos suscepito regno cum Horē lictii filiam uxoreni capisset: genuit ex ea lycastum hic quoq; cum regnaret in creta Ida coribantis filia uxore ducta secundum minoē genuit quem nōnulli iouis filium fuisse tradunt: hic primus græcorum parata classe maris imperio potitus est. Cum uero pasiphæa solis cratæcū filiam in matrimonio capisset: ex ea suscepit deuocalionem cratæum. Androgeum & Ariadnam pluresq; naturales filios. **C**Mitram: mitra & pilea sunt capitis tegumenta: illæ seminarii hæc virorum. **C**Strophio: strophium ut Marcellus ait est breuis fascia: quæ uirginalem errorem cohibet papillarum Turnus in philopatru. me miseram quid agam inter vias epistola excidit mihi inter tunicam & strophium collocata. Tullius in clodium. Strophium accurate præcīngere. Plautus in aulularia pro illis crocōtis strophiis sumptu uxorio. **C**Omnia: mitram scilicet strophium & pectoris uelamen. **C**Fluctus maris: aquæ marinae uento impulsæ. **C**Allidebant leuiter seriebat. **C**Sed neq; tuum mitra: Ariadna ea despiciens quæ sibi delapsa ante pedes habebat: de solo Theico cogitabat.

Horatii

Virgilii.

Diodorus

rus

Marcel

lus

Fluctus

maris

despiciens

ea

CExternauit: pro consernauit hoc est dementem fecit auctor est Marcellus. **E**ricina: uenus ab erice monte siciliae in quo teplū habuit ab Aenea conditū. **I**lla tempestate ferox & tpm̄inos ex paſphae liberos plures habuit Androgeū: Ariadna: & phœdram. Sed Androgeus cū esset atleta fortissimus & in agonib⁹ cateros superaret apud Athenas ab atheniensib⁹ pariter & megarensib⁹ coiuratis occisus est. Quod mīnos dolens collectis nauib⁹ bellū cōmouit: & uictis atheniensib⁹ poenam hanc statuit ut singulis anni septē de filiis & totidē de filiabus suis edendos mīnotauto mitterent. Sed tertio anno

Ferox
& ferus

Plinius.
Pyteus

Flavius.
Hospes

Aegei filius Theseus mīllus est potēs tam virtute q̄ forma. Qui cū ab Ariadna regis filia amatissimus esset Dedali cōſilio filo iter rexit: & necato Mino-tauro cū rapta Ariadna uictor aufugit. **F**erox & tpm̄: ferox dicit qui pānimosus est ad certādū cū altero: & ad uim alteri faciendā: ferus uero qui ani mū ferint opītū: ut ursi lupi & leones. **L**itteribus pīre: fuit pyre Atheniensiū portus de quo Plinius ab isthmo quinquaginta duob⁹ mil. passuū Pyreus & phalera portus duog⁹ mil. passuū muro recedentib⁹ Athenis iuncti. **I**n iusti: in auger: intelligit autē mīnoen. **G**ortinia tecta: domos cretenses fuit. n. gortina urbs cretæ in capo sita olim qđē muro cincta posterius uero deēctis a fundamento muris manib⁹ uiduata permanisit: donec Ptolemaeus philopater muros ad octoginta tūna statua ducere cāpit auctor est Strabo. **N**am perhī bēt olim: digressio. **E**lectos iuuenes: dixim⁹ cōuenisse in ē mīnoen & Atheniēs: utili ppter occasum Androgeū quotāni mitterēt in cretā septē luuenes & totidē puellas quos mīnotaur⁹ deuoraret. **C**ecropiā: urbē athenarē a cecrope rege q̄ ut Strabo indicat multitudinē in ciuitates. xii. habitādigessit. q̄ nomia cecropia tetrapolis: Epatrīa decelea. Eleusis aphidna thoricus. braurō cytherus: sphetus cephalia: & phalerus. **Q**uis au-gusta malis: quo nefando tributo cū Athenae perturbarent. **F**unera: quia corpora iuuenū & puerū ad insulā ueherent: ipsi adhuc uituebat. **M**agnanīmū: ut qui tā acrit necem filii ultas ēt: quicq; primus deducta classe maris inuaserat iperiu. **V**irgo regia. Ariadna mīnois & pasiphæs filia. **C**ostus emendo castus sic enim decet esse lectus inuptarum. **Q**uale eurotæ: si mīlitudo qua ostenditur quanta fuerit Ariadnae pulchritudo eurotas fluuius est laconiae inter Cythium & acteos erumpens. **E**x illo: a Theseo. **C**oncepit corpore flāmam: non prius illum inquit inspicere destitit: q̄ eius amore accensa sit. **H**eu misere exagitans: apostrophat ad uenerē pariter & cupidinem. **C**urashomīnū qui gaudia mīscēs: hec duo iusnt in amore præcipua curæ & gaudia. **Q**uicq; emendo quacq; ut hoc ad uenerem referatur. **Q**uae apud colchos & in Cypro ubi nemus est idalium: colebat. **F**lauo: flauus ut apud gellium docet phauorinus color est ex uiridi & rufo & albo concretus. **H**ospite: hos-pes accipitur actiue & passiue. **F**ulgore expaluit aurū: interrogatus diogenes ut aferit Laertius: cur aurum palleret: respondit q̄ multos haberet insidatores. **M**onstrum: hoc uerbo significatur quicquid sit præter naturam: ut si homo cum capite canino aut equino: uel econtra canis uel equus cum capite humano. nascatur. **N**on ingrata tamen Ariadna inquit licet metu confusa fore: ipsa tamē propter theseum cuius amore capta tenebatur: uotum concepit.

Toto aīo tota pendebat perdīta mente. Ah miserā afflīdiū q̄ luctibus externauit Spinolas erycīna serens in pectore curas: Illa tempestate ferox: & tempore theseus Egressus curuīs e litorib⁹ pīrāi Attigīt iūiustī regis gortynia tecta. Nam phībent olim crudeli peste coactam Androgeonēs poenas exoluere cādis Electos iuuenes simul & decus innuptaq; Cecropiā solitam esse dapē dare mīotauro Q uis augusta malis quū mīenia uexarēt Ipse suūm theseus p charis cor pus athēis: Proīcere optauit: potius quā talia cretam: Funera cecropiæ: nec funera portarentur: Atq; ita: nauē leui nitens ac lenib⁹ auris Magnanīmū ad mīoa uēit: sedesq; supbas Hūc simul ac cupido cōspexit lumē uirgo Regia quā suauis expirās castus odores Lectulus i molli cōplexu matris alebat Quales eurotæ pgignūt flumīa myrtos Auraue distinctos educit uerna colores Nō prius ex illo flagrantia declinauit Lumina q̄ cuncto cōcepit corpore flāmā Funditus atq; imis exarsit tota medullis Heu miseræ exagitans i mīti corde furores Sācte puer curis homīnū q̄ gaudia mīscēs Quaeq; regis colchos: q̄q; idalīu frōdosū Qualib⁹ incensam iactasti mente puellā Fluctib⁹ in flauo ſaepē hospite sui pīrante Q uātō illa tulit languēti corde timores: Quātō ſaepē magis fulgoſ expallauit aurū Q uom ſauū cupiēs tra tēdere mōstrū Aut mortē oppetet thesē aut pīmia laudis Nō īgrata tamē frustra munūcula diuīs Promittens: tacito suspendit uota labello:

CNam uelut in sumo: Similitudo qua oñdit Thesetū ita strauisse minotaurū cornibus saeuientem: ut
turbo sternere solet quercū uel pinū in tauri montis uertice. **T**aurō: taurus mons est qui ab eo is ue-
niens litorib⁹ chelidonio pñotorio disternat imensus ipse & innumeras gentū arbiter ac nume-
rosis noībus & nouis quocunq; incedit insignis. **C**ornigerā: emendo conigerā: sunt autē proprie co-
ni nuces pinea. **C**udanti cortice: pinus arbor est cuius cortex exudat resina. **I**ndomitus turbo: uē
tōg uolubilitas turbo: uoca. **C**illa radicib⁹ extirpata: arbor ipsa radicit⁹ euulsa. **C**Nequicq; frustra cū
eius cornua thesum attigere nequirent. **I**nde: ex loco ubi minotaure occiderat. **S**ospes: salutis
Cerrabunda uestigia: pedes errantes. **F**ilo: qđ
ei dederat Ariadna. **L**abyrinthis: legitimus fuis
se quatuor labyrinthos: unū in Aegypto. Alterū
in lemnō tertū in creta & quartū in Italia: quorum
cretēsem Dedaltū fecisse sumpto ab Aegyptio exē
plari: sed centesimā tm illius portionē imitatiū Pli.
est auctor. **F**rustrare: falleret. **I**nobservabi-
lis error: appellat errore labyrinthi observabilem:
quem Virg. dicit inextricabiliem. **S**ed quid ego
cur iquit digressus ego ab incepti poematis mei in
tentione scribā ut Ariadne oībus suis thesetū præ-
posuerit. utq nauī ad die littus appulsa ab eodem
theseo postea per somnū sit illusa. Est autē occupa-
tio. Qua sit quotiēscunq; dicimus nos præterire:
aut nescire: aut nolle dicere id quod tm maxime di-
cimus. **G**enitoris: Minois. **C**onsanguineæ:
phedrae. **M**attris: pasiphae. **O**mniū his: pa-
tri sorori: & matrī. **D**eūictam lumina. Sinecdo-
che. **C**oniuix: Theseus qui Ariadne suū spo-
poderat coniubium si eius opere minotaurum
interfecisset. **P**erhibent: dicunt narrāt loquuntur
Clarisonos: clare sonantes. **P**raeruptos: in al-
tum eleuatos Virgi. Insequitur cumulo præputus **V**irgilii.
aquaē mons. **A**cstus: aquas maris astuantes. **A**cstus.
Collis tegmina: molles uestes. **S**uræ: sunt p-
rie suræ naturales crurū amores. **P**linius lib. xi. **S**uræ.
histo. natu. in oī genere suræ tantū homini & cru-
ra carnosu reperit apud auctores quēdam in ægy **H**orati⁹
pto non habuisse suras. Virgi. in primo ænei. Vir-
ginibus tytis mos est gestare pharetrā. Purpureo
q; alte suras uincire cothurno: & Hora. in secundo
carmiñū. Brachia & vultū teretesq; suras integer
laudo. **D**ixisse supple tu perhibent. **S**ingul-
tus ore citement. Singultus ut in libris medicorū
contineat: est motus stomachi ad expellendū rem
lædenter. **S**iccine me patriū natus nobilis
poeta occasionē introducit ariadnā loquēte de the-
so: q; grauissime conquerentem q; post tanta sua
merita ab eo tam se de illusa sit: eius autem quere
la tota pathetica est: & ideo abruptum habet initium:
et breuibus sententiis crebrisq; figuris & muta-
tionibus uelut inter æstus iracundiae fluctuat. sed
tu plura legit⁹ de oratione pathetica apud Ma-
crobiū. **P**erfide perfidus est qui fidem uiolat
Infidus cui nō est fidendum hoc a fido descendit:
quod habet primam longam illud a fides quod ha-
bet primam breuem. **N**eglecto numine di-
uum neglecta deorum per quos mihi iurasti po-
testate. **C**lementia præsto nulla tibi affuit mi-
sericordia quo minus hic me solam desereres.

Donat⁹ **C**um iam nulla uiro illusa a Theseo Ariadna monet alias fæminas ne uiris credant: **Q**ui dum ali quid cupiunt: nō timet iurare se oia facturos: ubi uero uoto sunt potiti fidem fallere non uerent. **P**raegestit p̄cupit, gestire aut ut Donato placet, est sensum corpis gestu indicare. **A**pisci: adipisci. **C**erte ego te in medio: exprobra: theso suū beneficū. **G**ermanū: minotaug quē thesens īcib⁹ clauæ īterfecit. **C**liniecta: ipsita ad id alludere uide: p̄ manib⁹ illoꝝ quoꝝ corpora carent sepultura: nō dat nī si post centū annos trāsire stygiā palludē. **Q**uae nam te genuit arguit Thesei crudelitatis. **Q**uod mare cōceptū: p̄stantissimos uirtute prudētia uiribus iouis filios poetae appellauerūt ut Aeacū. **M**inoa: & sarpedonē. Ferocissimos & immāes & alios nos ab omni humanitate tanq̄ e mari genitos. Ne ptini filios dixerūt: ut ciclopa Certiōa & lestrygōnas auctor ē gellius. **Q**uae syrtis: Nemo est uel semidoctus qui nesciat in Africa duas esse syrtes: ut natura pares: ita magnitudine dispares: utriusq; difficultas est ut scribit Strabo: p̄ cū multis i lo cis fundū sit cenosum ppter affluxus & refluxus maris contingit ut multū in brevia incidētes inha reſcat. & rara nauigia euadant. **Q**uae scylla uorax. In freto siculo est scopulas scylla item carybdis mare uorticolum ambo clara fauita. Mella & Plinius sunt auctores. **S**i tibi nō cordi: Si tibi inquit nō placebat nostrū matrimonium nec formidabas Cecropis progenitoris nr̄i p̄ceptū: qui uoluit Athenienses ducere uxores: poteras tñ uehere me tecū in Atticā ut tibi seruirem. **N**ō cordi fuerant: nō placuerāt: nā cordi ē ut iam diximus: est placere. ordo aut hīc est: Si nostra cōnubia nō fuerāt tibi cordi: & nō abhorreas mandata prisca parētis hoc est Cecropis qui ut Iustinus tradit: an tiquissimus Athenaz rex primus matris & famae cōnubiuī in ea terra cōciliavit. **P**ermulces: mulcere demulcere & permulcere est leuiter tractare. **S**ed quid ego: arguit seipsum: q̄ auras alloquat q̄ nullū hñt sensum. **V**acua algæ: vacuo littore est aut algæ herba marina: cuius littora plena ē uiderūt. **N**ostris q̄stibus, meis q̄relis. **J**uppiter oipotens: uellet Ariadna naues attheniēs nūnq̄ creta attigisse. **G**nōsia: cretēs ab urbe. **S**tipēdia: appellat stipēdia. **xiiii.** Luuenū corpora: q̄ athe niēles quot ānis in creta Minotauro uorāda mitte re cogebant. **H**ospes: Theseus. **N**ā quo me referam: puella ut faciat se magis miserabilē: & theseum in maiore adducat inuidia: oīdūt ita se undiq̄ deſtituta ē: ut nō habeat quo se cōferat. **I**ldme neos: emēdo isthmeos, est n. Isthm⁹ terra iter duo diuersa maria sed hīc itelligendū est de isthmo peloponesi. **Q**ui sex mil. passuū patēs ægeum mare ab ionio diuidit. ordo āt ē petā ne mōtes isthmeos ubi æquor discernēs diuidit pontū truculētū a latō gurgite. hoc est ubi iterlita tellus quā æquor uocat separat ægeum mare ab ionio Plinius lib. iiiii. hist. nat. Angustiæ: unde p̄cedit isthmus appellanz in eo loco irrūpientia et diuerso quæ dicta sūt maria a septentrione exortus eius omnem ibi latitu dinem uorando donec contrario incursu æquorū tatorum quinq̄ mil. passuū interhallo exefis utrū q̄ lateribus exigua ceruice peloponēsum continat hellas. **F**raterna cæde: sanguine fratris mei minotauri. **C**oniugis: thelei: qui mihi suum p̄miseraſt connubium.

Plinius.

Alga

Plinius.

Tum iā nullauiro iurati fœmina credat Nulla uiri speret sermones esse fideles **Q**ui dū aliquid cupiens aius p̄gestit apisci Nil metuunt iurare: nihil p̄mittere parcūt Sed simul ac cupidæ mētis satiata libido ē. Dic̄ta nihil metuere: nihil periuria curant. Certe ego te in medio uersantē turbine lāti Eripui & potius germanū amittere creui: **Q**uā tibi fallaci supremo in tēpore dessem Pro quo dilaceranda feris dabor: alitibusq; Præda neq; iiecta tumulabor mortua terra **Q**uae nam te genuit sola sub rupe leæna: **Q**d̄ mare p̄ceptū spumātib⁹ expūit undis **Q**uae syrtis q̄ scylla uorax q̄ ualsta caribdis Talia qui reddis pro dulci p̄mia uita: **S**i tibi nō cordi fuerant cōnubia nostra Sæuacq; abhorreas prisca p̄cepta parētis: Attamen in uestrās potuisti ducere sedes **Q**uae tibi iucūdo famularer serua labore: **C**ädida p̄mulces līqdīs uestigia lymphis Purpureae tuum cōsternēs ueste cubile: **S**ed qd̄ ego ignaris ne qcq̄ cōquerat auris Extenuata malo: q̄ nullis sensibus auctæ Nec missas audire q̄unt nec reddere uoces Ille āt p̄pē iā medii uerlatur in undis: Nec quisq; appetat uacua mortalīs in alga Sic nimis insultans extremo tpe sœua Fors ēt nostris inuidit q̄stibus auras: **I**upiter oipotens utinam nec tēpore primo Gnōsia cecropiæ tetigissent littora puppes Indomito nec dira ferens stipendia tauro Perfidus in creta religasset nauita funem: Nec malus hīc celas dulci crudelia forma Cōsiliū nostris q̄sisset sedibus hospes **N**ā quo me referam: qualis p̄pedita nitor! Isthmeos ne petā mōtes: a gurgite lato Discernēs pōtū truculētū ubi dīdit æquor An patris auxiliū sperē: quē ne ipsa reliq; Respersum iuuēne fraterna cæde secutā: Cōiugis an fido cōsolere memet amore!

Quiuie fugit lētos īcuruās gurgite temos.
Præterea nullo littus sola īstula tecto.
Nec patet egredīs ſus pelagi cingētib⁹ undis
Nulla fuge ratio: nulla ſpes omnia muta
Omnia ſunt deserta: oſtentant oia lœtum:
Nō tū ante mihi languelcent lumia morte
Nec prius a fesso ſcedent corpore ſenſus
Quā iuſta a diuīs expoſca pedita mulctā.
Cæleſtumq; fidē poſtrema cōp̄reſer hora.
Quare facta uig⁹ mulctantes uidece pena
Eumenides q̄bus anguineo redimita capillo
Frōs expirātis p̄portat pectoris iras.
Huc huc aduētate: meas audite q̄relas: lis
Quae ego nūc miſa: extreſi pfer̄ medul
Cogor inops: ardēs: amenti cæca furore
Quae quoniā uere naſcūt pectore ab imo
Vos nolite pati noſtr⁹ uanescere luctum.
Sed qualis ſolā theſeus me mente reliquit
Tali mente deæ funefet ſeq⁹ ſuofq;. Teren.
Has poſtq; mœſto pſudit pectore uoces
Supplicium ſauis expoſcens anxiā factis.
Annuit inuitio cæleſtum numine rector:
Quo tūc & tellus. atq; horrida tremueſt
Aequora cōcūſitq; mīcātia sydera mūdus
Ipſe autem cæca mentis caligine theſeus
Conſcius obliſto dimiſit pectore cuncta.
Quæ māda prius cōſtantī mēte tenebat
Dulcia nec mœſto ſuſtollens ſigna parēti:
Soſpīc & erēptū ſe oſtentit uifere portū.
Nanc⁹ ferūt olim clāſſi cum mœnia diuæ.
Linquēt gnati uentis concrederet ægeus
Talia complexus iuueni mandata dediſſe:
Gnate mihi lōga iucūdior unice uita: ſus
Gnate ego quē i dubiōs cogor dimittere ca
Reddite in extrema nup mihi ſine ſenectæ
Qñ qđe fortua mea: ac tua feruida uirtus
Eripit iuito mihi te: cui languida nondum
Lumina ſunt gnati cara ſaturata figura:
Nō ego te gaudēs lāranti pectore mittam:
Nec te ferre ſinam fortunæ ſigna ſecundæ
Sed primū multas expromā mēte q̄relas
Canitiē terra atq; iuſfuſo puluere ſeedans
Inde infecta uago ſuſpendam l̄ntea malo.
Noſtr⁹ ut luſtus n̄fæq; incendia mentis
Carbasus obſcura dīcat ferrugine hibera

Præterea: neq; inquit in hac īſula dlu manere
poſſum: cum in ea nec tecta ſint nec homines.
Oſtentant omnia lātum: cuncta mihi mortem
minantur. Non tamen: negat Ariadna ſe prius
moſtituram q̄ deos otauerit: ut ſuam ulefſcantur i
iuriā. Cæleſtumq; fidem: poſuit fidem p ope
ſue auxilio. Sic Muſis ancilla apud Terentium. dīi
uelſtrām fidem: & Virg. Tyrreniamq; fidē. Eu
menides uocat ad ſe ſuſtias: ut audiant ſuas quere
las: quæ eumenides dicuntur per antiphraſim q̄
limes ſint atq; implacabiles. Tres autem eis eſſe
conſtat. Thisiphonem: Alecto: & Megeram: quæ
pro crinibus ſerpentes habere dicuntur. Ideo ſub
iungit quibus anguineo redimita capillo frons.
Præportat, prædicit uel prænunciat. Amen
ti cæca furor: furor ideo amens dicitur: quia nos
amenteſ facit. Vanescere: inanis fieri & ad ni
hilum redigi. Funeris: funere afficiat. Eſt autē
funus proprie pompa exequiarum. Ponitur tñ p
morte ſicut nonnūq; pro cadavero & interdum p
ſepulchro. Sauiſ factis. Theſei ſeſilicet. An
nuit inuitio cæleſtum: annuit Iuppiter puellæ po
ſtulatis inuitus tamen propter eam quam cū The
feo habebat neceſſitudinem. Contremuerunt:
nutu louis uniuersum contremere dicunt poetae.
Virgil⁹. Annuit & totum nutu tremefecit olym
pum. Ipſe autem cæca: cum Iuppiter Ariadna
precibus annuit. Theſeus illico oblitus eſt man
data patris. Quæ erant ut ſi euaderet domum re
diens candidum uelum tolleret: cum nigro i Cre
tam natigaret. Dulcia ſigna: uelum candidi co
loris: quod ſignū erat Theſei incolumentis. So
ſpitem. ſaluum. Diuæ: palladis cui dicatae erant
athenæ. Talia complexus: mandata Aegei ad
Theſeum. Dubios caſuſ: in ancipites ſerū euē
tus. Redditæ i extrema: Theſeus ex Aethra &
Aegeo Trozene natus & apud Pithenū auum
maternum educatus non contulit ſe ut Diodorus
& Plutarchus indicant athenas ad uifendū patrem
niſi cum iam adoleuiffet: fortiacq; facinora cū ho
ſtibus pugnando feciſſet. Fortuna mea: mea in
felicitas. Virtus tua: tua fortitudo. Cui lāgi
da nondum lumina: cui nōdum ſaturati ſunt oculi
filii inſpectione. Canicitem terra: mos fuſit. ap
priſcoſt: ut in ſummiſ doloribus iuſfuſo ſibi pulue
re corpus ſeedarent. Infecta linthea: uelum co
loratum. Ferrugine hibera: ferrugo erat purpu
ra hispana nigrior. Hoc autem in loco Catullus ſe
qui uidetur illorum opinionem: qui non nigrum:
ſed purpureum uelum filio ab Aegeo datum ſcri
perunt: inter quos Simonidē fuſſe cōſtat. Car
basus. Eſt inter genera lini carbasus: ex quo præ
pue ſiunt uela nauis: quæ & ipſa pluratio nume
ro carbala neutro genere dicuntur: ſingulati ſe
minino Carbasus.

Strabo. **C**incola: intelligit palladem in cuius tutella erat urbs athenatum. **I**thynti: uocat i thynon uetus pal
ladi templū, quod poliades in saxo exeret: in eo ut scribit Strabo, lucis inextinctae lichinus erat, & uir
ginū domus quā illis i thynus cōdiderat. **T**auri respertas sanguine dextrā dextra tua occidas mi
notaurū. **O**blitteret ob litterare est ex hoium memoria aliquid tollere quasi ex litterarū monumētis
delere. **F**unestā ueste: neluin infectū quod futurū erat funeris idicū. **R**udentes: ita tuocant funes
nauales. **H**ec mādata prius similitudo q̄ oñdit mandata Aegei post iustas Ariadnæ preces ita men
tem thesei liquisse: ut nubes uentis pulsæ linquunt
mōtū cacumina. **P**rospectū ex arce petebat: qa
arx Athenarū in loco paulo editiore erat: ideo in
eam Aegeus ascēdere cōsueverat, ut inde prospice
ret. Sicubi in mari filiū redeunte uideret. **C**ōtol
lens: absumens. **I**nflatimēdo infecti cū enim
Aegeus redeunte filio theseo nigrū uelum prospe
xit: ratus illū perfisse ex arce se p̄cipitauit. **F**u
nesta: funere affecta. **E**rox theseus: ferox dicit
is: qui pānimosus est ad cerrandū cum altero: de ad
uim alteri faciendā. **M**inoīdi: Ariadnæ mīnois
filia. **Q**uae tū aspectans accedēt mēsta cari
nam. Secutus fidē antiquorū exēplaris uersum sic
emendo. **Q** uæ tū prospectans cedēt mēsta ca
rinā. **V**olutebat saucia curas. Ariadna inquit p
spicēs natū thescī recedēt multis & variis curis
angebat. **L**achus. **B**achus. **a**ωτός i aχo qđ
est uociferor. **T**hyaso erat thyalus saltatio quæ
baccho exhibebat. **S**atyrorū de quibus opinio
falsa nō est scribit. n. Plutarchus satyrū in Nym
pheo nemore cū ibi dormiret captū ad syllā pdū
etum fuisse. **N**isi genīs: nīsa genīs legitimus aut
duas nīsas fuisse unā in arabia & alteram in india.
Tyrsos: tyrsi erāt hastæ q̄dām: q̄ pampinis in
uolutæ a bacchantibus gestabant. **P**ars e diuul
so: pentheus echionis filius thebarū rex bacchī nu
men per superbiā contēnēt ira dei ab Agave mī
caterisq; thebanorū nūlterib; cītulū ei ut Catul
lus: uel aprū ut alii dixerunt: cītē credētibus dila
ceratus interiit. Cuius postea mēbra dei comites
onibant ut ipīs inciteret terrorē. uñ Persius & se
ctū uitulo caput ablatura supbo bassaris. **P**ars
se se tortis serpētibus incingebat. q̄ bacchantes im
pune serpētes tractaret indicat in Alexādro Plu
tarhus his quidē uerbis olympias hisce afflari nu
minibus audiūlissima eoru solēnia sacra quodā mo
do atq; barbarico pducebat: ad thyasos. n. eximiae
magnitudinis & māluefactos quidē trahebat an
gues: qui multoties per hederas: & mystica illab
tes uēl labra foemineosq; thyrsos atq; coronas an
plexi uiros terrore simul atq; stupore cōficiabant.
Orgia: bacchi tñ sacra a nīs orgia sunt appelle
ta quæ ab Orpheo primū instituta ferunt sed a
græcis oīum deorū imortalū sacra orgia diceban
tur. **O**bseura: occulta ea nāq; solis sacerdotib;
nota erant. **C**īstis canistris. q̄ aut sacra bacchi cī
stis imposita a sacerdotibus seruarētur: præter Ca
tullum his uerbis indīcat etiam Tibullus & ty
riæ uestes & dulcis tibia cantu. Et leuis occultis cō
scia cīsta sacrī. **P**rofanī: qui non sunt initiati Vergilius procul o procul este profani. conclamat ua
tes. **P**langebant: feriebant. **P**roceris: in longum protentis. **P**almis: palma est pars manus int
erior exterior uero caret nomine. est item palma arbor cuius lignum cōtra onus renititur: ideo placuit
antiq; palmam esse signum uictoriae i certaminibus: auctor est Gellius. **E**fflabant cornua bombos
persius. **T**oruā mīmaloneis implerunt cornua bombis.

Vergi.

CStridebat tibia cantu. In sacris bacchi tibiā inflati solitā praeallegato uerū idicat Tibullus. **T**a libus amplifice: Nobilis poeta post longam digressionē tandem eo reuertit: unde discesserat. **P**uluina lectum pelei genialem. **Q**uae postq; cupide: cum inquit expleta esset iuuentus thessalorum: ea spectādo quæ dixi: ipsa a peleo & tethice discedere cœpit. **H**ic qualis: assimulat thessalos a peleo & tethice recentes fluctibus maris flatu zephiri undicatis. **P**roclivias undas: pronas aq;. **S**ub lumen: sub cū tempus significat iungif accusatō. Vergi: sub luce exportat calathis: adit oppida pastor. **Q**ua. s. undas. **F**lamine: flanuna dictinque uenti: aflat. **C**achini: appellat cacinis lenes maris stremitus. **I**ncrebescunt: crebriores sunt. **L**uce purpurea: talis n. est lux auroræ exorientis. **V**estibuli: cecilius gallus in lib. de significatiōne uetborum: quæ adiutoriū civile pertinent secundo. **V**estibulū esse dicebat nō in ipsis ædibus neq; parte ædū: sed locū ante ianuā domus uacuū per quē a via ædītus accessus: ad ædīs est: cuī ex tra simistrāq; inter ianuam teatraq; sunt uia iuncta spaciū relinquīs: arquata ianua procul a via est area uacantī intersita. **A**d seidomū suam uel ad sua negotia. **Q**uoq; post abitū: post quoq; discessum: icribit. n. thessalis inde abeuntibus accessisse ad easdem nuptias honoradas. **C**hirone peneum: & prometheum: quoq; chironem tulerit secum flores in corollas distinctos. **P**eneus diuersi generis arbores: ex quibus scenam fecerit ante regiā. Prometheus uero annulum transactæ pœnae indicium. **P**eli pelion mons ē Thessalia: altissimus in quo chiron Saturni & philires filius domiciliū habuisse tradit. **Q**uite pmulta domi quibus corollis domus delinita. **P**eneos: adest. peneus fluvius ē thessal. & q; ortus iuxta Góphos. interq; ostā & olympū nemorosa cōuale. p quinque genta stadia defluens cæteros illic fluuios claritas te superat. **T**épe de qbus abunde dixi. **F**ango fagus arbor ē glâdfera cui cortex ut auctor est Plinius in quodā usu sacra religiosus erat. **L**aurus hæc arbor apud romāos triumphis prie dicata sola satare receptariq; in domos fulmine nō ictur plura sunt eius genera: sed de ea multa legit̄ apud Pliniū. lib. xv. histo. natu. **P**latão hæc arbor ex alieno orbe cōiuīs expedita in tāto olim fuit honore: ut mero in fulvo nutrita ex compertū et at id maxime pdesie eius radicibus: aucto. Plinius res sunt Plinius & Macrobius. **L**étaq; sorore in & Mā telligit populu uel alnū. Nā de sororibus phætō: crobius tis duplex fuit apud ueteres opinio. Quidā. n. dixerunt eas in populos alii alnos cē mutatas. **F**lammati fulminis incensi nota ē fabula. **C**upido: suq; olim diti sacra funebri signo ad domos ponebatur: huic patria insula creta. Ibi nāq; quoconq; loco terram mouerit gispiam nisi alia seratur. hæc gignitur. **H**æc circum fedes: aperte de mōstrat penes in vestibulo regiæ scenā scissæ. **P**ost hunc scilicet peneti prometheus hic fuit iapeti ex clime: ne filius qui post factum a se hominem dicitur auxilio Mineruæ cælum ascendisse & adhibita ad Solis orbē face ignē surripuisse: quem hominibus cōmunicauerit: ob quam causam dū irati duo mala ter Horatiis imminserunt febres & morbos sicut Sapho & Hesiodus memorarunt. **Q**uod tangit etiam Horatius cum ait. Post ignem ætherea domo subductum macies & noua febrium icubuit cohors: ipm quoq; prometheum per Mercurium in monte caucaso religauerunt ad saxum & apposita est Aquila q; eius cor quod absumpsum renascebatur: exederet. Verum cum iuppiter post triginta mil. annorum eum tanto supplicio liberasset ut tamē pœnae memoria perpetua foret. facto ex utraq; re: hoc est faxo ad quod alligatus fuerat & ferro ex quo cathena cōstabat annulo dgitum eius sinistra manus minimo proximum dñxit quæ prima annuli fuit inuenio.

e ii

CVestigia pœnæ extenuata: signa veteris supplicij aliquæ ex parte deleta. **I**nde pat. dñi. Post chy-
ronem peneū: & promethei nouissime uenit iuppiter una cū iunōe coniuge sua & filii: præter apollinē
& Diana: quos i cælo reliq' cu' ille pelei & tethidis nuptias aspernatæ casu minime celebrare uellit. **C**Vni-
genā. i. dianam quā ideo sic uocat Catullus q' una cū Apolline sit genita. **C**Montis ithyni: eniendo e-
montib' idæ. sunt aut̄ duo hoc nomine montes unus in creta & alter in phrygia: sed poeta de ida cretæ
intelligere uidet qm̄ apud cretenses diana potissimum colebat. **O**ui. in fastis pallada Cetropidæ. minoia
turba dianæ. **C**Pallada: emendo pelea. **C**Lugales

thædas nuptias: quibus ut dictū est celebradis qm̄

q' faces adhibebant. **C**Flexerunt artus: flexis ar-
tibus federunt. **C**Niueis sedibus: in albis sedibus.

CInterea idum iuppiter cū iunōe & cæteris diis
discumberent. Parcæ epithalamion canere cæpe-
rant. **C**Ils corpus tremulum: describit habitu par-
catum. **C**Vestis: emendo querens quia sequitur
ramis purpureis. **C**At rosee niueæ: in vertice in
quit rhasas spirante habebant uitras albi coloris.
CRite: secundum ritum. **C**Lana amictæ: uellere
onustam. **C**Dexterum leuiter: exprimit' nobis
multerē nentē quæ dum filum format digitos su-
pinos: dum uero fusum torquet eosdē pronos ha-
bet. **C**Deducens: deducere proprie est attenuare.

Plinius. **C**Pollice: Plinius lib. xi. hist. nat. hois digitis articu-
los habent ternos pollex binos & digitis aduersus
universis alecti per se uero in obliquū portigitur
crassior cæteris: huic minimus par est: duo reliqui
sibi inter quos medius longissime protendit. **C**Li-
bratū suspensum uel pendulū. **C**Aequabat sem-
per opus dens: labris parcatū opus suū a quantiū
uelleris particulae: in hærebant: quæ priusq' decer-
perent in filo extabant. **C**Calathisci: parui cala-
thi: in quibus uellera seruabant. lumen. uol lanam
trahitis calathisci peracta refert uellera & Qui. in
secundo Fastorū de literaria. Ante thoracalathili
q' mollis erat. **C**Crimine: emendo carmine ē aut̄
superioris uerbi repetitio. **C**Perfidia: perfidus es
qui fidem violat a quo es perfidia qua uoce signa-
latur: si catur fidei ipsius violatio.

DE CVS EXIMIVM. Poeta noster ne-
qd inceptis nuptiis desit: it introducit nouissi-
me parcas epithalamio canentes in quo primū lau-
dā arctissimum pelei & tethidis conubium: deinde pñū
ciat nasciturus eis Achille. **Q**ui aduersus troianos
fortissime dimicās eos: purissimos suis manibus in-
terimat. **C**O decus eximius. Decus est illa hono-
rificentia ex rebus benignis cuius cōtrariū ē de-
decus prope ignominia quædā & infamis turpitu-
do. **C**Emathia: de qua sic scribit: Plini. lib. viii. Ma-
cedonia postea centū qm̄ quæginta populoꝝ duo
bus inclita regib' quodāq' terraꝝ impio. emathia
antea dicta & trogos pōpeius macedoia ante: no-
mīne emathiois regis: cuius p̄ia virtutis expimē-
ta illis in locis extant. Emathia cognominata est.

CNato propter Achillem quem iter duces græcorum haud dubie fortissimum fuisse constat. **C**Ac-
cipe audi uel ausculta: ordo autem est. O peleu. Clariſſime nato decus eximium augens magnis uirtu-
tibus column Emathia accipe. **C**Tibi panduntib' aperiunt. **C**Sorores parcæ. **C**Fata sequuntur
Fatum ut Christippo placuit: est sempiterna quædam & indeclinabilis rerum series & catena: volvēs
semetipsa seſe & implicans per æternos consequentias ordinēs: ex quibus apta connexaq' est. **C**Cur-
rite ducentes hic uersus est intercalaris qui interpositus superius repetitur. **C**Subregmina subtegmina
proprie est filium quod intra stamen discurrat.

Extenuata gerēs tertiis vestigia pœnæ.

Quā quodā silic' restrictus mēbra cathēa
Persoluit pendens e uerticibus præruptis:

Inde pater diuūm sc̄a cum coniuge natisq'
Aduenit cælo te solum phœbe relinquent;

Vñigenāq' simul cultricē e mōtibus idæ

Pelea: nā tecum pariter soror aspernata ē:

Nec thetidis thedas uoluit celebrat iugalis

Qui postq' niueis flexerunt sedibus artus:

Large multipli cōstructæ sūt dape mēlæ

Quū iterea ifirmo quatietes corpora motu:

Veridicos parcæ cuperunt edere cantus:

His corpo tremulū oplet̄s undiq' qrcus:

Candida purpureis ramis incinxerat ora.

At rosee niueæ residebat uertice uitæ:

Aeternūq' manus carpebant rite laborem

Leua coluīt molli lana retinebat amictā:

Dextera tum leuiter deducens fila supinis:

Formabat digitis: tu pnoi pollice torqns:

Libratum tereti uerlabat turbine fusum

Atq' ita decerp̄s aequabat semp opus dēs:

Laneaq' aridulis hærebant moria labellis:

Quæ prius in leuī fuerant extantia filo:

Ante pedes autem cädentis mollia lanæ:

Vellera virgati custodiebant calathisci:

Hæ cum clarisona pellentes uellera uoce

Talia diuino fuderunt carmine fata:

Carmen perfidia: qd post nulla arguet ætas

o dec̄ eximiu magnis virtutib' augēs

æmathia columē peleu clarissimæ nato

Accipe qd latia tibi pādunt luce sorores

Veridicū oraclū: sed uos q' fata sequuntur

Currite ducentes subtegmina currite fusū.

Adueniet tibi iam portans optata maritis:
Hesper⁹ adueniet faust⁹ cū sidere coniunx
Quæ tib⁹ flexo aīo mentis p̄fundat amore
Languidulosa paret tecū cōiūgēre sōnos:
Leuia substernēs robusto brachia collo:
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Nulla domus unquā tales cōtexit amores.
Nullus amor tali cōiūxit foedere amantes
Qualis adest thethidi q̄lis cōcordia pēleo.
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Nascetur uobis expers terroris achilles
Hostib⁹ haud tergo: sed fortis pectoř not⁹
Qui p̄ sepe uago uictor certamie cursus
Flammea p̄auctorē celeris uestigia ceruæ
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Nō illi bello quis quā se cōferet heros
Quū phrygi⁹ teucro manabūt sanguine riu⁹
Troicaq; oblidens lōginquo incenia bello.
Periuri pelopis uastabit tertius heros.
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Illi⁹ egregias uirtutes claraq; facta
Sæpe fatebuntur gnatos: in funere matres
Quū i cinerē canos soluēta uertice crines
Putridaq; ifirmis uariabūt pectora palmis
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Nāc puel dēlas p̄sternēs messor at istas
Sole sub ardentī flauentia demetit arua
Troiugenū ifesto p̄sternet corpora ferro:
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Testis erit magnis uirtutib⁹ ūda scamādri
Quæ passim rapido diffundit helleip̄to.
Cuius iter caſis angustas corpora aceruis:
Alta tepeſaciet p̄mixta flumina caede:
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Deniq; testis erit morti quoq; reddita p̄da
Quū terra excello coaceruatū ageſ bustū
Excipiet nūeos pcusse uirginis artus
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
nā ſimul ac feſlis dderit fors copiā achiiuis
Vrbis dardaniae neprunia ſoluere tecta
Alta polyxenia madefient cāde ſepulchra
Quæ uelut ancipiū succubēs uictia ferro.
Proiicit truncum ſubmisso poplite corpo
Currite ducentes subtegmina currite fusi
Quare agite optatos aīs cōiūgite amore.

Portans optata maritis heſperus: ipote cnius
adueni spōlo cū spōsa cubare liceat. ¶ Fausto cū
ſydere: ueniet inquit cocolo ſauētē tibi uxor q̄ tecū
dormiat ſubſternens collo tuo. robiſto ſua leuia
brachia. ¶ Tali coniunxit ſædere: tali cōcordia co
pulauit. ¶ Expers terroris. impavidus ſue intrepidus. ¶ Hostibus haud tergo magna Achillis cō
mendatio. ¶ Cæleris uestigia ceruæ: pedum cele
ritate Achillem poluiffe teſtatur in primis Homer⁹.
¶ Non illi quisq; nemo inquit heroum in
bello troiano ſuam cum Achillis forūtudine com
parabit. ¶ Pelopis uastabit tertius heres: intelligit
Agamēnōn qui tertius a pelepo Troiam euerit
Si quidem pelops genuit Atreum: Atreus Aga
mēnōnem & Menelaum. ¶ Periuri: cuius periū
rio decept⁹ ſit myrillus auriga Hippodomia. Fa
bula autem nota eſt. ¶ Illius egregias uirtutes: ſen
ſus eſt matres cum deplorabunt amiſſos filios: eſt
q̄ maxime laudare uolent collaturas eſſe illorum.
uirtutem cum extrea Achillis fortitudine. ¶ Pu
trida: propter uerbera uel propter annos. ¶ Nāc
uelut: Similitudo qua ostendunt paræ Achillem
aduersus Troianos pugnantem ita eorum corpo
ra gladio proſtratum: ut messor ſpicas tam ma
turas falce proſternit. ¶ Vnda ſcamandri ſcamā
der amnis eſt nauigabilis ab ideo mente demiflussus
¶ Helleip̄to: ubi primum mare nostrum ſe co
arcat helleip̄ton uocatur ſeptem non amplius
ſtadiis patens europaniꝝ auferens Afyæ. ¶ Cu
ius iter: cuius ſcamandri fluenta. ¶ Permitta ce
de permixto ſanguine. ¶ Bustū ſuipoluit buſtum
pro rogo erat autem priſcis buſtum locus crema
ti cadaueris. ¶ Nūeos artus: candida uirginis me
bra. Pyrrhus enim Achillis filius post captam tro
iam polixenam ad patris ſui tumulum perduerā
ſibi mactauit: ut caſto uirginis ſanguine ma
nib⁹ genitoris parentaret. ¶ Fessis: longa bellī mo
ra. ¶ Quare agite: concludunt.

Coniunx: peleus. **D**iuam: thetis idem. **N**on illam nutrix: ueteres quoties scire uolebant utrum
piella uirgo esset nec ne: ei filum ab angulo oris per uerticē ad alterū angulum deducebant postea idem
filum complicatū collo eiusdē pueræ circūdabant: si quid aut̄ deesset: dicebant puerā esse uitiatam er-
go si nutrix nō poterit collū tehdīs hesterno filo circūdare: id proculdubio indicabit. thetis a niro suo
cōpressam amissiſe uirginitatē. **P**raesentes: loquitur Catullus: assertq; rationē cur credendum sit deos
olim rebus hominum interesse solitos. **S**presa pietate: contempta iustitia quæ in plures partes diuiditur.

Horati⁹

Mella
pomponi-
nius

Sæpe pater diuum: intelligit iouem in cūfus ho-
norem olympicū certamen iuxta Elim ad Alphe-
um annem celebrabatur in eo uictores olea coro-
nabantur. Institutum est autem primum ab Her-
cule deinde intermissum ab hiphito eius filio istau-
ratum. **T**hyadas: bacchus a thio uero quod si-
gnificat sacrificare occidere festinare: & impetum
facere. Horatius in carminibus fas pūcaces est mi-
hi thyadas. **E**uātes: fuerentes: Euām est bacch⁹
a uoce furentium sic appellatus. **D**elphī: posuit
corinēs pro cōtentio: sicut autem hoc nomine op-
pidum sub monte parnaso clarissimi in terris ora-
culi apollinis quod teluris umbilicum appellariūt
fabulam addentes quā refert pindarus confingēs
a ūtue duas dimissas aquilas unam ab ortu alterā
ab occasu in eo loco demum coiisse: quidam autē
dixere coruos. **A**ut rapidi tritonis hæra: intelli-
git palladem quæ bellū etiam dea tritonia cognō-
minata est a tritone africæ: palude ad quam eā ge-
nitam fuisse perhibent: auctor est Mella pomponi-
us. **R**hamnūlia uirgo: id est memesis: de q; abun-
de dixim⁹. **S**ed post q; scel̄is: Alter a ratio cur dī
terras venitus deseruerint. **P**erfundere manus ut
ethiocles & polynices. **O**ptauit genitor. L. Catilina ut Aurelia horestilla post obitum prioris ma-
riti sibi nuberet filium quem unicūm habebat oc-
cidere sustinuit: autores sunt Salustius Valerius
& Appianus. **T**alis cætus: homines tortatisq;
sceleribus pollutos.

TSI ME ASSIDVO. Metrū ē Elegū
quod exametro tiersu pentametroq; com-
positum tam a latinis q; a græcis celebratū
est petierat ortalus iure amicitia a Catullo: ut is
Callimachi Elegiam de comis berenices in latinā
linguam sibi uerteret. Quā rem nobilis poeta nō
negauit se facturum: cum eam honestam esse co-
gnosceret: mittit igitur ortalo eandem elegiam ad
ditq; se hanc latinam fecisse: licet multis magnisq;
curis ob mortem fratris implicitus a misis penit⁹
auocetur. elegia autem Argumētūm suo loco ex
plicabitur. **C**ura: solicitude ex morte fratrī.
Virginibus a musis: de quibus antea dictum ē.

Accipiat coniunx felici scedere diuam
Dedatur cupido iā dudū nupca marito
Currite ducētes subtegmina currite fusi.
Non illam nutrix orienti luce reuisens
Hesterno collum poterit circūdare filo
Currite ducentes subtegmina currite fusi.
Anxia nec mater discordis moesta pueræ.
Secubitu caros mittet sperare nepotes:
Currite ducentes subtegmina currite fusi.
Talia prafantes quondam felicia pelei.
Carmina diuino cecinerūt pectore parcæ:
Præsentes nāq; ante domos iuissere castas:
Sapius & lese mortali ostendere cœtu
Cælicolæ nondū spreta pietate solebat
Sæpe pater diuū tēplo infulgēte reuisens.
Annua dum festis uenissent sacra diebus
Cōspexit terra centum procurare currus
Sæpe uagus liber parnasi uertice sumo
Thyadas effulsi euantes crinibus egit:
Quū delphī tota certati ex urbe ruentes
Acciperent lati diuum sumantibus aris
Sæpe in locifero bellī certamine mauors
Aut rapidi tritonis hera aut rānusia uirgo:
Armatas hominū ē p̄sens hortata cateruas
Sed post q; tellus scelere ē imbūta nefando
Iustitiāq; oēs cupida de mente fugarunt
Perfundere manus fraterno sanguine frēs
Destitit extīctos natus lugere parentes:
Optauit genitor primeui funera nati.
Liber ut inuptæ potiretur flore noueræ.
Ignaro mater substernens se impia nato:
Impia nō uerita est diuos scelerare penates
Oia fāda: nefāda malo permīta furore
Iustifica nobis mētem auertere deorum.
Quare nō tales dignantur uisere cœtus
Nec se contingi patiuntur lumine claro.
Ad Ortalum.

Tsi me assiduo cōfectū cura dolore
Seuocat a doctis ortale uirginibus

CEx promere foetus: foetus musarum sunt carmina. **C**Fluctuat undicat in modum pelagi. **N**āq; Foetus
mei nuper significat fratrem suum paulo ante mortuum ad inferos descendisse per quos labitur letheus musarum
anunis. **R**heteo littore legimus duo esse Troiae promotoria. Rheteum & sygeum. **A**spiciā post
hac. Hic sicut alibi nō concludit pentametro sensum inchoatiū exametro. quod nullus aliud elegiogras
phus apud nos si modo recte meminerim facit. **Q**ualia sub densis: ait se talia carmina de fratre suo
cantatur: qualia canit luscinia dum absumentū Itym querit. fabula abunde nota est. **D**aūtias: daūtis
urbs fuit phocidis nō thraciae supra cheroneā: in q
thereus ut scribit thucidides regnauit: & scelus qd
de aty fertur mulieres patrauerūt. unū auis daūtias
poetas carminibus decantata. **E**xpressa. in lati
num sermonē conuersa. **B**attiadæ: Callimachi
a batto: quē is dixit progenitorē suū suisle. **V**t
missum: Similitudo mitte inquit tibi carmina calli
machi: q tu a me interpretari uoluisti: ne forte putes
uerba tua mihi ex animo sic effluxisse: ut malū
puellæ ab amatore clam missum atq ab ea sub ue
ste ne a domesticis uidere: locatum: percurrit et gre
mio: dum matre adueniente eadē puella profiliens
excutit. **S**pōsi: nō qui est sed q esse uult. **G**re
mio: quod est intra feminę scemintue complexū.
Illud. s. malū. **H**uic. s. puellæ sensus aut̄ est
malū ubi excidit puellæ: id procul dubio per pros
na decurrit: at hac sibi cōscia rubore isicit. **O**ia
qui magni: Hinc scipit carmē callimachi de comis
berenices qua cū Ptholomæo fratri suo nupsisset
uitūq ad bellū proficisci uideret cōtinuo uotū fe
cit si proflgatis hostiū copiis is uictor rediūset: sibi
crines succifurā. Quare uoti compos facta cū cæ
sariē secuisset: ecāq Arfinoes in templo posuisset:
postridie nō cōpartuit. Conon aut̄ Mathematicus
qui ea tēpestate in Aegypto apud Ptholomeū mo
raba: dixit sed in astlationē cæsariē in cœlū rela
tam: ubiq iter sidera collocatā. **O**bitus: occasus.
Solis nitor obscurē: manifestū est solem inter
uētu lunæ occultari: lunāq; terra obiectu: ac uices
reddi: eisdē solis radīs luna interpositu suo aufes
rente terræ terraq; luna. **C**edat: nō semp appa
reans: sed per certa tpa nobis occulentes. **T**riuia
lunā. **L**atmia faxa. sub latni mōtis spec⁹. Est at
latmus mons Cariæ: in cuius uertice diu moratus
endimion multa tepperit ad lunæ rationē pertinē
tia: unde datus est locus fabulae cū lunā adamasse.
Dulcis amor: endimion. **I**dē: me ille conon: or
do est ille conon q despexit lumina magni mūdi:
& cōperit ortus & obit⁹ signos: idē uidit me quoq
cæsariē deoꝝ munere clare fulgentē comae. n. lo
quunt̄. legitimus aut̄ duos conones suisse uitros ex
cellētes unū Atheniēsū ducē: & alter⁹ mathema
ticū natōe saniū. Q uia eodem tpe una cū callima
cho poeta pariter & grāmatico Ptolomæi regiā co
lebat. **I**lla. s. berenice. **C**leuia: nitida. **Q**ua
tēpestate quo tpe. **N**ouo auctus hymeneo: ma
trimonio berenices sororis sua potentior factus.
Nocturnæ portas uestigia rixa serens secum si
gna nocturnæ palestræ. **E**st ne nouis nupis
odio uen⁹: Callimach⁹ cæsariē iterpellās cā itero
gat noua ne nupta uenerē oderint an pot⁹ se cā
odisse simulantes falsis lacrimis parentes frustrē
tur quoꝝ gaudia sunt illas nupis. **A**tq; emen
do an ne. **Q**uas. s. lacrimas.

CUbertum:abundanter. **C**Non ita responderet cæstaries: eas non uere dolere. **C**luerint:emendo: iuuentur.
Int mea me: qd nō uere doleat. **C**Et tu nō orbū:cæstaries excusans lachrimas reginæ ait illa luxis
se ob discellū Ptholomai nō q marito sed fratre esset caritura. **C**An ne bonū obliter es facin?: uideris
inquit nō meminiſſe regē eſſe tibi maritū:cū illius diſceſſum tā inique feras. **C**Quis te mutauit: ut an-
tea adeo magnanima nūc modico dolore ſic frangaris. **C**Atq ibi proh cunctis: uotū berenices. proh
aliquā est aduerbiū admiratis. ut hoc in loco aliquā interieſio doleſtis. ut proh deū atq hoīum fidē. **C**Nō
fine taurino ſanguine:nō fine maioris hostia imo-
latiōe. T aurog: aut ſanguis ut tradit Pli. pefifer ē
maxie potu. ga celeſtrime coit atq diſcreſit. **C**Rē
ditu retulifſet iſ:ſi Ptholomæus domū icolumis re-
diſſeret:aut Aſſyriſ cōtra quos duixerat exercitū
debellafſet. **C**Cæleſti redita cætu:cæleſtib' corpo-
rib' addita. **C**Diſtoluo:diærefis. **C**Inuita o regi-
na:apostropha. Cæſaries.n. cōuerso ad Berenicē
ſermōe iurat ſe de ei' uertice inuitā ceſſiſſe. **C**Di-
gna ferat ſuppliciū patiat: **C**Si qſ inanit: adiu-
ret:me. ſ. nō inuitā ceſſiſſe. **C**Sed q ſe ferro:nō po-
tui inq̄t reſiſtere ferro:neč mirū cu ei nec mōtes re-
ſiſtere ualeant. **C**Athos:mons eſt i thraciā mace-
doniæq cōſiō:quē xerxes rex psaq: a cōtinēti ab
ſcēdit in longitudinē mille q̄ngentoq paſſiuū:ipſe
aut mons a planicie excurrit i mare. lxxv. mil. paſ.
ambit' radicis cētū. L. mil. colligit. **C**Maxia natu-
ra in ſupradicti mōtis uertice ſuit. Acroathō oppidū
in quo ut ferū dimidio longior q̄ i alīs terris aetas
habitatiū erat. **C**Pthiā:pp deductas illuc a theſ-
ſaliſ colonias. fuīt aut pthiā urbs in ipſa theſſalia.
CNouū ipſis. ſ. medis. **C**Barbara nauit atho: hic
mellā Pomponiū audiamus ita ſcribētē. Qua cōtī
nēti adhæret a xerxe in graioſ tendēte pſoliſ trāſ
nauigatuſq & aet' freto nauigabilis puius. **C**Vt
telog: Angelus policianus cui' imaturo. Interitu
haec nra ſtudia maximā iacturā fecerit: in pria cē-
turiā emēdat Chalibon: de qb' Vergi. in primo
georgi. At chalybes nudi ferrū: uiroſaq: pontus
caſtore. **C**Et qui p̄cipiō:pereat inq̄t chalybes:
& qui primi ferrū ſub terra q̄rere caperū. **C**Ab-
iunctæ paulo ante: Cæſaries oñdit ſe in coelū ſub
latā nō ab aurora(nā hoc quoq dici audio) ſed ab
equo Zephyri:quē ad eā portandā miferit cloris.
CZephyri:ipſius uxor ſenſus aut' & ordo eſt. Co-
mæ ſorores abiunctæ paulo ante a uertice regina
plorabant. **C**ū ſe Memnonis Aethiopis unige-
na ipellēs nutatib' aera pents obtulit Arsinoes clo-
ridos ales equis: plorabant inquā comæ cū equus
cloridos ales unigena Memnonis æthiopis ipellēs
aera pénis nutatibus obtulit ſe Arsinoes. Cloris
dea eft floq:q cū zephyri uxor ſt credibile ē equū
uiri ei quoq patere iuſſum:unigena aut memnonis
qſi una cū memnonē in eadem genit' ſit regione
Homerus bipartitos tradit Aethiopas ad ortū ſo-
lis occaſumq uerſos apud quos populos ſerū au-
torā genuiſſe memnonē ab occaſu quoq: aequino-
ctiali flat zephyrus qui ſpirans ſingredit Africam
primum per Aethiopiam occidētalem quare in ea na-
ſci uideatur:& ideo eius equus memnonis dicit uni-
gena. **C**is equus.

Athos

Home-
rus

dors. polin.
V bertim thalami quas ita limina fundūt
Nō:ita me diuī: uera gemunt iuuerint
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuisente nouo prælia torua uiro
Et tu non orbū luxi deserta cubile
Sed fratris cari ſleble diſidiūt
Quū pēitus mœſtas exedit cura medullas
Vt tibi nunc toto pectore ſollicitaz
Sēlibus ereptis mēs excidit: atq ego certe.
Cognorā a pua uirgine magnaniam:
An ne bonū obliter ē facius q regiū adepta
Coiugū:qd non fortior auxit auis? Es
Sed tū mœſta uiumittēs q uerba locuta es
Iuppiter ut tristī lumina ſepe madent
Quis te mutauit catus deus: an qd amātes
Nō longe a charo corpore abeffe uolunt
Atq ibi ph cunctis: p dulci cōiuge diuīs
Nō ſine taurino ſanguine pollicita es:
Si reditum tetuiffet iſ:aut in tēpore lōgo.
Captā aſiam agypti finibus addiderit:
Quis ego p factis cæleſti reddita cētu
Pristina uota uouo munere diſtoluo:
Inuita o regina tuo de uertice ceſſi
Inuita:adiuro teq tumq caput:
Digna ferat qd ſi quis inaniter adiuraret
Sed qui ſe ferro poſtulet eſſe parem:
Ille quoq euerſus mōs ē quē maxia natu
Progenies pthhyæ clara ſupuehitur Cetus
Quū medi prupe nouū mare quūq iuuē
Per mediū classi barbara nauit athon:
Quid faciēt crines? cū ferro talia cedāt?
Iuppiter ut chalibū omne genus pereat.
Et qui p̄cipiō ſub terra quaerere uenas
Inſtituit:ac ferri frangere duritiem.
Abiunctæ paulo aī comæ mea ſata ſorores
Lugebāt:quim ſe memnonis æthiopis
Vnigēna ipellēs nutatibus aera pennis
Obtulit arſinoes chloridos ales equis:
Hicq p æthereas me tollēs aduolat auras.
Et ueneris caſto collocat in gremio:

Ipsa suum zephyritis: ipsa Clois uxor zephyri. ¶ Famulū legarat equū viri sibi quoq; famulante. ¶ Scilicet ut uario ratio cur in celū sublata sit cæstaries: ne. s. corona Ariadnæ sola ibi fulgeret. ¶ Artæ neis tñib; ex capite Ariadnæ. Cū liber. n. pater Ariadnæ mīnois regis Cretēs filiam uxorē duxisse: uulcanus ei coronā obtulit quā ille ad uxoris insigne inter sidera collocauit habet aut stellas nouem in orbē dispositas: quaq; tres clariss micant. ¶ Vuidulū: humidū. ¶ A fluctu: emendo fletu: quia dixit co mæ mea fata sorores lugebat. ¶ In antiquis: supple sideribus. ¶ Diua. i. Venus & est ordo: diua posu it me crinē fletu uigidulū cedente ad tempora crinē inquā nouū fidus in antiquis sideribus. ¶ Virginis & sœui: declarat eadē cæstaries se in celū sic esse col locatā: ut hinc virginē inde leonē cōtingat. ¶ Ly caoniae: lycaonis Archadū regis filiae nota ē fabula sed hic quoq; ordo erit. cōtingens lumina virgi nis & leonis q; usq; sunt cōtigua uertor in occasu ante tardū bootem de quo Manilius lib. primo a Manilius tergo uenit. A rectophylax idemq; bootes: sequit enim ursau majorē: unde Arctophylax dicitur est q; si ursæ custos. ¶ Ramnusia uirgo: Nemensis de qua bis antedictū. ¶ Nō si me infestis: Et si sciam ingt sidera ppter supbe dēa me disceptura id tñ nō silebo me. s. non tam letari: q; facta sum fidus: q; mārere q; absum a uertice berenices. ¶ Qui cū cum qua supple Berenice. ¶ Nūc uos optato: pe tit ut nouæ nuptæ sed illæ duntaxat q; abhorrent ab adulterio: ne pri⁹ tradat uiris suis corpus tractā dum q; unguenta sibi libauerint. ¶ Theda fax nuptialis. ¶ Post: emendo prius. ¶ Vincula: emē do corpora quod audacius facio quia sic scriptum repperi in uetusiore exemplari. Ordo autē est nūc uos quas theda iunxit lumine nudates pa pillas reiecta ueste non prius tradite corpora una nimis coniugibus q; onyx liber mihi iucunda munera. Onyx lapis est quē prisci cauabāt ad uasa unguentaria. Cádore habet ad unguis humani similitudinē. Sotacus tñ teste Plinio arabicas onycas nigras inueniri ppidit candidis Zonis distinctas. ¶ Petitis q; iura cubiliq; ueltris uiris fidē seruare destinatis. ¶ Ab indignisstib; iis. s. q; adulterio se puerū. ¶ Tu uero regina tuēs: Sed tu inquit berenice cū intuēs sidera per festos dies uenerē placabis: effice nō uotis sed amplis munerib; ut intelligat me esse tuū sanguinis partipem. ¶ Iterē: tu & occasu totes repetitis. ¶ Utinā coma regia siam utinā mea restituat reginæ & sim eius ut an sui cæstaries. ¶ Proxim⁹ hydrochoi fulgeret oariō sensus est si fierem ut opto coma regia. tunc me quæ media sum inter utrumq; sublata orion foret proximus aquario. Qui gracie dī hydrochous q; su dat aquas. Dixit autē Oariō Catul. græcos secut⁹ callimachū inquā pinday & nicandru. Qui non nunq; metri necessitate copulū interponuit a & dīr tā orion q; orion. Nicander ut callimachū ac pindari uersus omittam: Biōtō teuχoūsa kakov x̄epōv tō op̄iōvi.

DVLCIIVCVNDA VIRO. Detur nobilis poeta turpissima cuiusdam nouæ nuptæ adulteria. cū qua mariti etiam ipsius p̄ rem habuerat. domus ita cui⁹ parietes edem noua nupta una cū uiro & socero habitabat. ianuā alloquit̄ eāq; ut aiatam sibi r̄sidere facit. ut p̄ ipsā detegat oēm familie turpitudinē. officit autē donū hāc nō Veronæ sed Brixiae fuisse. ¶ Iuclida uiro

Ipsa suū zephyritis eo famulum legarat
Grata canopeis incola littori bus:
Scilicet ut uario ne solum in limite cceli
Ex ariadnæis aurea temporibus
Fixa coroā foret sed nos quoq; fulgeremus
Deuotæ flauī uerticis exuu æ.
Vuidulū a fletu cedente ad tépla dione
Sidus in antiquis diua nouum posuit.
Virginis & sœui cōtingens nanq; leonis
Lumina calisto iuncta lycaoniae
Vertor in occasum tardū dux ante bootē:
Quā uix sero alto mergitur oceano.
Sed q̄q; me nocte premunt uestigia diuū
Luce autem canæ restituor thetidī:
Pace tua fari hīc liceat rhānusia uirgo
Nāq; ego nō ullo uera timore tegam:
Nec si me infestis discep̄t sydera dīctis
Condita quin uere pectoris euoluam:
Nō his tā laetor rebus: quā me abfore semp
Abfore mea dominæ uertice discrucior
Qui cū ego dū uirgo quōdā fuit oīb; exp̄
Vnguentis una milia multa bibi:
Nunc uos optato q̄s iunxit lumine tæda
Nō prius unanimis corpora coniugibus:
Tradite nudantes reiecta ueste papillas:
Quā iucunda mihi munera libet onyx
Vel ter onix: casto petitis q; iura cubili:
Sed quæ se in puro dedat adulterio:
Illiū aura leuis bibat & dona irrita puluis.
Nāq; ego ab indignis præmia nulla peto
Sed magis o nupta lemp cōcordia uestras
Semper amor sedes incolat assiduus:
Tu uero regina tuens quū sydera diuam
Placabis festis luminib; uenerem:
Sanguinis exptem uotis nō esse tuū me
Sed potius largis effice muneribus.
Sydera cur iterent: utinā coma regia siā.
Proximus hydrochoi fulgeret oariō
Ad Ianuam.
Dulci iucunda uiro iucunda parenti
Iucunda parenti. quia ambo pater & filius puellam subaḡitabant.

Ianuathic ordo summit initū. **B**enigne: libe
raliter. **S**edes ipse senex tenuit: cur Balbus do
mum icoluit. **F**acta marita: nupsit. **P**rojecto
senex: extruso, eodem balbo. **N**ō ita cecilio respō
det ianua poetæ perconstanti. **I**stæc. l. flagitia:
Clanitor ipse facit: cui tradita suma custodienda:
& cuius uoluntati parere compellor. **N**ō istuc sa
tis est: Verba catulli dicentes non satis esse si ianua
dicat culpam esse ianitoris: sed dandam esse operat:
ut homines sentiat & uideat ita esse. **Q**uid pos
sum: r̄n̄det ianua. **S**iecula. i. mētula. diminutiū
a sieca: erant aut̄ siecae gladioli persicore ensi ma
gnitudine fūnitati⁹ obuncis quib⁹ latrones ute
ban⁹ unde ii etiam siecarti sunt appellati. **B**eta
Plinius, **Q**ue teste Plinio hortensiorū leuissima est. eius
quoq; a colore duo genera gracie faciunt: nigrā &
candidam quā præserūt parcissimi feminis appelle
lantq; siculum candoris sanc discriminē p̄ferentes
ut lactucā: nostri Betae genera faciunt uernum &
autumnale a temporibus satiis q̄q; & iunio serat.
Sed pater illius sensus est non uirūm quia is ar
rigere non poterat: sed eius patrē puellam prius cō
pressisse seu q̄ illius amore captus esetsiue q̄ filiū
suum ad agendum non idoneum uideret. **N**er
uosiū illud: est mētulae periphrasis. **Q**uod zo
nā possit: Zona cingulsi erat ut dixi quo ueter uir
ginalis precigebat: sed cum puella iā sūt nopsiflet
illud prima nocte uir in lecto soluebat. **E**gre
gium narras loquitur Catullus in eius aut̄ uerbis
manifesta est ironia. **Q**ui ipse sui gnati minxer
it in gremium. **Q**ui filii sui uxore subagauerit
quam quidē: tē paulo honesti⁹ exprimit. **A**tq;
non solum hoc patrem scilicet filii uxorem subagi
tasse. **B**rixia chīneā Brixia urbs est in cenoma
noḡ agro a gallis sub rupe q̄ prisca t̄pib⁹ chin
nea uocabat condita. **M**ella: fluitus est brixia
norum de quo in georgiat. Verg. & curua legunt
prope flumina melle. **S**ed de posthumio: uerba
ianue r̄identis posthuminis aut̄ & Cornelii uiro
rū sūt noia de qb⁹: nisi quis nēlit ariolaris nihil certi
tradi pōt. **D**ixerit hic aliqs: occurrit antiphora:
Nec populū auscultare: nec populi sermōes au
cupari. **C**onciliis: emēdo cōsiliis: refert. n. quem
admodū s̄ape audiuerit nouā nuptā cū sola res su
as cōsultaret: huiusmodi flagitia fusurratē: ut illos
etiam noiatim diceret: Quibus sui copiā fecisset.
Quē dicere nō noile: quē parco noiare indi
cat tñ qbuldā signis quis hic sit. **S**upercilīa Plini
us lib. xi. hist. nat. supercilīa homīni & pariter & al
terne mobilia & his pars animi negam⁹ an annui
mus hæc maximē indicant. Fastus superbīa aliubi
conceptabulum: sed hic sedem habet: in corde na
scitur: hic subit⁹ hic pendet: nihil altius abruptiusq;
Inuenit in corpore: ubi solitaria eset.

Brixia

Salue: teq; bona iū ppiter auctet ope
ianua quā balbo dicunt seruisse benigne
Olim quum sedes ipse senex tenuit:
Quāq; ferūt rurlus uoto seruisse maligno
Postq; est p̄iecto facta marita fene.
Dic agendum nobis quare mutata feraris
In domīnū ueterē de seruisse fidem.
Nō ita cæcilio placeā cui tradita nunc sum
Culpa mea est: quāq; dicitur esse mea:
Nec peccatū a me q̄q; pote dicere qcquā:
Verum istæc ponius ianitor ipse facit.
Quin q̄cunq; aliqd repit nō bene factum
Ad me oēs clamāt: ianua culpa tua est
Nō istuc satis est uno te dicere uerbo:
Sed facere ut quiuis sentiat & uideat.
Quid possum nemo q̄rit nec scire laborat.
Nos uolumus uobis dicere: ne dubita.
Primū igitur uirgo qđ ferē tradita nobis
Fallum est: non illam uir prior attigerat
Langūdior tenera cui pendēs sicula betha
Nunq; se mediā sustulit ad tunicam
Sed pater illius nati uiolasse cubile
Dicitur: & misera cōscelerasse domum
Sive qđ impia mēs caeco flagrabat amore:
Seu qđ inhers sterili semine natus erat.
Quāredūq; nec unde foret neruosiū illud.
Quod posset zonā soluere uirginēam
Egregiū narras mira pietate parentem
Qui ipse sui nati minxerit in gremium.
Atq; nō solū hoc se dicit cognitum habere.
Brixia chīneā supposita in specula.
Flauus quā mollī pcurrīt flumine mella
Brixia ueronæ mater amata meæ:
Sed de posthumio & cornelī narrat amor.
Cum qbus illa malū fecit adulterium
Dixerit hic aliqs qđ tu istæc ianua nosti.
Cui nunquā dominī limine abesse licet:
Nec populū auscultare sed hic suffixa tigil.
Tantū operire soles: aut apire domū clo
S̄ape illā audiū furtiva uoce loquentem
Solam consiliis hæc sua flagitia:
Noīe dīcēre: quos diximus: utpote q̄ mī
Speret nec līnguam esse nec auriculam.
Præterea addebat quēdā: quē, dicere nolo
Nomine ne tollat rubra supercilīa:

Longus hō est magnas cui lites itulit ólim
Fallum mendaci uentre puerperium.

Ad Mallium.

q Vod mihi fortuna casuq; oppres-
sus acerbo

Cōscriptū hoc lachrymis mittis epistoliū
Naufragū et eiectū spumantibus æquoris
Subleue & a mortis līmīe resituā undis
Quē neq; scā uenus mollī regescere sōno
Delertum in lecto celibe perpetiūt.

Nec ueterē dulci scriptorum carniē musar
Oblectant: quum mens anxiā peruigilat
Id gratū ē mihi me qm̄ tibi ducis amicū
Muneraq; & musar hīc petis & ueneris
Sed tibi ne mea sint ignota cōmoda malli
Ne me odiſſe putes hoſpitis officium:
Accipe quis merſer fortunæ fluctibus ipſe
Ne amplius a mīſero dona beata petas.
Tpe quo primū uestis mihi tradita pure
Iucundū quum atas florida uer ageret:
Multā satiſ lusi nō est dea nescia nostri:

Quæ dulcem curiſ miscet amariſiem.
Sed totū hoc studiū luctu fīna mihi mors
Abſtulit o mīſero frater adempte mihi:
Tu mea tu moriēs freſisti cōmoda frater:
Tecum una tota ē nostra sepulta domus
Omnia tecum una perierunt gaudia nra.
Quæ tuuſ in uita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugauſ
Hæc studia atq; omnes delicias animi.
Quare quod scribis ueronæ turpe catullo
Eſſe quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deferto tepeſecit membra cubili.

Id malli nō est turpe: magis miserum est
Ignolces igitur: si q; mihi luctus ademit:
Hæc tibi nō tribuo munera: cū nequeo.
Nāq; scriptor; nā magna est copia apd me.
Hoc fit q; romæ uiuimus illa domus:
Illa mihi sedes: illic mea carpitur atas:
Huc una ex multis capsula me sequitur.
qd cū ita sit nolī statuas nos mēte maligna.
Id facere: aut animo non satiſ ingenuo.
Quod tibi nō utriusq; petit copia facta ē.
Vlro ego deferrem copia siqua foret.
Non possum reticere de qua malliū i re

Longus homo est: Vir est inquit procere statu
ra. C Qui: lego cui. Illi enim de quo loquiſ ſimu
latus foeminae quā prægnante feciſſe fallo diceba
tur: partus magnas lites intulerat. C Mendaci uē
tre: quia nō uere intumuerat. C Puerperū. Qualis
cunq; partus ut in gallicula tradit Suetonius fine
ullo ſexuſ diſcrimine puerperium uocatur.

Suetō.

Q VOD MIHI FORTVNĀ. Sribit
hanc elegiā ad Malliū. Qui cū uxore quā
unice amabat: nuper amissiſſet: & ideo ue
hementer doleret: a catullo per Ifas petierat: ut no
uis uerſibus dolorem ſuum leniret. Tum ut lib
ros quodā ſibi mitteret legendos. Eligit rīdens
poeta negat ſe propter recentē fratriſ interitū: uer
ſus facere poſſe: aut libros mittere: cū Veronā pro
fectus eos Romæ reliquerit. oridit tñ ſe Mallio ob
eximia et⁹ merita plurimū debē. C Fortūa casuq;
eadē est fortunæ quæ caſus diffinittio in hoc tñ dif
ferunt ut inquit Ariftō. q fortuna eſt duntraxat in
hītib⁹ intellectum caſus etiā in nō hītib⁹. C Epi
ſtoliū: paruā epistolā. Q uae nihil aliud eſt q oratio
q abītū pītes facit. C Celibe celibes ſūl qui uox
re carent qualis tunc erat Mallius amissa coniuge
ordo aut talis eſt. Gratū eſt mihi qm̄ ducis me tibi
amicū: q oppreſſus fortuna & acerbo caſu mittis
hoc Epiſtolium ut naufragum & eiectū ſubleue
& cetera. C Dona beata: qualia ſunt carmina.
C Veffis mihi tradita pura eſt: Veffis pura tyroni
bus dabat Plinius lib. viii. hist. nat. ea prima texuit
rectam tunicam qua ſimul cū toga pura tyrones
induunt nouaq; nuptæ. C Aetas florida uer age
retidictum eſt adolescentia florī eſſe comparatam
C Quæ dulce curiſ: cuius poculū hīc melle in
de felle temperat. C O mīſero frater adempte mi
hi oblata occaſione deflet fratriſ interitū luxta illā
Semper māſta tua carmina morte canam. C Ma
gis miserum eſt: q quisquis de meliore nota tepeſe
cit membra ſua frigida in lecto a me deferto melio
ris autem nota homīnes ſunt non parui ut alint
preti. C Vtriusq; petiti: carminum. f. & librorum.
C Nō possum: negat poſſe reticere malliū in ſe be
neſcia: ne ſi illa reſeantur temporis iniquitate te
nebris obruta in obliuionem deueniant.

Cæa nocte obscuris oblituōis tenebris. **C**arthæ: emēdo curua. **D**uplex: quia dulcib⁹ miscet amara. **A**matusia: uenus ab amatunte cypri urbe. **T**rinacia rupes: intelligit ethnā: qui mons in sicilia assiduo flagrat incendio Plini. lib. ii. uerum in montiū miraculis ardet ethna noctib⁹ semp tā tog⁹ æuo ignis materia sufficit niualis hibernis tē poribus egestumq; cint̄ pruinis operiens nec in illo tñ natura sicut exultionem terris denuncias. **L**ymphaq; in otheis mallia termopolis: Herodotus lib. vi. Termopolax quod montis ad hesperæ uergit in accessum est & præalti p̄cipiti protentū usq; ad oetham: quod aut uia uergit ad auroram id a mari excipitur ac uadosis in hoc ingressu sūt therma lutra idest calida lauaca: que cythrus. i. olas indigenæ uocant: & desuper ara herculi extrusa ad hos ingressus murus est ædificat⁹: sup quē olim pilæ. i. portæ erant. cum autem ædificauerat phœcis metu theſſalorū in ex quo illi ex theſſopis terram. æolidem fere habitatum quā nunc posſident: ex qua theſſali conabātur eos subigere. præſidio imposito turbabantur: aquaq; calidam ingressu induxere ut cest lacunosus locus omnia exco gitantes ne in suam terram theſſali incurfarent.

Mallata populoꝝ uicinitate: unde proxim⁹ etiam sinus mallicus est appellatus. **Q**ualis in aeti: ostendit per similitudinem quantum lachrima rum oculis plorando emiserit. **D**ulce uiatori lasso in sudore leuamē. Virg. Quale per æstuni Dulcis aquæ saliente ſitum refingue reuo iauo iam prece pollucis: Plinius lib. ii. gemina autem ſalutares & prosperti cursus prænuntia: quarum aduentu fugari dirā illam ac minacem appellatamq; Hele, nam ferunt. & ob id polluci & caſtoriū numē alſignant eos. p. in mari deos inuocant: prætermi- to autem diodorum & alios qui de hac re mentio nem faciūt. **C**oniuigis ut quondam: ſcribit amicam Malli opera uenisse ad ſe talem: qualis ad p. theſſala deducta eſt laodomia: cum nondum hoſtia pro illo cæſa deos placasset: quare nactus occaſionem digreditur ad explicandum tum amore tum infortunium ipsius laodomia.

Vergi.

Plinius.

Iuuerit: aut quantis iuuerit officiis: Ne fugiens ſæclis obliuientibus ætas Illius hōc cæca nocte tegat ſtudium Sed dicā uobis: uos porro dicite multis Milibus: & facite hæc curua loq̄e anus Omnibus inq̄ locis celebret ſama ſepulti Noteſcatq; magis mortuus atq; magis. Ne tenuē texens ſublimis arena telam Deserto in malī nomine opus faciat Nā mihi quā dderit duplex amatusia cura: Scitis: & in quo me corruerit genere: Cū tantū arderé quantū trinacia rupes Lymphaq; in otheis mallia termopolis Mœſta nec assiduo tabescere lumina ſletu Ceffarent: tristiq; imbre madere geñæ Q ualis in aeriū perlucent uertice montis Ritus muſcolo proſilie lapide: Q uis quū de pna p̄cepſ ē ualle uolutus Per mediū densi transi iter populi Dulce uiatori lasso in ſudore leuamen Q uū grauis exuſtos æſtus hiulcat agros Ac uelut in nigro iactatis turbine nauis Lenius aspirans aura ſecunda uenit: Iā prece pollucis iam caſtoris implorata. Tale ſuit nobis mallius auxilium. Is clauſum lato parefecit limite campum Isq; domum nobis: iſq; dedit dominam Ad quā cōmunes exerceremus amores Q uo mea ſe molli candida diua pede Intulit: & trito fulgentē in limine plantā Innixa arguta conſtitit in ſolea. Cōiuigis ut quondam flagrās aduenit amore Proteſilaæ in laodomia domum. Accepta & fruſtra nōdū cū ſanguine ſacro. Hostia cæleſtes pacificas et heros. Nihil mihi tā ualde placeat rhānusia uirgo Q uod temere inuitis fulcipiatur heris Q uā ieiuna pium deſideret ara cruento. Docta eſt amiffo laodomia tiro: Cōiuigis aī coacta nouū dimittere collū Q uā ueniens una atq; altera rufus hyēs Noctibus ilogis auidū ſaturasset amore Posſet ut abrupto uiuere coniuigio: Q dſcibant p̄cæ nō longo tempore abeſſe Sī miles muros iſſet ad illiacos:

Natum helenæ raptu primores argiuor;
Cœperat ad sese troia ciere uiros;
Troia nefas cœ sepulchræ europæ aliaq;
Troia uiræ & uitutu oium acerba cinis
Quæue et id nro locutum miserabile fratri
Attulit hei misero frater adepte mihi;
Hei misero fr̄i iucundū lumen ademptū
Tecum una tota est nra sepulta domus;
Omnia tecum una perierūt gaudia nostra
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor;
Quæ nūc tā lōge nō inter nota sepulchra
Nec prope cognatos compolitū cineres;
Sed troia obsecena troia infelice sepultū
Detinet a nostro terra aliena solo;
Ad quā tū pperās ferē simul undiq; pubes
Græca penetrat̄ deseruisse deos;
Ne paris abducta gauisus liber a mœcha.
Ocia pacato degeret in thalamo
Quo tibi cū casu pulcherrima laodomia;
Ereptum est uita dulcius atq; anima
Coiugiu: tā te absorbēs uertice amoris
Aestus in abruptam detulerat barathru:
Quale ferūt graui peneū propter amonū.
Siccarī emulsa pingue palude solum;
Qd quondā cæsis mōtis fodisse medullis.
Ausus falsiparens amphitrioniades;
Tpe quo certa stymphalia mōstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri;
Pluribus ut eccl̄i tereretur janua diuis;
Hebe nec lōga uirginitate foret.
Sed tuus alt⁹ amor barathro fuit altior illo
Qui diuum dominum ferre iugū docuit
Nam neq; tam char; cōfecto ætate paréti;
Vna caput seri nata nepotis alit;
Qui cū diuītis uix tandem inuentus auitis
Nomē testatas detulit in tabulas;
Impia derisi gentilis gaudia tollens
Suscitat a cano uulturium capite;
Nec tantū hīeo gauisa est ulla columbo
Cōpar seu qequid dicitur improbius.
Oscula mordenti semper decerpere rostro
Quāq; præcipue multiuola est mulier
Sed tu hoq; magnos uicisti sola furores
Ut semel es flauo conciliata uiro.
Aut nihil aut paulo cui tu cōcedere digna;

Troia nefastis ultat troæ propter fratis interi
tū. Letū miserabile fratri: forsitan quo tempo
re simbria troiam euerit Cornelio sylla rempu, te
nente. Hei misero fratri: deplorat rursus amis
sum fratrem. Quo tibi cum casu græcis ad tro
iam properantibus uir ademptus est laodomia.
Quale ferūt graui: comparat altitudinem amo
ris eiusdem laodomia in prothesilaum profundita
ti aquarum in thessalia iuxta peneum stagnantū
priusq; ab hercule ossa ab olymbo summioto dedu
ctæ forēt qua de re sic scribit Diodorus. Sed tamē
antea huic simile opus in græcia efficerat: nam a
locis quæ tempe appellantur ubi late stagnabat in
campis ducta fossa aquam deduxit thessaliae circa
peneum fluuium campos fertiles præbens. De
terioris heri: intelligit euristeum qui proculdubio
fuit hercule deterior licet ei imperauerit. Pluri
bus ut eccl̄i: ut receptus in numerum deorum ha
beret heben uxorem. Sed tuus altus amor: ait
amorem quo laodomia uirum suum prosequiba
tur suis maiorem q; fuerit amor herculis in iolem
eui nimium adanara dum studet mortigerari fecit
etiam pudenda. Barathro: nomen est immensa
profunditatis. Nā neq; tam charum: negat Ca
tullus tam carum esse auo diuti: & decrepito quē
et heredem filia educat: nepotem q; carus extiterit
laodomia idem prothesilaus. Detulit itabulise
nomen in aui testamento dedit notandum. Gē
tilis gaudia, tollens: gentiles dicuntur qui ex ea
dem sunt gente: & qui eodem nomine vocantur.
Derisi: quia sperabat se bona senis habiturum:
cum illum ante natum nepotem sine herede esse
uideret. Suscitat a cano uulturium capite: abi
git a sene insidiantem captatorem qui uulturi cō
paratur. Martialis, culus uulturis hoc erit cadaver.

Martia.

Crocea candidus in tunica: talis est apud poetas cupidinis ipsius habitus. **N**ec tamen illa mihi negat illam de qua loquitur sibi, nupsisse: sed alteri nupta sibi quoque se induluisse dicit. **O**fficis: quae tu in me contulisti. **N**e nostrū scabra: ideo inquit feci haec de nobis carmina: ne quā nostrum nomen iniuria temporis ex hoium memoria deleatur. **Q**uā themis: de qua sic scribit sex. Pom. themi deam putabant esse: quae praecepit hominibus id petere quod fas esset: eamque id esse existimabant quod fas est. **E**t longe ante omnes: inservit. telligit amicam.

Atillus post herotica & elegias facit rursum epigrāmata: quā posse q̄ri video: utrū ipsemē scripta sua ita digeretur ut nunc scribuntur imprimuntur: an alius eorum inquam: qui nobilis poetæ carmina longo post tempore reperta sed iniuria uetus stat semiconcūpta resarcire curarūt. **O**LI ADMIRARI. Quibus alæ male solent: hī hircum sub alis habere uel gestare dicuntur Rufus a fœminis respubebat: liceat gēmas & uestes prætiosas eis donaret. quia hic cino fætore laborabat ipse tñ cū quid in causa et ignoraret. uehementer admirabatur. Monet eum Catullus ut hircū occidat. aut definat mirari. cur a fœminis respubatur. **R**arae: pretiosae possumus etiam legere ralla: erat nanq; ralla uestis tenuissima: a rariitate nomē his. Plaut⁹ punica ralla spissa. **L**abefactas: cōmoues uel concutis. **D**elictis quibus solis gēmae expetuntur. **M**ala fabula: malus uulgā sermo. **A**larum: humeri sunt: unde dependent brachia at concavae infra humeros partes alæ uocantur. **H**unc metuunt omnes. aludit ad hircum animal. **Q**uare. conclusio. **N**afos interfice pestem: pestis nasus est fætor.

VLLI SE DICIT. A mīca Catulli. ut oī deret poetam a se plurimi scribit: iactabat se nulli malle q̄ Catullo nubere. Catull⁹ autem cum norit fœminam esse ut eleganter: scribit Maro quoddam uarium semper & mutabile ait id demum in uento & aqua: esse scribendū quod mulier dixerit amanti.

Plautus

Lux mea se nostre contulit in gremium: **Q**uā circūcursans huc illuc saepè cupido. Fulgebat crocea candidus in tunica: **Q**uā tñ & si uno non est contenta catullo Rara uerecundæ fūta feremus heræ. Ne nimū simus stultorum more molesti: **S**aepè etiā iuno maxima cælicolum Cōiugis in culpa flagrabat quotidiana Noscēs omniuoli plurima fūta iouis At qui nec diuīs hoīes cōponier æquū est: Ingratū tremulī tolle parentis onus: Nec tñ illa mihi dextra deducta paterna Fragras assyrio uenit odore domum. Sed furtiuā dedit nigra munuscula nocte Ipsius ex ipso dempta uitri-gremio: **Q**uare illud satis ē: si nobis id datur unis: **Q**d lapide illa dies candidiore notat: Hoc tib⁹ quod potui effectū carmine mun⁹ Pro multis aliis redditur officiis Ne nostrum scabra tagat rubigine nomen Hæc atq; illa dies atq; alia: atq; alia: Huc addēt diuī q̄ plurima: q̄ themis olim: Antiquis solita est munera ferre piis Sitis fœlices & tu simul: & tua uita: Et domus ipsa in qua lusimus & domina Et qui p̄cipue nobis terram dedita quo Sunt primo nobis omnia nata bona: Et lōge ante oēs mihi me q̄ charior ipso ē Lux mea: qua uiua uiuere dulce mihi ē.

In Rufum.

Oli admirari q̄ re tibi fœmina nulla Rufe uelit tenerē supposuisse fœmū Nō illā rarae labefactas munere uestis: Aut perlucidulī deliciis lapidis. Lædit te qdām mala fabula qua tibi fertur Valle sub jalorum trux habitare caper: Hūc metuūt oēs: necq; mihi nā mala ualde Bestia: nec qui cum bella puebla cubet. Quare aut crudelē nafos interfice pestē: Aut admirari desine cur fugiunt. De Muliere sua.

Vlli se dicit mulier mea nube malle Quā mihi: nō sī se iuppiter ipse petat Dicit sed mulier cupido quod dicit amanti In ueto & rapida scribere oportet aqua.

ICVI IURE BONO. Cōsolat sed suppresso noīe sodalē: cuius amica R. ufo hircū olēti sui copiā faciebat aīt. n. eundē Rufum dū puellā subigit ambos ulciscī se: qm̄ pp̄ coitū poda gra secaſ amicā uero quā hircino fætore eā psternit. **C** Vironbon sacer alax. emēdo iure bono sa era res. **C** Iure bono: merito. **C** Sacra res: res execrabilis Verg. Et duc̄t? cornu stabit sacer hirc⁹ ad arā. **C** Obslit⁹: nocuit. **C** Tarda: ab effectu. q tardū faciat. **C** Aemulus iste tuus iste tuus ritualis. **C** Qui uīm exerceſt amore: qui tuā subigit amicā. **C** Ambos: se & puellam.

C Odore: hirci fætore. Est aīt odor ut Pli. aīt infestus aer. **C** Perit podagra: quia pp̄ coitū quē poda grā nocentissimum esse constat: maximos sentū cruciatus. **Plinius.**

ICEBAS Q VONDAM. Conquerit de leſbia Catullus: q illa nō se solū diligat ut se facturā dixerat. **C** Natos diligat & generos: p̄es diligit iprīmis filios & generos: qā sperat genū ilū p̄ illos possit progari. **C** Te cognoui: tuas didici in amore fallacias. **C** Impetus: uechemēti. **C** Vtor multo ita dī me uilior & leuior: & si inq̄t nūc tui amore maḡardeo posteaq̄ alijs quoq̄ te iudgere cepisti ego tñ te minoris facio: q̄ ante faciebam. **C** Qui potis est inq̄s: uerba leſbia q̄rentis quo possibile sit: ut Catullus potest in iuriā magis amet. **C** Sed bñ uelle minus: r̄det poeta se maḡ amare leſbia: ei tñ mīn? bñ uelle amam? n. corp̄ bñuolumus animo sic Catullus corp̄ leſbia magis amabat menor uoluptati: quam illud tractando capere cōsueverat: at uero minori beniuolēta prosequebatur pp̄ puellā perficiam.

ESINE DE Q VOQVAM. Cū nobilis poeta ab eo urgeat de quo bñ merit⁹ sit monet lectorē: ut definat cuiplā bñfacere: q̄ oīa s̄t igrata. Ingratitudo aut̄ uitū est maxie detestandū & iō oīl apud ps̄as nullū graui⁹ puniebat. **C** Nihil fecisse benignenō p̄det inquit bñficiū in aliū cōtulisse. **C** Cōtra stat̄ obstat hoc ē nocet ut mihi.

ELLVS AVDIERAT. Harpocrates ut hinc incipiā: de⁹ erat Aegypti⁹: q̄ dīgito ante os posito filiū idicabat. Aut̄ res sunt uarro & Oui. Gelli⁹ patruū habebat: qui uelut cōſor graui⁹ icrepabat q̄cūq̄ diceret uel faceret aliquā obſcenitatē. Nepos autē ne q̄n a patruo iurgaret: eū mutū reddere decreuit. Quare cū iā patruo uxorē adulterasset: illū postea irrumauit & ita uoti cōpos factus est. Q uia log nō p̄t fellator. **C** Obiurgare solere: solituū icrepare. **C** Ipsi: gellio. **C** Accidēt: ut a patruo obiurgare. **C** Perdespuit ipsā uxorē eā. s. subagitando. **C** Reddedit Arporatē. mutū fecit imissā in os mētula. **C** Verbū nō faciet patru⁹: nā q̄ irrumat nullo pacto loqui p̄t.

VCEST MENS DEDVCTA. Irritatus leſbia p̄fida aīt mentē suā eo deductā ut ipsi nō possit bene ueller: etiā si mutatis morib⁹ fiat optima nec desistere amare: si mala oīa sibi faciat. In uerbis aut̄ nulla ē difficultas.

IQVA RECORDANTI. Offensus poeta crebris leſbia adulteriis optat ope deo: se p̄fifero illi⁹ amore penit⁹ solui. **C** Vios laſſe fidē: q̄ ut scribit Cice. seruāda est etiā hostib⁹. **C** Fodere in ullo: in ulla pactiōe. fodus aut̄ dēm̄ cōstat a porca foede iudeſt crudelit⁹ occisa. In oīb⁹ n. foedetib⁹ porca occidebat. Verg. Et caſa iūgebāt foedera porca. **C** Numine abusum: Nā qui falſo iū

VID DICAM GELLI. In gellium scribitur hoc epigrāma: qui cū per noctem sellaret: mane domū egressus habebat labra ppter sperma qd illis inhaeserat: niue cādīdora. Quare rhosea ista labella: cur ista tua labra purpurea. Octaua hora: nā gellius astuuo tpe illuculcī cubabat. Sūscitare leuat. Fama susurrat: an hoies inquit de te susurrates uera loquunt. Grandia tenta: magnas & arrectas mentulas. Clamat: cū clamore indicat. Victoris appellat uictorē illū a quo gellius irrumabat. Ulo, emēdo ilia. Notata emēdo notare ordo aut & sensus est. Illa miselli uictoris rupta clamāte to notare labra se ro mulso posui t aut serū p spermate cui cum sero ē aliq similitudo.

EMO NE INTANTO. Moleste fert Catullus q. Iuuēci? puer formosissim? pisaure sem quendā qui inaurata statua pallidior erat sibi & alis itē iuuēbi? in amore anteposuerit

Pisauri. pisauri est umbriæ oppidū cui uicinus flui? nomē dedit. Inaurata statua. statua olim maurari solitas his uerbis indicat Pl. transiit & ab diis ad homiū statuas atq; imagines multis modis. Antī qui eas pingebat bitumine quo magis mirū est placuisse auro integere. Q uod facin' facias nam qui formoso anteponit deformē. is profecto scelus facere uidetur. Plinius.

VINTI SI TIBI VIS. Rogat quintium sodalem ne eripiat sibi amicā quam habeat oculis carioli. Si tibi uis oculos deberet. Si uis me tibi maxime obligare. Sed quid ca

tius est oculis, quasi dicat nihil.

ESBIA MI PRAESENTE VIRO.

Lesbia maritus latabat: cū uxor le p̄sente malediceret Catullo qd iō lesbia faciebat: nō q. poetā odisset: sed qd ab eo fuerat destitu ta. Mule nihil sentis: insultat lesbia marito: quē ēt mulū appellat. Si n̄i oblitia taceret. si de me nihil diceret. Sana esset ab amore beneualeret. Sed q multo acrior res ē irrita ēsūt uerba muli respōdentis dicentq; uxore suā esse catullo irata. Hoc ē urit & loquif. Ideo inq; Catullus & logatur & mihi male dīc: quia irata ē q se destituerim.

HOMMODA DICEBAT. Irridet artum q q̄sī mirifice loq̄re cōmoda Insidias q̄ & ionīs aspirādo barbare pferebat. huius āt Epigrāmatis in primo institutionū sic me minit Quint. Apud nos pōt q̄ri an i scripto sit uiū: Si h littera ē nō nota. Cuius qdē ratio mutata cū tibis ē s̄p̄ius p̄cissime ea ueteres usi ēt in uocalibus. Cū ādos īrcoq; dicebat. diu deinde obseruatū ne cōsonāb̄ aspiraret ut in Gracchis & tri umphis erupit breui tpe n̄imius usus: ut chorōe chetiones & p̄phones adhuc qbusdā inscriptiō bus maneat: q de re Catulli. nobile epigrāma est. Requierat oibus aures: quia nemo ampli' rotar erat qui sic loqueret. Eadē hæc cōmoda & insidias. Leniter nō asperē. Leviter. nā ē sine aspiratiōe scribunt: ea neuius enunciant. Post illa. post illud tēpus. Est. n. una pars orationis sicut posthac. Nuncius horribilis. Ariū. s. adesse nec cum aliter q̄ antea loqui.

Ad Gellium.

q Vid dicā gelli q̄re rosea ista labella
Hyberna fiant candidiora niue?
Mane domū quū exis: & cū te octaua gete
Et molli lōgo fuscitat hora die:
Nescio quid certe ē: an uere fama susurrat
Grādia te mediū tenta uorare uiri:
Si certe est: clamāt uictoris rupta miselli.
Ilia te mulso labra notare sero.

Ad Iuuentium.

n Emō ne ī tāto potuit populo eē iuuēti.
Bellus hō: quem tu diligere inciperes:
Præterq; iste tu⁹ moribunda a sede pisauri
Hospes iaurata pallidior statua: (nobis
Quid tibi nunc cordi est: quē tu p̄ponere
Audes: & nescis quod faciūs facias?

Ad Quintium.

q Vinti sit tibi uis oculos debere catullū
Aut aliud si quid charius est oculis
Erīpere ei nolī multo quod charius illī:
Est oculis: sed quid charius est oculis.

Ad Mulum.

1 Eſibia mī p̄ſente uiro mala plurīa dicit
Hoc illī fatuo maxima laetīcia est:
Mule nihil sentis si nostri oblita taceret
Sana ēet: qd nūc garrit & obloquit
Nō solū memit: sed q multo acrior est res
Irata est: hoc est uritur: & loquitur.

De Ario.

Hommoda dīcebat: si quādo cōmoda uellet
Dicere: & hīsīdias arius īsīdias
Et tum mirifice sperabat se ē locutum
Q uū quantum poterat dixerat hīsīdias.
Credo sic mater sic liber auunculus eius:
Sic maternus auius dixerat: atq; auia:
Hoc missō ī syriā requierat oībus aures
Audibant eadem hæc leniter & leuiter.
Nec sibi postilla metuehant talia uerba
Q uū subito affertur nunciū horribilis:

Ionios fluvius. Ionium est mare quod græci teste Plinio in siculum & creticum diuidunt. cum autem idem Arius iter nauigandum ionii quoque fluet sulcas et eos postea addita in principio aspiratione enunciabat rem proculdubio ridendam.

DILECTAMO Oderat lesbiam Catullus ob perfidiam contra eandem amabat propter formam.

quare hinc odio inde amore uxantibus ipse maximum cruciatum sentiebat.

VINTIA FORMOSA EST TU. Concedit quintia esse candida longa: & recta. negat tamen ea esse formosa. ut multis videatur.

Singula confiteor. candida esse longa & recta.

Clare tam magno corpore mica salis: nihil est inquit in tota quintia ridiculus hoc est quod rideat: non autem quod risus dignus sit. Quintilia. Saltum in consuetudine per ridiculo tam accipit: nam non utique hoc est quod & ridicula oportet esse salsa: nam & Cicero omne quod salsum sit: ait esse atticogenum quia sunt maxime ad rictum compositi: & Catullus. cui dicit nulla in tam magno est corpore mica salis. hoc dicere nihil in corpore eius esse ridiculum.

Olibo oes surripuit ueneres: lesbia inquit quia pulcherrima est: ideo ipsa ceteris mulieribus omnem abstulit gratiam. Nulla potest officidit se plurimum amasse lesbia eiique fidei semper seruasse.

VID FACIT IS GELLI. Infecta quendam gelli: qui more beluino matrem sororemque nec non & patrem sui uxore subagitat. **P**uritudo dicit prurire cum ardor desiderio coctum. **P**atruum quod non finit esse maritum: cuius eius uxore abutatur. **E**cce quis scis quantum uerba gelli quantitas an faciat Catullus quantum sceleris faciat. Non ultima tethys: tam inquit sceleris facit: quantum non sit in uniuerso. **D**emissio se ipse uoret capite: non si se sceler capite ad ingueniendum sugendum declinato.

ELLIUS EST TENVIS. Reddit romanum Catullus: cur gellius in quem est superius epigramma sit tenuis: quod uno tempore multas subiugat matrem: sororem & patrem uxore. **G**ellius est tenuis: uerba introductae persona. **Q**uid nisi cur non tristet Catullus. **T**aque uales: tam potes in coitu. **T**aque bonus patruus: tam humanus uel liberalis. **N**isi quod fas tangere sensus est. Si Gellius nullas alias foeminas quam cognatas subiugat: abutitur patebit. Cur ipse sit adeo tenuis. **N**ascit uero magus: magi lingua plazet dicebant sapientes: quos ex matris filiis quocumque cubitu nasci oportebat. De his Myrrha apud Ovidium in x. methamorphoseos intelligetur videtur cum ait. Et quod nam remittit iustitia ne gentes tamē esse ferunt. In quibus & nato genitrix & nata parēti lungit & pietas geminato crescit amore. **P**ersicū aruspiciū: quod Delphini inueniētur te statutum Plinius. in eo victimarum extra inspiciebant qui autem id agebant aruspices sunt appellati. **O**mentum in flamas: hoc nomine appellatur pingue illud: quo uentriculi & intestina teguntur.

Ouidius. **E**t quod videtur cum ait. Et quod nam remittit iustitia ne gentes tamē esse ferunt. In quibus & nato genitrix & nata parēti lungit & pietas geminato crescit amore. **P**ersicū aruspiciū: quod Delphini inueniētur te statutum Plinius. in eo victimarum extra inspiciebant qui autem id agebant aruspices sunt appellati. **O**mentum in flamas: hoc nomine appellatur pingue illud: quo uentriculi & intestina teguntur.

Ionios fluctus postquam illuc arius issit
Iam non ionios esse sed hionios.

De Amore suo.

Dicit & amo: quod id faciat fortasse regris.
Nescio: sed fieri sentio & excrutior.

Quintiae & Lesbiae Comparatio.

q Vintia formosa est multis: mihi candida longa

Recta est: haec ego singula confiteor:
Totum illud: formosa nego: nam nulla uenusta

Nulla in tam magno est corpore mica salis
Lesbia formosa est quod cum pulcherrima tota est

Tum oib[us] una omnes surripuit ueneres:
Nulla potest mulier tantum se dicere amatam:

Vere quantum a me lesbia amata mea est:
Nulla fides ullo fuit unquam in foedere tanta

Quanta in amore tuo ex parte mea est.

Ad Gellium.

q Videtis gelli quod cum misere atque sorores:
Prurit & abiectis peruigilat tunicis?

Quid facit patrum quod non sine esse maritum
Ecce quis quantum suscipiat sceleris?

Suscipito gelli quantum non ultima thetys
Nec genitor nympharum abluit oceanum?

Nam nihil est quod cum sceleris quo potest ultra:
Non si demissio se ipse uoret capite.

Ad Gellium.

g Ellius est teuus: quod non est cui tam bona mater

Taque uialis uiuat taque uenusta soror

Taque bonus patruus taque oia plena puellis

Cognatis: quare is delinat esse macer?

Qui ut nihil attigit nisi quod fas tangere non est

Quantum uis quare: sit macer inuenies.

Nascatur magus ex gelli matreque nefando

Coniugio: & discat persicum aruspiciū:

Nam magus ex matre & gnato gignatur oportet

Si uera est persicarum impia religio:

Gnatus ut accepto ueneret carmine diuos

Omentum in flama pingue liquefaciens

Ad Gellium.

O*n* video gelli sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro perdito amore fore

Quod te cognoscere bene constaterue putare:
Aut posle a turpi mente iherere pbro:
Sed neq; qd matre nec germana eē uideba
Hac tibi cutus me magnus edebat amor
Et quāuis tecū multo coniungerer usu
Non satis id cauſe credideram esse tibi.
Tu satis indulsti tantū tibi gaudium in oī
Culpa est in quo cunq; ē aliquid sceleris.
De leſbia.

I Elſbia mi dicit semp male: nec
tacet unquam
De me: diſperēa me niſi leſbia amat:
Cui ego quāl eadē totidē mox deſcor illi
Affidit: uerum diſpream niſi amo.

In Cæſarem.
Il nimiū ſtudeo tibi cæſar uelle
n placere
Nec ſi orem utrum ſis albo an
ater homo.

Mētula mœchaf: mœchaf mentula certe.
Hoc eſt quo i dicūt ipſa olera olla legit.

S Myrna mei cinnæ nonam post de
niq; messem
Quācepta ē nonāq; edita post hyemē
Vilia quū interea qngenta hortelius uno
In pede ſtans fixo carmina ruſtat hians.
Smyrna cauas atracis pēitus mitte ad un
Smyrna i cana diu ſacula puoluent das
Aut uolusi ānales paraui morient ad urbē
Et laxas ſcombris ſæpe dabunt tunicas:
Parua mei mihi ſit cordi mōumēta laboris
At populus tumido gaudeat antīmacho.
Ad Caluum.

I Quicquam mutis gratū acceptū
s ue ſepulchrīs
Accidere a noſtro calue dolore pōt
Quo diſiderio ueteres renouamus amoſ
Atq; olim miſſas flemus amicitiās
Certe nō tanto mors immatura dolori eſt
Quintiliæ: quantū gaudet amore tuo.

ON VIDEO GELLI. Alloquiſ eundē gel
liū: quē ait ſe ſperaſſe fore ſibi in amore fi
dum: nō q; putaret ipsum a probro poſſe
abſtineret: ſed quia ſciret leſbia ee ei neq; matrē: ne
q; ſororē q; ſolas gelliū ſubagitabat. **C**Edebat
abſumebat. **C**Multo coiungerer usu: licet inquit
tecū multū uerſarer: nō tñ putabā te ob id a mea
leſbia poſte abſtineret. **C**Indulſti: pro indulſti.
CIn omni culpa eſt quo cunq; ſenſus eſt in omni
gaudio culpatiſſe: i quo ſit aliquid ſceleris.

ESBIA ME DICIT. Deprecari pprie ē
arcere ſiue repellere: leſbia amica Catulli
ut amore ſuū occultaret: poeta ſemp ma
ledicebat. id quod Catullus ſe quoq; facere cōſite
tur licet leſbiā depereat. **C**Mi: mihi eadē. ſ. ma
la. **C**Depreco illi: in illam repello.

IL NIMIVM ST VDEO. Volens poe
ta inſectari Iulii Cæſaris adulteria negat
ſe dare operā ut illi placeat & ſi reget utrū
idē Cæſar ſit alb^o hoſt bon^o & liberaliſan ater
hoc ē malus & ſordidus. hui^o aut dicti in Cæſarem
ſuppreſſo tñ poetæ nomē meminit Quintilian^o.
CMachatur: machas ſectatur. **C**Iplā olera olla
legit: Vetus eſt in adulteros prouerbiū.

MYRNA MEI CINNAE. Ideo laudat
ſmyrnā Cinnæ: qd op^o Cinnā ut teſtatur
Quintilia nouē annis ſcriperat: ut uitu
peret tu hortensiū: qui ſtans uno in pede quingē
toſ uerſus ruſtabat ueri^o q; faciebat: tū annales uo
lūſit: uib^o niſil ineptū: niſilq; inſulſius legi po
rat. **C**Atracis mittet ad undas: Smyrna i græ
ciā quoq; miſſa uidebit undas atracis. Eſt aut̄ attax
flui^o Aetolia: qui ionio mari i fundit auctor eſt
Pli. **C**Peruoluenti: diaſeris. **C**At uolusi annales:
de quibus ſupra. Annales uolusi cacata cartha.

CPatui moriēt ad urbē: Smyrna i quid opus Cin
næ i græciā quoq; penetrabitat ānales uolusi mu
ros patauinos intra quos ſtū ſcripti: nō egredienſ.
CScōbris: ſcombris ſunt pīſces: quib^o ſub Aquis
ſulphure^o color extra qui cæteris. **C**Sint cordit
placeat. **C**Parua monumēta: paucā carmina hic
pculdubio eos taxat qui uerſus faciētes eoz nū
ero ſtudēt non bonitat. **C**Anthimaco: de quo ita
ſribit Q uintū. Cōtra in Antīmacho uis & graui
tas & nūſine uulgare eloquēdi genē hēt laudem:
ſed quāuis eis ſectuſ ferē grāmaticoꝝ cōſenſus
deſerat: & affectib^o & iocuſitātē & diſpōne & oīnō
arte deſicit. Idē cū bellum thebanū canere decre
uiflet quor & xx. uolumina ſcripſit priuſq; duces
thebas perduxit.

IQ VICQ VAM MVTIS. Caluus
poeta amauit Quintiliā puellā. Cui^o ē itet
tū carmine defleuit. Quā rē his uerſibus teſtatur
Propert^o. Hoc etiā docti cōfella eſt pagina calui. Proper
cum caneret miferæ funera quintiliæ. Catullus iſgit tū
laudas calui amici ſui pietatē ait Q uintiliā ſi quid
tñ a uiuſ ſieri pōt: quod mortuū gratum acceptū
q; ſit: non tam imaturo obitu dolere q; immēſo ca
li amore lætarī. **C**Mutis: non loquentibus.
CImmatura: i mītū acerba ante diem pro erata.

ONITA MEDII AMENT. Inuenitur in Aemiliū: os culus alioquin turpissimum maxime fetebat. ¶ Referre: distare. ¶ Olfacerē: odorarer. ¶ Mūdius hoc nihil est: nihil est inquit culo Aemiliū purius: nihilq; ore spurci? ¶ Nā sine dentib?: pbat culū Aemiliū esse ore meliorē: nā culus inq; caret dentib?: cū os habeat dentes longissimos: & gingivias putres excaſasq; qles habet uetus capsas. ¶ Sequipedales: pedis unius cū dīmidio alteri? hoc. n. significat sequipes. ¶ Ploxemī. Q uintilianus in primo Instōnū scribit Catullū circa padū inuenisse ploxemū nō tñ dicit qd sit illud qd deckrat sextus pompeius his trib⁹ uerbis ploxemū capiā dixerūt. ¶ Hic. Aemilius. Quē si qua attingit, ait Catullus eam malierem quæ Aemilio sūt copiā facit, posse lingere culū carnificis ægrotati.

N TE SI Q VICQ VAM. Insectatur quēdā uectū hoīem maxime loquacē cuius fatua garrulitate plurimū offendebat optat primū ut lingua culos lingat & crepidas stercore foedatas, deinde monet euīdē, ut si Catullū & alios pdere uelit discat loqūtā suam oībus esse p moleſtā ino moriferam. ¶ Si uetus ueniat, si tibi contingat. ¶ Caprotinast: emēdo carbatinas, fuerunt aut̄ carbatinae apud prīscos calciamēta quo rū mentionē faciūt iulius pollux in nono ad com modū Impatorē. & Aristo. in. ii. de Aialibus hui⁹ emendationis ne quis sua gloria fraudetur, auctor est nobis Angelus politianus.

V R R I P V I T I B I D V M L V D I S. Al loquit iunētiū qui poeta succensuerat q̄ tibi inter ludendū basium surripuit. ¶ Dulcissim⁹ ambrosia, herba est ambrosia quā multī Botrīm alii arthemisā uocāt, singūl̄r̄ tñ poeta ambrosiam ēē cibū deoꝝ suauissimū. ¶ Verū id nō ipune tulī, nō impune te basiaui. ¶ Cruce, posuit crucē p̄ m̄ ximo cruciatu, qdē crucib⁹ affixi patiebantur. ¶ Nec possū fletib⁹ ullis, nec ullis iqt lachrimis possū te placare. ¶ Nā simul id factū, posteaq; te inuitū basiaui. ¶ Lupae, meretricis luue, Ite qui bus grata ē pīsta lupa barbara mitra, & Marti, ob Marīa, seindūt spūcas hāc monum̄ta lupas. ¶ Hellebo ro, legitimus apud gellī lib. vi. noctiū atticarē du as eē hellebori species discerniculo coloris ilsignes candidi & nigri: eos atit colores nō in semine hel lebori neq; in uirgultis sed in radice dignoscī cādī do stomachum & uetrē superiorē uomitiōibus purgari nigro aluum quæ inferior uocat dilut: Vtriusq; esse hanc uim ut humores noxios in quibus canſe morboꝝ sunt: extrahant, sed de hellebo ro multo plura scribit Plinius lib. xxv. hist. nat. ¶ M̄ sero proponis amori: ut mihi succēreas quo tiensunq; tibi basia surripui.

AELIUS AVFILENVM. Aufilena puella soror erat aufilenū itē pueri. Quog; hūc cælius illam uero quintius deperibat. Catullus autem cū non nihil Cælio debeat: optat d̄ in amore felicitatem.

De Aemilio.

n On:ita me illi amēt: qcq; referē putauī Vtrū os an culum olfacerem æmilio. Mūdius hoc nihil ē: nihil est q̄ imūdi? illo Verum etiā culus mundior & melior: Nā sine dētibus ille hoc dētis ſeq; pedalis. Gingivias uero ploxemī habet ueteris Præterea rīctum q̄alem defessus in æstu Meientis mulæ cunnus habere solet. Hic futuit multas: & ſe facit elle uenustū: Et non pīſtū traditur atq; alino: Quē si qua attingit: nō illā posse putemus Aegrotū culum lingere carnificis.

Ad Vīctūm.

i Nte ſi quicq; dīci pote putide uicti Id quod uerbolis dīcitur & fatuis Ista cum lingua ſi uetus ueniat tibi: possis Culos & crepidas lingere carbatinas: Si nos omnino uis omnes perdere uicti Dīcas: omnino quod cupis efficies.

Ad Iuuentium.

s Vrripiū tibi dum ludis mellite iuuēti Suauiolūm dulci dulcissim⁹ ambrosia: Verū id nō ipune tulī: nāq; amplius horā Suff. xum i summa me memini ēē cruce Dū tibi me purgo nec possū fletibus ullis. Tantillum uestræ demere ſeuītiae: Nā simul id factū est multis diluta labella Absteri guttis omnibus articulis: Ne qcq; nostro cōtractum ex ore maneret Tanquā cōmixtæ ſpurca ſaliua lupæ: Præterea in feſto miſerū me tradere amori Non ceſſasti: omnīq; excruciare modo: Ut mi ex ambrosia mutatū iam foret illud Suauiolūm tristī tristius helleboro: Quā quoniam pœnā miſero pponis amori Nunquā iam poſthac basia ſurripiam, In Cælium & Q uintium.

c Aelius aufilenū & quintius aufilenā Flos ueronēlū depereunt iuuenum

Hic fratre: ille sororem: hoc est qd dñ illud
Fraternū uere dulce sodalīcūm:
Cui faueā potius cceli: tibi: nā tua nobis.
Perspecta exigitur unica amicitia:
Quū uelsana meas torreret flāma medul.
Sis fclix cceli sis in amore potens. Clas
Fletus de morte fratrī.

Vltas p̄gētes & multa p̄aqua uectus
Aduenio has miseras frater ad inferias:
Vt te postremo donare munere mortis
Et mutū nequicquā alloquerer cīnē:
Q nqdē fortuna mīhi tete abstulit ipsum
Heu miser īdigne frater adempte mīhi.
Hæc tñ īterea prisco quæ more parentū:
Tradita sunt tristes munera ad inferias:
Accipe fraterno multum manantia fletu:
Atq; in perpetuum frater aue atq; uale.

Ad cornelium. (co
I quicquā tacito omīssū ē fido ab amī
Cuius sit penitus nota fides animi.
Meq; esse īuenies illorū iure sacramū.
Corneli: & factū me ēē puta harpocratē.

Ad Silonem.
a Vt sodes redde mīhi decē festertia silo
Deide esto quīs sāeuus & īdomitus:
Aut si te numim delectant desine quāso
Leno esse: atq; idem sāeuus & īdomitus

Ad quendam. (ta
c Redis me potuisse meā maledicere ui
Amōbus mīhi q̄ charior est oculis
Nec potui: nec si posse tā perdite amarem
Sed tu cum caupone oia monstra facis.

De eius mentula.
m Entula conat p̄ipleū scādere montē.
Musæ furcillis præcipitem enīciunt:
De Oebalio Puerō.

c Vm puerō oebalio p̄cone q̄ uidet: ipse
Quid credit nisi se uēdere discupere.

Ad Leliam.
s I q̄cquā cupidō optatiq; & obtigit unquā
Inperāti: hoc est gratū aio proprie
Quare hoc ē gratū nobis quoq; cari auro
Quod te restituis lesbia mī cupidō
Restituis cupidō atq; insperāti ipa refers te
O mīhi cara magis candidiore nota.

Cui faueā potius ecclī tibi modus est loquendī
apd hūc poetā: ut aliū iterroget & p̄ illo sibi rīdeat
sic alibi cui dono lepidū nouū libellū arido mō pu
nice expolitū Cornelii: tibi. ¶ Perspecta: p̄spicere
est ad plenū & p̄fecte cognoscere. ¶ Væsanā: q
me uæsanū reddebat. ¶ Medullas: quatum cibo
amorem pasci singunt poetae.

VLTASPER GENTES. Amiserat
fratrē Catullus ut ipse alibi demonstrat q
extra patrī extint⁹ in littore troiano sepult⁹ iace
bat ad hūc uect⁹ poeta q̄ manib⁹ flendo parēt.
¶ Inferias: inferia sūt sacra mortuorū: q̄ inferis sol
uūnē. ¶ Munera mortis: munera morti uocant:
exequiā. ¶ Negc̄q; mīhi nō rīdentē. ¶ Prisco de
more: pro ut maiores instituerū. ¶ Manātia fletu
lachitūs stillantia. Est enim manare cum aliquid
per minutissimas stillat partes.

I Q VICQ VAM TACITO. Spon
det Cornelio q̄ de fide Catulli post archa
num ei cōmissum nō nihil dubitatbat se sp̄ tacitur
¶ Illoq; iure: q̄ alioq; secreta sibi cōmissa tacete no
uerunt. ¶ Harpocratē: puta iquit me factū ēē mu
tuni. De harpocrate aut iam dictum est.

VT SOLES. Mutuauerat Catul. filiō. x.
sestertia. Sed cū ea postea reposceret: nec
filo mutuū reddere uellet: ipse poetā minabatur.
Monet eū Catul. ut reddat sibi pecunia: deide iure
suo mineū: aut si ea reddere nolit definat minātū.

REDIS ME POTVISSE. Negat Ca
tullus se lesbā maledixisse. ¶ Mērā uī
lesbiā: q̄ mea ē uita. ¶ Nec si possem: sub
audi maledicere. ¶ Tā pditētā misere. ¶ Mōstrū
facis: mōstrū ut Donat⁹ ait omne ē cōtra naturā:

ENTVLA CONATVR. Nō poterat
Catullus uirgine irrūpere: cū maxie cupe
ret obſtabat ei firmitas pelliculae quæ uir
ginib⁹ obredid⁹: hāc Catul. appellat mōtē p̄impleū
est aut pimpla locus quē parnaso & helyconi pxi
mum thraces olim illuculq; profecti mulis cōflecta
rāt. alii uero dicūt poetā cōfiteri se obſcēna scribe
re uoluisse: sed a mulis quomūn⁹ id faceret phibitū

VMPVERO OEBALIO. Precones
sunt qui in auctiōib⁹ p̄tia reb⁹ iposita clare
enūciat ad qd alludēs Catull⁹ ait: quietū;
uidet oebaliu puer⁹ cū p̄cone uersati: nō posse nisi
credere se uenidare. & ita inuit illū fuisse cinedū

¶ Eſſe: emendo ipse. ¶ Discupere: ualde cupere.

I Q VICQ VAM CVPIDO. Poeta
post paucor simulatētē cū uideat lesbia
sibi reconciliatam gaudio exultans negat
esse quenq; inter hominēs. qui fit se ipso felicior.
¶ Si quicquā cupidō: sensus est. Si quid unq; hominī
cupido & insperanti contigit quod gratum fore:
hoc esse sibi gratissimum: q̄ lesbia secum in grati
am redierit. ¶ Candidiore nota: fælici die de more
autem signandi dies fælices pariter: & infælices su
perius satis multa.

Mōstrū

Precoēs

CDicere quis poterit: alium, s. esse: cuius felicitas hodie sit magis optanda.
SI CONI. In uehiſ in canū hoīem maledicū: qui si iudicio populi cui in uisuſ est ppter maię
dīcentiā intereat: ait fore ut a feris & uolucrib⁹ absumat. **S**purcata in puris morib⁹: magnis
uiciis foedata. **C**oruus: auis est quā uiulg⁹ ore coire arbitrat: sed negat Aristo. **L**upi: de qui
Coruus bus plura legit apud eundē Aristotalem Pliniūm, solinum & Albertum nouissimum philosophorū:
Sequens epigrāmina tam clarum est: ut nulla indiget expositione.

VFLENA BONAE. Incep̄at aufile-
nā: q̄ cū mocha eēt p̄misat fe rē Catullo
daturā: si is prius p̄tiū sibi dedit̄et, quo ac-
cepto ipsa postea poetā producebat. **A**ccipiūt
p̄tiū: capiunt mercedē. **Q** uæ facere instituūt:
q̄ rem dare decernunt. **A**ut facete: ordo ē Au-
filena est i genuæ mulier: aut facere aut fuit pudic-
ce nō p̄misit nō p̄misit. **S**ed data corripere
fraudādo efficit: ea inquit q̄ postea q̄ p̄iu accepit:
nō dādo uīg fallit: plus peccat: quā meretrix quæ
obibus mēbris se ad quæstū prostituit.

VFLENA VIRO CONTentam. In
sextatur Aufilenā: q̄ cū ex patruo filios ge-
nuisset: factabat laudādā eīse mulierē: q̄ uno uiro
eōtēta fore: ei r̄ndēs Catullus aīt fas eēt cui uis hoī
poti⁹ succubere q̄ ex patruo filios gignere.
VLTVS HOMO ES NASO. In na-
sonem Q uī cum uīr esset proceræ statu-
ra draucorum qui eum subagitant commer-
tio utebatur. **N**e q̄ tecū: sed cum drauci qui te
subagitant. **D**elcēdis: dū uis ab iſlē drauci sub
agitari. **P**aticus: patīci sunt qui se inīri patiūnt.
ONSVLE pompeio: scribit poeta hoc te
trastico ad cīnā de mirādo romæ mocha-
rū incrémento. Pompeio, n̄ primū consule
duæ tantū mochæ in urbe sedebat: sed postea cū
idē p̄o peius factus eēt iteḡ cōsul, creuerat ad duo
milia. **M**oechilia mochiliū græcū ē uocabulū
qd̄ p̄uā mochā significat. **D**uo duæ mochæ.
Milia. Ioānes Phosphorus uīr tā grāce q̄ latine
bene litteratus: q̄ in Cypro ubi publice cōductus
p̄siteba: nuprime perīit: legebat chilla. **F**ecun-
dū semē adulterio: ait Catullus semē eōq̄ adul-
teria sectan̄t̄ eīse admodum prolifeti.

IRMANVS sali⁹ irridet firmānū: qui, cū
bñ mentularus esset: & ob id partim a uetu
lis pruentib⁹ partim a barbat⁹ Cyne-
dis cōductus magnū lucrū faceret: factabat se mē-
tula beneficio habere oīa, arua, s. prata p̄fciinas: &
nemora feris referta. **S**alius erant salii sacerdo-
tes martis: quos numā primus iſtituit: eis ut Vat-
ro ait a saltādo nomē ē inītū. Nā quotannis an-
cylia per urbem gestantes carniq̄ cum lasciū-
canentes populo inspīciente saltabant. **E**gregi-
as: egregium proprie dicitur quod ex ḡte eligit
tur idem significat exīmūm.

Q uis me uno uiuit felicior aut magis est
Optadus uita: dicere quis poterit? **C**me
In Conium.

Icōi arbitrio popūi tua cana senectus
Spurcata impuris morib⁹ intereat.
Nō eq̄dē dubito qn̄ primū inīmica bonor⁹
Lingua exerta auido sit data uulturio
Effoslos oculos uoret atro gutture coru⁹
Intestina canes cætera membra lupi.

Ad Lelbiām.

Vundū mea uita mihi p̄pois amore
Hūc nost̄ iter nos ppetuūq̄ fore:
Dū magni facite ut uere p̄mittere possit:
Atq̄d lincere dicat: & ex animo:
Vt liceat nobis tota perducere uita
Alternū hoc sanctæ fœdus amicitiae.

Ad Aufilenām.

AVflena bonæ semp laudantur amicæ
Accipiūt preciū q̄ facere instituunt.
Tu qd̄ p̄misi mihi qd̄ mētita inīmica es
Q d̄ nec das nec fers s̄ape facis facinus
Aut facere i genuæ: aut nō p̄misit: pudicæ
Aufilena fuit sed data corripere
Fraudādo efficit pl̄q̄ q̄ meretricis auaræ
Q uæ se lese toto cope p̄stituit. Ad aufilenā
AVflena uīro cōtentam uiuere solo
Nuptaq̄ laus est laudib⁹ exīmīs.
Sed cuius quāuis potius succubere fas est
Quam matrē fratres efficere ex patruo.

In Nasōnem impudicum (sed

m **V**ltus hō es naso neq̄ tecū multa hō
Delcēdis naso: multus es & pathicus
Ad Cinnam. **C**abant
c **O**nus p̄opeio primū duo cīnna sede
Moechilia: at facto consule nunc iteḡ.
Māserunt duo: sed creuerunt chilla i unū.
Singula fecundū semen adulterio.

De Salio Firmano.

f **I**rmanus salius nō falso mētula diues.
Fertur: q̄ tot res in se habere egregias.

Aucipiū oē gen⁹ pīscis prata arua ferasq;
 Ne quicq; fructus sumptibus exuperat.
 Quare cōcedo sit diues; dum oia desint.
 Saltē laudemus dūmodo ipse egeat.
 Mētula hēt in star trīginta iugera pratī
 Quadraginta arui;cætera sunt maria
 Cur nō diuitiis croesum supare potis sit
 Vno quī in saltu tot modo possideat?
 Prata arua ingentes siluas saltusq; paludes
 Vsq; ad hyperboreos & mare ad oceanū
 Oia magna haec sunt tñ ipē ē maxius ulti
 Non hō; sed uere mentula magna minax

Ad Gellium.

s xepē tibi studio aō uenante regris
 Carmina uti posse mittere battiadæ
 Quæ te lenirent nobis neu conarere
 Infestum telis icere musca caput. Crē
 Hūc uideo mihi nūc frustra luptū eē labo
 Gelli, nec nostras huc ualuisse preces:
 Contra nos tela ista tua euitamus amictu.
 Affixus nostris tu dabis supplícium.

dixim⁹ in superiorib⁹. Lenirēt:te mihi placarēt. Frustra sumptū esse labore, p̄candi. s. de metro in scansione quod a pīscis fieri solitum multorum patet exemplis. Q. Catus in epigrammate apud Gellium.
 Ibitur quæsumus: uerum ipsi ne teneamur
 Formido quid: ago da uenüs consilium,
 Palladius fuscus ad eūdē iuuenē Clarissimū Laurentiū Bragadenum oīum bonaꝝ artiūm alīnum.
 I sunt n̄i in Catullus cōmētarii Laurētū iuuenis clarissime. Quos ego shortati anīcoꝝ editi
 turus tibi lubēs dedicas. Ut ipsi tuo cæterorūq; Bragadenoꝝ fauore aliqua ex parte muniti
 in mediū audaciꝝ pditāt. Quāuis. n. in toto ope uis sim cōtpamento: ut nemini unq; detrahā
 & si qd ab aliis didicerim: id acceptu referā. Video tñ mihi quoq; paratos eē illos. Qui obrectatiōe alie
 naꝝ sc̄ientia famā sibi aucupan̄. uel ob id potissimū q; nōnullis in locis partim uetusioris exemplaris si
 dem secur⁹ partim ingenio meo fretus epigrāmata q; aliū interpres aī me uincim legerūt. diuidere, &
 alia q; iūdē diuiferūt. cōtungere nō dubitauerim: sed ego tuo tuiq; similiū iudicio cōtent⁹ Homero masti
 cas oēs & qcūq; illis fauet ut Catulli uerbis utar pili facio. Valeat pīstantia tua cui me plurimū cōmēto.

Impressum Venetiis per Ioannem tacuīnum de tridino Anno salutis. M. CCC. LXXXVI. die uero. xxviii. Aprilis.
 Augustino Barbadico duce ueniarum inclito.

Registrum huius operis.

a	Prima alba	c	in hispania	e	Qui ue fugit
	Palladius		Q; Quibus non		Stridebat
	palladii		Mellitos		Adueniet tibi
b	Ni te plus	d	Transfor	f	Nam tum
	ut interpres		rus & heſpus		Si cui
	C; Sestertia		dit ad testā		Quid dicam

A circular library stamp with a decorative border containing the text "KUNGLIGA BIBLIOTEKET" at the top and "STOCKHOLM" at the bottom. In the center, the number "XV" is prominently displayed.

